

**PROGRAM DE GUVERNARE
2005 – 2008**

CUPRINS

Cap.1	Angajamentul Guvernului României
Cap.2	Principiile de guvernare
Cap.3	Integrarea europeană
Cap.4	Mediul de afaceri
Cap.5	Politica în domeniul educației
Cap.6	Politici în domeniul cercetării–dezvoltării și inovării
Cap.7	Politica de protecție socială
Cap.8	Politica în domeniul sănătății
Cap.9	Politica agricolă și de dezvoltare rurală
Cap.10	Politici anticorupție
Cap.11	Reforma administrației publice
Cap.12	Politica fiscală
Cap.13	Politica industrială
Cap.14	Politica în domeniul turismului
Cap.15	Politica de dezvoltare regională
Cap.16	Politica privind amenajarea teritoriului
Cap.17	Politica în domeniul transporturilor
Cap.18	Politica privind protecția mediului înconjurător
Cap.19	Politica de protecție a consumatorului

Program de Guvernare

2005-2008

- Cap.20** Politica în domeniul tehnologiei informațiilor și comunicații
- Cap.21** Politica privind susținerea tinerei generații
- Cap.22** Politica în domeniul culturii
- Cap.23** Politica în domeniul cultelor
- Cap.24** Politica în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni
- Cap.25** Politica în domeniul relațiilor interetnice
- Cap.26** Politica în domeniul justiției
- Cap.25** Politica de securitate națională

Capitolul 1

Angajamentul Guvernului României

Guvernul României își asumă și promovează democrația, capitalismul și valorile europene în scopul dezvoltării economice durabile a României, creșterii bunăstării cetățenilor și redobândirii demnității naționale.

Opțiunile fundamentale pe care Guvernul României le împărtășește și le promovează sunt:

- 1. Consolidarea statului de drept și a democrației în România**
- 2. Redefinirea rolului statului prin restrângerea intervenției sale în economie și întărirea funcțiilor acestuia de garant al legalității**
- 3. Întărirea libertăților individuale, sporirea siguranței cetățeanului și a familiei**
- 4. Garantarea și dezvoltarea proprietății private, restituirea integrală a proprietăților abuziv confiscate de regimul comunist, tratamentul egal al proprietății**
- 5. Instituirea economiei de piață funcționale**
- 6. Stimularea spiritului întreprinzător**
- 7. Coeziunea economică și socială, reducerea sărăciei și a marginalizării sociale**
- 8. Egalitatea șanselor**
- 9. Respectarea drepturilor minorităților**
- 10. Integrarea deplină a României în structurile economice și de securitate euro-atlantice**

Capitolul 2

Principiile de guvernare

Guvernul României își va desfășura activitatea având în vedere următoarele principii:

Principiul comunicării și transparenței

Guvernul va informa permanent publicul asupra activității sale, atât în stadiul de evaluare a politicilor publice, cât și în momentul adoptării și implementării deciziilor, furnizând în orice moment informații complete, obiective și consistente de natură financiară ori în legătură cu misiunea și planificarea sa strategică. În comunicarea publică, Guvernul va utiliza un limbaj accesibil pentru public.

Principiul participării

Calitatea și legitimitatea politicilor publice se vor asigura prin consultarea și participarea reprezentanților comunității de afaceri și societății civile în faza de concepție, elaborare și implementare a politicilor publice.

Principiul responsabilității

În îndeplinirea misiunii pentru care a fost investit și subordonat unor norme etice și juridice, Guvernul prin reprezentanții săi va avea funcții clare, care vor fi explicate publicului și își va asuma în orice moment responsabilitatea pentru activitatea sa.

Principiul eficienței

Politicile publice vor fi elaborate și aplicate numai în situația în care corespund unei nevoi, în baza unor obiective bine definite, ierarhizate și a unor evaluări de impact prealabile. Politicile publice vor fi aplicate în termenul planificat, pentru a nu mări costurile.

Coerența

Politicile publice vor fi elaborate și aplicate în mod coerent și ușor de înțeles atât de funcționarii publici, cât și de cetățeni în calitate de beneficiari sau receptori ai acestora.

Program de Guvernare 2005-2008

Aplicarea principiilor guvernării vor avea ca axe instituționale:

- **proporționalitatea** între puterea deținută de guvernul central cu privire la dreptul de reglementare și implementare a politicilor și puterea deținută de autoritățile locale, societatea civilă ori sectorul privat;
- **subsidiaritatea** – Guvernul este obligat să intervină numai dacă obiectivele de dezvoltare pe plan local nu pot fi realizate în mod eficient și suficient de către administrația publică și comunitatea locală.

Capitolul 3

Integrarea europeană

Integrarea europeană constituie, de aproape cincisprezece ani, principalul obiectiv politic al tuturor partidelor aflate la guvernare. Confirmarea politică a încheierii negocierilor de aderare a României și Bulgariei la UE cu ocazia summitului de la Bruxelles din 16-17 decembrie a.c. reprezintă al doilea mare eveniment al anului 2004 după realizarea celei mai mari extinderi din istoria UE.

Trecerea la moneda euro și finalizarea discuțiilor cu privire la Constituția europeană reprezintă pentru România semnale clare cu privire la necesitatea de a accelera eforturile interne în scopul obținerii cât mai rapide a convergenței cu structurile UE. Aceasta va permite țării noastre să devină partener cu drepturi depline în cadrul noii construcții instituționale europene și parte a unei structuri economice stabile.

Obiectivele Guvernului României cu privire la integrarea europeană

Odată cu încheierea negocierilor de aderare, România va intra într-o nouă etapă, în care europeanizarea va trebui să consolideze instituțiile și reglementările preluate din *acquis*-ul comunitar pe parcursul negocierilor și în care societatea românească va trebui să își păstreze și reafirme identitatea națională și moștenirea culturală.

În ceea ce privește procesul de integrare europeană, obiectivele Guvernului sunt:

I. Respectarea angajamentelor asumate față de Uniunea Europeană astfel încât 2007 să reprezinte anul integrării politice

Pentru atingerea acestui obiectiv, Guvernul României va accelera implementarea măsurilor prevăzute în *acquis*-ul comunitar și va elabora și pune în aplicare programele necesare pentru etapa post-aderare. Acest obiectiv presupune accentuarea procesului de europeanizare a României prin:

- respectarea condiționalităților rezultate în urma încheierii negocierilor tehnice

Program de Guvernare 2005-2008

- accelerarea introducerii reglementărilor europene în legislația internă simultan cu asigurarea transparenței cu privire la costurile publice și private, urmare a intrării în efectivitate a reglementărilor conținute în *acquis*-ul comunitar
- fundamentarea politicilor publice pe principiile și orientările formulate în documentele UE
- creșterea capacității instituționale a administrației publice în special în ceea ce privește procedurile europene cu privire la derularea fondurilor de preaderare, de coeziune și a celor structurale
- redefinirea atribuțiilor autorităților publice, în scopul adaptării la noile forme de colaborare cu structurile UE
- întărirea colaborării cu societatea civilă în scopul reducerii riscurilor culturale datorate procesului de europeanizare

II. Integrarea instituțională

În viziunea Guvernului României, un obiectiv fundamental post-aderare al țării noastre este participarea la construcția europeană. Acest obiectiv se referă la creșterea capacității țării noastre de a participa la elaborarea și aplicarea politicilor comunitare. În acest sens, Guvernul va adopta o poziție activă cu privire la suportul tehnic corespunzător structurii lărgite a Comisiei Europene în funcției de reprezentativitatea instituțională a țării noastre.

În același timp Guvernul României va promova o relație privilegiată cu SUA.

Eficiența participării României la decizia europeană este condiționată de profesionalizarea actului politic. Oamenii politici români, membri ai Parlamentului european, vor trebui să-și asume responsabilitatea de a deveni promotori ai interesului național și identității naționale.

III. Atingerea convergenței în raport cu structura economică europeană

Guvernul României va acționa pentru a atinge convergența economică cu Uniunea Europeană, în raport cu strategiile de dezvoltare adoptate de structurile decizionale ale acesteia. În acest sens, noua Comisie Europeană a reiterat intenția de a relua și accentua prevederile Strategiei de la Lisabona adoptată în anul 2000, prevederi legate de conceptul de economie a cunoașterii. În acest context Guvernul va avea în vedere realizarea următoarelor obiective strategice:

- fundamentarea politicilor publice conform principiilor de funcționare a pieței unice (criteriile de la Maastricht, Copenhaga, Madrid) și direcțiilor prevăzute în documentele de politică europeană: Noua politică agricolă a UE, Strategia de dezvoltare durabilă a UE, Politici de dezvoltare regională

Program de Guvernare 2005-2008

- elaborarea și înaintarea către Comisia Europeană a unei noi Strategii de dezvoltare pe termen mediu, document care să fundamenteze orientările strategice a României pentru un interval de cel puțin patru ani
- promovarea unor politici sustenabile în ceea ce privește capitalul uman și natural
- gestionarea eficientă a poziției pe care România o are ca beneficiar net al fondurilor de preaderare
- reducerea costurilor integrării europene, nu numai prin gestionarea eficientă și transparentă a fondurilor interne și externe dar și prin preluarea corectă a prevederilor din *acquis*-ul comunitar și prin diminuarea birocrăției și a corupției din sistemele de alocare a fondurilor
- creșterea capacității instituționale a administrației publice
- participarea activă la elaborarea noilor documente cu caracter de orientare strategică pentru UE

Trecerea României de la etapa normativă a integrării – prin raportarea la reglementările *acquis*-ului comunitar, la etapa europeanizării – prin consolidarea sistemului socio-economic reprezintă cea mai mare provocare a perioadei 2005-2008. Acest proces reprezintă, de fapt, **a doua modernizare a României.**

Capitolul 4

Mediul de afaceri

Politica Guvernului României în ceea ce privește mediul de afaceri, este centrată pe **susținerea întreprinzătorilor privați și pe stimularea liberei inițiative.**

Pentru atingerea acestor obiective este necesară **înlăturarea obstacolelor din calea inițiativei private.** Este nevoie de conștientizarea faptului că prosperitatea cetățeanului se regăsește într-o economie de piață funcțională, care, la rândul ei, nu poate exista în afara statului de drept, a proprietății private, a unei clase de mijloc puternice.

I. Relaxarea fiscală

În ceea ce privește **politica fiscală**, Guvernul României are în vedere următoarele:

- reducerea cotei impozitului pe profit de la 25% la 16%;
- introducerea cotei unice de 16% pentru impozitul pe venitul persoanelor fizice. Deducerile de bază și deducerile suplimentare vor fi menținute astfel încât persoanele cu venituri mici să nu fie afectate;
- reducerea graduală a cotei de impozitare pentru contribuțiile la fondurile sociale începând cu anul 2006, atât pentru angajat cât și pentru angajator, astfel încât în anul 2008 aceasta să fie 39,5% față de 49,5% cât sunt în prezent.

Măsurile privind reducerea impozitelor directe se vor regăsi în modificările Codului fiscal care vor intra în vigoare începând cu anul 2005.

În paralel cu relaxarea fiscală guvernul va avea în vedere măsuri care să contribuie la creșterea veniturilor bugetare, în spiritul respectării legii, astfel:

- înlăturarea practicilor de scutire sau de reeșalonare a datoriilor la buget;
- sporirea ponderii economiei fiscalizate, în detrimentul economiei subterane;
- pedepsirea evaziunii fiscale ca infracțiune economico-financiară.

II. Piețele financiare

Guvernul României va adopta norme, din perspectiva atribuțiilor sale constituționale și convergente cu politica Băncii Naționale, care să conducă, pe termen mediu și lung, la următoarele efecte asupra piețelor financiare:

Program de Guvernare 2005-2008

- consolidarea sistemului bancar și creșterea credibilității acestuia, pe de o parte, respectiv participarea mai activă și mai determinată a băncilor comerciale la efortul de restructurare a economiei, pe de altă parte;
- diminuarea dominanței bancare a surselor de finanțare externă a mediului de afaceri, prin sprijinirea, cu mijloace specifice, a dezvoltării pieței de capital;
- limitarea producerii efectului de evicțiune pe piețele financiare ca urmare a finanțării deficitelor de cont curent al trezoreriei publice;
- limitarea creării de hazard moral ca urmare a preponderenței împrumutului public de pe piața monetară (bancară) internă;
- limitarea producerii de efecte cvasi monetare ca urmare a vânzării titlurilor de stat la rate ale dobânzii cu marje exagerate față de rata dobânzii bancare;
- limitarea, prin mijloace specifice la îndemâna guvernului și prin cooperare cu Banca Națională, a tendințelor de structurare oligopolistă a pieței bancare, în scopul reducerii costului capitalului pentru IMM.

III. Combaterea corupției

Guvernul României declară toleranță zero la fenomenul corupției.

Fiind expresia unei crize de sistem, fundamental în lupta împotriva corupției este transformarea modului de funcționare a sistemului.

În acest sens, Guvernul României va lua măsuri de reducere a domeniului privat al statului și a birocrăției, măsuri pentru o mai bună claritatea și stabilitate legislativă, asigurarea transparenței decizionale, depolitizarea justiției.

În viziunea guvernului, libera competiție, liberul acces la informațiile publice, accesul transparent la resurse, constituie alături de piață, cele mai eficiente forme de combatere a corupției.

Principalele măsuri anti-corupție, care vor fi luate în scopul îmbunătățirii mediului de afaceri, sunt:

- retragerea treptată și ireversibilă a statului din administrarea economiei;
- restrângerea ariei de cuprindere a deciziei publice;
- eliminarea procedurilor economice preferențiale;
- dezvoltarea piețelor financiare, cu deosebire a burselor de mărfuri și a burselor de valori.
- renunțarea definitivă la poziția de monopol în furnizarea utilităților publice;
- clarificarea sistemului de subvenții în economie;
- renunțarea la presiunile de ordin politic exercitate asupra managerilor.

IV. Eliminarea barierelor administrative

În ceea ce privește eliminarea **barierelor administrative**, măsurilor privind combaterea corupției le vor fi adăugate următoarele:

- elaborarea unei legislații simple, clare și stabile;
- simplificarea formalităților privind intrarea și ieșirea de pe piață a firmelor.

Program de Guvernare 2005-2008

- reducerea procedurilor administrative referitoare la obtinerea autorizații, aprobări și avize.

V. Consolidarea mediului de afaceri

Măsurile privind consolidarea mediului de afaceri vor fi corelate cu cele privind stimularea inițiativei private și a investițiilor. Acțiunile guvernului vor fi îndreptate spre **consolidarea unui mediu de afaceri stabil și predictibil**, eliminarea monopolurilor de stat nejustificate din punct de vedere economic sau al considerentelor de siguranță națională și privatizarea utilităților publice, destrămarea structurilor oligarhice și consolidarea liberei competiții, creșterea transparenței mediului de afaceri și a politicilor guvernamentale respectiv a politicii monetare, precum și liberalizarea pieței muncii.

VI. Politica de concurență

Asigurarea condițiilor instituțional-normative pentru funcționarea liberei concurențe va constitui un deziderat major al Guvernului României. În acest scop se vor urmări, cu precădere, următoarele obiective:

- independența Consiliului Concurenței, inclusiv prin numirea membrilor acestuia la recomandarea comisiilor parlamentare de specialitate;
- o legislație antitrust eficientă;
- limitarea sectorului de stat la producția și distribuția bunurilor publice;
- reglementarea ajutorului de stat și a altor intervenții publice care deformează competitivitatea agenților economici și distorsionează libera concurență în acord cu prevederile *acquis*-ului comunitar în materie.

VII. Politica în domeniul IMM și cooperăției

Sprrijinirea sectorului IMM reprezintă o soluție importantă pentru contrabalansarea efectelor negative ale procesului de ajustare structurală și de restructurare a industriei generând alternative economice și sociale și susținând consolidarea clasei mijlocii.

Prin urmare, acțiunile specifice ale guvernului vor avea ca obiectiv crearea cadrului instituțional, legislativ și financiar favorabil dezvoltării IMM-urilor și inițiativei private.

Principalele direcții de acțiune ale guvernului sunt:

- reducerea costului creditelor pentru IMM prin îmbunătățirea cadrului legislativ privind instituții financiare private adaptate nevoilor întreprinzătorilor mici și mijlocii: cooperative de credit, bănci populare, instituții specializate pentru finanțarea lucrărilor agricole, fonduri de garantare a creditului;

Program de Guvernare 2005-2008

- îmbunătățirea relației dintre autoritățile statului și întreprinzători prin simplificarea procedurilor de control și prin modificarea atitudinii față de investitori;
- introducerea de stimulente economice care să încurajeze IMM pentru ca acestea să devină furnizori de servicii pentru marile întreprinderi din economia națională;
- simplificarea procedurilor administrative în vederea înscrierii firmelor sau a actualizării datelor legate de „viața” firmei;
- administrarea transparentă a utilizării fondurilor comunitare destinate dezvoltării IMM-urilor în România;
- alocarea unui quantum adecvat din PIB pentru programe de pregătire a resurselor umane, marketing precum și pentru îmbunătățirea calității produselor și serviciilor, în vederea facilitării accesului IMM-urilor pe piața unică europeană;
- dezvoltarea rețelei centrelor județene de consultanță și informare pentru IMM, precum și crearea unei rețele a reprezentanțelor teritoriale a Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru IMM.

În domeniul cooperăției, principalele direcții de acțiune ale Guvernului României sunt:

- restaurarea sistemului cooperatist prin punerea în aplicare neîntârziată a noii legi cadru privind cooperăția;
- stimularea înființării cooperativelor pentru valorificarea produselor agroalimentare constituite pe baza modelului Uniunii Europene;
- implementarea unor proiecte destinate stimulării cooperativelor meșteșugărești.

VIII. Piața muncii

Guvernul României va avea ca principal obiectiv liberalizarea completă a pieței muncii precum și asigurarea libertății contractuale în domeniul stabilirii și negocierii relațiilor de muncă.

Măsurile ce vor fi adoptate vizează următoarele direcții de acțiune:

- reglementarea relațiilor dintre angajat și angajator pe baza simetriei juridice;
- reglementarea relațiilor de muncă astfel încât să fie respectat caracterul de piață al economiei românești; modificarea prevederilor din actualul Cod al Muncii care restrâng dreptul managerilor de a lua decizii privind firmele pe care le conduc în scopul creșterii productivității muncii și în general al creșterii eficienței economice și financiare;
- reintroducerea convențiilor civile ca instrument juridic de stabilire a relațiilor de muncă;
- legiferarea corectă a unor instituții juridice esențiale pentru dreptul muncii cum ar fi răspunderea angajaților.

Un guvern puternic nu este acela care dorește să controleze totul, ci acela care știe să renunțe la o parte din puterea lui pentru a da forță pieței și legii. Dezvoltarea piețelor este calea prin care actul de guvernare va îndeplini o seamă de cerințe ale unei economii funcționale de piață: stabilitatea și

Program de Guvernare

2005-2008

predictibilitatea mediului de afaceri, utilizarea eficientă a resurselor, libera circulație a forței de muncă, a mărfurilor, serviciilor și capitalurilor, limitarea exceselor birocratice și diminuarea corupției.

Capitolul 5

Politica în domeniul educației

Oferta politică a guvernului în domeniul educației este construită în jurul următoarelor obiective majore:

- acces egal și sporit la educație;
- calitate ridicată a educației și pregătirea societății bazate pe cunoaștere;
- descentralizarea și depolitizarea sistemului educativ;
- transformarea educației în resursă de bază a modernizării României;
- considerarea investiției în capitalul uman ca investiția cea mai profitabilă pe termen lung;
- reconstrucția învățământului în mediul rural;
- combinarea eficientă a educației de elită cu educația generală;
- compatibilizarea europeană și scoaterea învățământului românesc din izolarea din ultimii ani;
- dezvoltarea instituțională a educației permanente.

Guvernul României va asigura, în mod efectiv, accesul egal și sporit la educație al tuturor cetățenilor țării, indiferent de apartenența socială, etnică, de gen, confesiune, zonă de rezidență, prin:

- generalizarea efectivă a învățământului obligatoriu de 10 ani, prin soluții în concordanță cu tradițiile românești și cu evoluțiile din țările europene;
- restructurarea rețelei școlare – în funcție de programele de dezvoltare locală și regională;
- asigurarea mijloacelor financiare pentru reabilitarea școlilor și asigurarea dotărilor necesare printr-un program guvernamental special;
- sprijinirea socială a elevilor și studenților prin: credite de studii garantate de stat; aplicarea unui sistem de burse de studiu ținând cont de performanța școlară; formarea rețelei de sprijinire a învățământului de către economia privată; crearea suportului local pentru studii; accesul la programe internaționale etc.;
- mărirea participării școlare și universitare prin forme de pregătire diversificate în raport de vârstă și de nevoile existente de calificare, astfel încât fiecare cetățean să se poată bucura de șansa de a putea învăța;
- dezvoltarea învățământului în limba maternă conform nevoilor cetățenilor, inclusiv elaborarea manualelor școlare, conform dezideratelor comunităților, tradițiilor democratice și reperelor europene;

Program de Guvernare 2005-2008

- crearea condițiilor instituționale prin elaborarea cadrului legal, privind înființarea unor facultăți de stat în limbile minorităților naționale;
- asigurarea cadrului legal de organizare și finanțare a învățământului confesional, la toate profilurile și nivelurile;
- extinderea educației celei de a doua șanse, a reconversiei profesionale sistematice, precum și a educației adulților și crearea unui sistem eficient de formare continuă și de pregătire antreprenorială;
- transformarea școlilor, liceelor și universităților în centre de iradiere a științei și culturii la nivel local, regional și național.

Guvernul României va fi un garant al autonomiei școlare și universitare prin:

- consacrarea legală a autonomiei școlilor și liceelor în stabilirea unei părți din curriculum, în elaborarea de programe, în angajarea de personal, în acumularea și folosirea de resurse financiare, în diferențierea veniturilor;
- extinderea autonomiei universităților în materie de patrimoniu, în acumularea și folosirea de resurse, în selectarea și angajarea personalului didactic și nedidactic, în stabilirea formei de admitere și a cifrelor de școlarizare și în diferențierea veniturilor;
- depolitizarea administrării învățământului, conform practicilor europene, se va reface demnitatea socială și autonomia profesională a institutorilor și profesorilor, considerând dascălul drept intelectual autonom și forță a schimbării;
- sprijinirea învățământului superior prin elaborarea de programe de modernizare, însoțite de resurse financiare corespunzătoare;
- formele de învățământ – public și privat – se vor bucura de aceeași legislație, aceleași criterii de evaluare, de recunoaștere și posibilă finanțare conform practicilor internaționale.

Prin politicile sale educaționale, prin crearea unui nou cadru legislativ și instituțional, precum și prin alocarea resurselor financiare necesare, Guvernul României își propune **să reconstruiască sistemul educativ al țării, conform nevoilor cetățenilor, comunităților și societății românești și în concordanță cu evoluțiile europene.**

Reconstrucția sistemului de învățământ în mediul rural reprezintă o prioritate a guvernării. Se va avea în vedere:

- reabilitarea școlilor din mediul rural, construcția de noi școli și dotarea lor cu utilități prin alocării de la bugetul de stat, în sistem de cofinanțare și cu contribuția autorităților administrației publice locale;
- alocarea distinctă, de la bugetul de stat a 100 milioane de euro, anual, pentru reabilitarea școlilor și construcții școlare în mediul rural;
- dotarea școlilor cu materiale didactice și echipamente informatice destinate procesului didactic (calculatoare, softuri educaționale, echipamente multimedia);

Program de Guvernare 2005-2008

- asigurarea de personal didactic calificat în mediul rural prin sporuri salariale stimulative (incluzând sporul de mediu rural), facilități pentru transport, cazare și stabilizare;
- sprijinirea formării inițiale de cadre didactice din mediul rural prin alocarea anuală a unui important număr de locuri distincte în învățământul superior și organizarea formării continue specializate pentru cei care lucrează în învățământul rural;
- organizarea cadrului folosirii pe scară largă a învățământului la distanță (formare continuă, reconversie profesională, etc) de către locuitorii din mediul rural.

Guvernul României va asigura **creșterea calității educației** prin:

- abordarea educației ca forță principală a schimbării tehnologice, economice, administrației și a promovării de valori în societate;
- transformarea învățământului într-o rețea de unități și instituții cu rezultate măsurabile în ceea ce privește dobândirea de către elevi și studenți a cunoștințelor, competențelor și aptitudinilor necesare societății cunoașterii;
- adecvarea sistemului educațional la nevoile pieței forței de muncă locale, naționale și europene;
- proiectarea unui sistem modern de evaluare a cunoștințelor și competențelor (ce optimizează relația dintre evaluarea sumativă și evaluarea formativă și accentuează importanța competențelor dobândite etc.), astfel încât obiectivitatea evaluării să crească;
- schimbarea modalităților de absolvire și a modalităților de acces în diferite cicluri ale învățământului, în acord cu documentele europene în materie;
- reducerea efectivului elevilor în clase la 25, creșterea atractivității învățării, diversificarea metodelor și practicilor didactice, deplasarea accentului de la caracterul informativ la cel formativ, de la reproducere la inițiativă și creativitate;
- restabilirea sistemului de formare continuă a personalului didactic și a managerilor școlari;
- lansarea programului învățământului solicitat de firme și companii, și sprijinirea participării universităților la competiția contemporană din învățământul superior asigurând predare de calitate, învățare performantă, cercetare științifică competitivă, servicii specializate către comunitate;
- recorelarea formării continue și a formării inițiale a cadrelor didactice și aplicarea unui program al noilor didactici și pedagogii școlare, în cadrul dezvoltării unui învățământ centrat pe elev și student și orientat spre formarea capacităților cognitive și acționale;
- joncțiunea cercetării științifice universitare cu nevoile tehnologiei, economiei și administrației și crearea unui circuit natural al specialiștilor din economie, administrație, universități și institute de cercetare;
- eliminarea ingerințelor politice în sistemul de apreciere și promovare a cadrelor didactice, inclusiv în funcții de conducere administrativă;
- stimularea concurenței pe piața liberă a manualelor și mijloacelor de învățământ în vederea creșterii calității acestora;
- recompense diferențiate, stimulative pentru elevi, studenți și cadrele didactice performante.

Program de Guvernare 2005-2008

Guvernul României va asigura o creștere substanțială a salariilor personalului din educație peste creșterea medie a salariului din economie, luând în considerație necesitățile legitime ale slujitorilor școlii, statutul și respectul de care aceștia trebuie să se bucure în societate. Astfel se va crea cadrul legislativ necesar pentru elaborarea unui nou sistem de salarizare care să reflecte importanța socială a educației, să stimuleze performanța și creația.

Guvernul României apreciază că este necesară **reorganizarea și stabilirea clară a rolurilor, competențelor și responsabilităților autorităților publice, centrale și locale, în luarea deciziilor și alocarea resurselor necesare desfășurării procesului de învățământ.**

Astfel:

- Ministerul Educației va elabora standardele necesare pentru finanțarea de bază a procesului instructiv – educativ, finanțarea urmându-l pe cel ce învață. Vor fi alocate din bugetul de stat, prin intermediul unor transferuri cu destinație precisă, resursele financiare corespunzătoare acestor standarde;
- Ministerul Educației va alocă resursele necesare pentru asigurarea unor condiții decente de funcționare a unităților școlare, îndeosebi în mediul rural, dincolo de posibilele resurse financiare puse la dispoziție de comunitățile locale și cele școlare;
- va fi elaborat cadrul legislativ și instituțional pentru ca atât autoritățile administrației publice locale, cât și conducerile unităților școlare să poată alocă, din bugetele locale și, respectiv, din resursele extrabugetare ale școlilor fonduri pentru suplimentarea veniturilor personalului din învățământ în corelare cu performanțele obținute în procesul educativ;
- va fi extinsă autonomia școlilor și liceelor, iar inspectoratele școlare vor deveni unități de consiliere profesională, deservite de revizori școlari, ca funcționari publici, ce operează cu metodologii precise;
- competențele de decizie profesională ale ministerului vor fi delegate unor agenții și centre specializate de la nivel național, înzestrate cu autonomie funcțională, conform practicilor europene;
- mișcarea personalului didactic va fi fluidizată în cadrul asigurat de autonomia școlilor și liceelor, de recunoașterea formării continue și de considerarea condițiilor de mobilitate, iar norma didactică se dimensionează astfel încât formarea continuă să fie posibilă și încurajată;
- alternativele educaționale vor fi eliberate și încurajate, legislația învățământului va fi stabilizată prin sincronizare cu reperatele europene, iar regulamentele școlare și universitare vor încorpora sistemul internațional al drepturilor și obligațiilor elevilor și studenților, asigurând autonomie personală, răspunderea de sine și satisfacerea condițiilor de competitivitate a performanțelor.

Guvernul României va asigura compatibilizarea sistemului educativ românesc cu sistemele europene de educație și va stimula creșterea cooperărilor internaționale, prin:

- introducerea formelor contemporane de cooperare internațională: extinderea activităților în comun (joint activities); curriculum asociat; unități de cercetare

Program de Guvernare 2005-2008

- științifică în comun (joint research units); calificări academice în comun (double degrees); student în două universități europene; profesor numit în două universități europene;
- creșterea mobilității cadrelor didactice și a studenților atât între universitățile din țară, cât și prin schimburi internaționale;
 - dezvoltarea formelor de cooperare între universitățile românești, publice și private.

Vor fi lansate în dezbateră publică **noi programe** cum ar fi:

- Programul construcțiilor școlare;
- Programul educației în era electronicii;
- Programul educației pentru o societate bazată pe cunoaștere;
- Programe de învățare intensivă a limbilor străine; Programul educației fizice;
- Programul educației artistice sau Programul noii metodici și pedagogii a învățământului;

Învățământul românesc va reveni în poziția de sursă de inspirație, de idei și de proiecte noi pentru învățământul din Europa Centrală și Răsăriteană și din Europa ca întreg.

Guvernul României va aplica o nouă filosofie în domeniul finanțării educației, prin mărirea investiției în învățământ (pentru educație și cercetare, guvernul va aloca de la bugetul de stat resurse financiare echivalând cu 6% din PIB) și aplicarea principiului “finanțarea îl urmează pe cel ce studiază”. De asemenea, prin aplicarea corectă a principiului subsidiarității, guvernul va recunoaște dreptul universităților și al institutelor de cercetare de a angaja credite, împrumuturi bancare pentru cei ce studiază, burse contractuale de studii.

Guvernul României va promova un nou tip de parteneriat social care să asigure **un larg suport socio-cultural** pentru reconstrucția sistemului educativ românesc pe termen mediu și lung.

Această reconstrucție necesită eforturi conjugate și coerente, într-o **perspectivă care să nu depindă de ciclurile electorale**. În acest proiect național sunt chemate să se implice partidele politice, sindicatele, reprezentanții societății civile, asociațiile de părinți, organizațiile de elevi și studenți, mass – media. Împreună suntem datori să creăm și să susținem „**Mișcarea pentru educație**” ca acțiune – suport pentru atingerea obiectivelor reconstrucției sistemului educativ românesc. Axul fundamental al „Mișcării pentru educație” va deveni, astfel, trinomialul educatori – elevi – părinți.

Capitolul 6

Politici în domeniul cercetării–dezvoltării și inovării

Guvernul României va acorda o atenție deosebită sectorului de cercetare–inovare pentru a ajuta economia românească să obțină un avantaj competitiv durabil, precum și pentru a micșora decalajele de dezvoltare între regiunile din România, precum și între acestea și regiunile din alte țări ale Uniunii Europene.

Ținând cont de aceste obiective, Guvernul României își va concentra atenția în perioada 2005-2008 asupra următoarelor ținte strategice:

- elaborarea și reglementarea mecanismelor care asigură transferul tehnologic în economie, pentru a fixa pe termen lung legătura între sectorul de cercetare–dezvoltare și industrie
- majorarea cheltuielilor publice destinate sectorului de cercetare–dezvoltare la 1% din PIB până în 2007
- încurajarea participării sectorului privat în sectorul de cercetare–dezvoltare
- întărirea capacității instituționale

Asigurarea transferului tehnologic în economie

Pentru a facilita transferul tehnologic în economie, Guvernul României va aplica următoarele măsuri:

- evaluarea punctelor tari și slabe din economie, după modelul avantajului competitiv, pentru a fixa prioritățile în cercetarea fundamentală și aplicativă, în raport cu care se va face finanțarea. În acest sens, în baza unui proiect, se va face o evaluare privind existența și evoluția clusterelor industriale în profil teritorial, precum și a nevoilor de dezvoltare;
- corelarea activității de cercetare–dezvoltare, inovare cu politica industrială a României;
- aplicarea unui program privind înființarea rețelei naționale pentru diseminarea rezultatelor cercetării–inovării și asigurarea transferului tehnologic. Programul va avea în vedere în prima fază înființarea centrelor regionale de transfer tehnologic în sistem privat (prin organizații neguvernamentale), iar în a doua fază înființarea centrelor de transfer tehnologic în universități (pe structura organizațiilor non-profit);

Program de Guvernare 2005-2008

- aplicarea unui program de tehnologii avansate pentru a încuraja cercetarea care contribuie la dezvoltarea și transferul în economie a tehnologiilor avansate și asigurarea unor sectoare un rol competitiv pe plan internațional;
- aplicarea programului privind diversificarea mecanismelor de finanțare a cercetării-dezvoltării, inovării, prin înființarea unui fond național cu capital de risc destinat sectorului de cercetare-dezvoltare. Instituirea unui fond special de garantare a creditelor destinate cercetării și inovării, precum și a unui fond destinat acordării unui capitalului de pornire/consolidare întreprinderilor mici și mijlocii care se înființează în domeniul cercetării-dezvoltării sau își consolidează/extind afacerile în acest domeniu;
- înființarea parcurilor științifice și tehnologice în centrele universitare cu tradiție și care dispun de o infrastructură în sectorul de cercetare-dezvoltare.

Majorarea cheltuielilor publice destinate sectorului de cercetare-dezvoltare la 1% din PIB până în 2007

Pentru a asigura o creștere economică durabilă, Guvernul României se angajează să respecte obiectivele fixate în Capitolul 17 – "Știință și cercetare" negociat cu Uniunea Europeană, care prevede alocarea către sectorul de cercetare-dezvoltare a unor fonduri publice ce reprezintă 1% din PIB în anul 2007. Atingerea acestor obiective va fi posibilă pe măsura restructurării unităților de cercetare-dezvoltare și generalizării sistemului competitiv de finanțare a programelor și proiectelor de cercetare.

Încurajarea participării sectorului privat în sectorul de cercetare-dezvoltare

Pentru a implica sectorul privat într-o măsură cât mai mare în finanțarea programelor și proiectelor de cercetare-dezvoltare, Guvernul României va aplica următoarele măsuri:

- fixarea mecanismelor de cooperare între centrele de transfer tehnologic, centrele regionale de transfer tehnologic, cu centrele de management antreprenorial sau incubatoarele de afaceri, pentru a facilita diseminarea informației privind cercetarea-inovarea și transferul tehnologic în economie, cu precădere în întreprinderile mici și mijlocii;
- aplicarea unui program privind înființarea și funcționarea fondului național cu capital de risc destinat cercetării-inovării. Fondul cu capital de risc se va înființa cu un capital de pornire din partea statului, urmând să fie capitalizat din fonduri private;
- evaluarea nevoilor sectorului privat în domeniul cercetării-dezvoltării, inovării, pentru a facilita planificarea tematică la nivel național;
- considerarea cheltuielilor de cercetare-dezvoltare-inovare drept cheltuieli deductibile fiscal.

Întărirea capacității instituționale

Guvernul României își va concentra atenția în următorii 4 ani atât asupra restructurării sectorului de cercetare–dezvoltare, cât și asupra întăririi capacității instituționale a autorităților publice care au rol în elaborarea și implementarea politicilor de cercetare–dezvoltare, inovare.

În acest scop, Guvernul României va aplica următoarele măsuri:

A. La nivelul autorităților publice:

- înființarea unui Consiliu Național de Cercetare și Dezvoltare Tehnologică, format din reprezentanți ai instituțiilor de cercetare, autoritatea publică în domeniul cercetării–dezvoltării, educației, politicilor regionale, precum și autorității în domeniul aplicării politicilor industriale. Rolul de coordonator al acestui consiliu va aparține ministerului de resort;
- fixarea mecanismelor de cooperare și colaborare cu autoritățile publice care elaborează și aplică politici industriale și de dezvoltare a sectorului privat, politici educaționale, politici regionale, pentru a facilita transferul tehnologic în economie, macro-coordonarea sectorului de cercetare–dezvoltare pe teme de cercetare, precum și corelarea cu programele europene pentru care se asigură finanțarea. Cooperarea va urmări, în prima fază evaluarea punctelor tari și slabe din economie, inclusiv identificarea clusterelor industriale la nivel teritorial;
- coordonarea, corelarea tematică și unificarea procedurală a programelor de granturi pentru cercetare științifică;
- corelarea programelor de cercetare cu cele de pregătire universitară și post-universitară;
- instituirea unui sistem unic de evaluare a unităților de cercetare–dezvoltare, activităților și personalului din acest domeniu;
- stabilirea criteriilor de selecție a organizațiilor private care asigură funcționarea centrelor de transfer tehnologic;
- generalizarea finanțării competitive a programelor și proiectelor de cercetare;
- reducerea *brain-drain*-ului în sistemul de cercetare–dezvoltare, prin acordarea cercetătorilor a unor bonusuri financiare, reprezentând o cota procentuală din valoarea totală a temelor de cercetare pentru care s-au acordat *grant*-uri.

B. La nivelul unităților de cercetare–dezvoltare

- aplicarea unui program de ajustare structurală a unităților de cercetare–dezvoltare. Programul se va aplica concomitent cu un proiect privind instruirea și formarea profesională continuă în managementul centrelor de cercetare–dezvoltare, inovare, pentru a facilita creșterea gradului de absorbție a fondurilor publice și private pe măsura generalizării sistemului competitiv de finanțare a programelor și proiectelor de cercetare;
- asigurarea unui nivel de salarizare a personalului din activitatea de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică la același nivel cu salarizarea personalului didactic din învățământul superior, pe baza corespondenței actuale a gradelor științifice și a celor didactice;

Program de Guvernare 2005-2008

- reglementarea dreptului personalului de cercetare de a ocupa funcții de execuție cu normă întreagă precum și funcții de conducere în învățământul superior, corelativ cu posibilitatea personalului didactic din învățământul superior de a ocupa funcții de execuție cu normă întreagă respectiv funcții de conducere în unitățile de cercetare–dezvoltare;
- dezvoltarea sistemului consorțial între universități publice sau private și unități de cercetare–dezvoltare–inovare;
- clarificarea statutului juridic al unităților de cercetare–dezvoltare;
- aplicarea unui proiect privind instruirea personalului din unitățile de cercetare–dezvoltare în marketing.

Aplicarea politicilor publice în domeniul cercetării–dezvoltării se va face prin următoarele programe incluse în planul național:

- evaluarea periodică a punctelor tari și slabe din economie, după modelul avantajului competitiv, pentru a fixa prioritățile în cercetarea fundamentală și aplicativă;
- înființarea rețelei naționale pentru diseminarea rezultatelor cercetării–inovării și asigurarea transferului tehnologic (înființarea centrelor regionale de transfer tehnologic și a centrelor de transfer tehnologic în universități);
- aplicarea programului pentru tehnologii avansate (integrat în planul național, dar cu aplicare prioritară);
- aplicarea programului național de cercetare–dezvoltare, inovare, elaborat și aplicat în baza planului național de cercetare–dezvoltare, inovare;
- înființarea și funcționarea fondului național cu capital de risc destinat cercetării–inovării și alocarea unui fond din bugetul de stat pentru garantarea creditelor;
- evaluarea unitară a organizațiilor, activităților și personalului din domeniul cercetare–dezvoltare;
- generalizarea sistemului competitiv de finanțare a proiectelor de cercetare–dezvoltare, inovare;
- ajustarea structurală a unităților de cercetare–dezvoltare;
- dezvoltarea unui program de înființare și organizare a parcurilor științifice și tehnologice, cu precădere în centrele universitare;
- formarea profesională continuă în domeniul managementului unităților de cercetare–dezvoltare, dezvoltării organizaționale și marketingului;
- realizarea investițiilor de capital în infrastructura de cercetare–dezvoltare a institutelor naționale, în raport cu eligibilitatea acestora pe temele de cercetare selectate.

Capitolul 7

Politica de protecție socială

În vederea îmbunătățirii actualului sistem de protecție socială din România, măsurile Guvernului României au în vedere atingerea următoarelor ținte strategice:

- reducerea sărăciei și a marginalizării sociale;
- îmbunătățirea standardului de viață pentru persoanele vârstnice;
- asigurarea accesului la sistemul de asigurări sociale proporțional cu nivelul contribuțiilor la sistem;
- reducerea progresivă a numărului persoanelor asistate și încurajarea acestora pentru identificarea de surse alternative de securitate socială;
- asigurarea de condiții pentru egalitatea de șanse și participarea socială a persoanelor cu handicap și a celor provenite din medii defavorizate.

Pentru atingerea acestor ținte strategice, Guvernul României va promova următoarele măsuri:

I. Sistemul de pensii

O prioritate a guvernului o reprezintă îmbunătățirea standardului de viață pentru persoanele vârstnice prin reșezarea pe baze echitabile a sistemului de asigurări sociale, în principal, prin reformarea sistemului public de pensii. Pentru rezolvarea problemei de fond a sistemului de pensii, Guvernul României va pune în aplicare un set unitar de măsuri legislative axat pe trei obiective principale:

- consolidarea financiară a sistemului public de pensii și asigurarea unui venit adecvat pentru pensionarii din sistem;
- reconstrucția sistemului public de asigurări sociale prin “curățarea” sa, printre alte măsuri, de unele tipuri de prestații necontributive;
- introducerea de noi alternative de finanțare și de administrare a pensiilor de tipul sistemelor de pensii capitalizate, administrate privat, care să asigure pensionarilor viitori nu numai un venit sigur, dar și decent.

Program de Guvernare

2005-2008

În acest sens, Guvernul României va aplica următoarele măsuri:

I.1. Reformarea sistemului public de pensii

Guvernul României va asigura eliminarea nedreptăților existente în sistemul de pensii și va urmări păstrarea puterii de cumpărare a pensiilor prin:

– **Eliminarea inechităților din sistemul public de pensii**

Urgentarea procesului de recalculare a tuturor pensiilor aflate în plată, astfel încât să fie respectat principiul “la condiții egale de pensionare, pensii egale, indiferent de anul ieșirii la pensie”.

Pensiile recalculate vor intra în plată pe grupe de pensionari în funcție de anul ieșirii la pensie, primele grupe fiind pentru persoanele cărora li s-a deschis dreptul la pensie până la 1 ianuarie 1990.

– **Protejarea puterii de cumpărare a pensiilor**

Toate pensiile care au fost recalculate vor fi ulterior **indexate** cu indicii de creștere a prețurilor de consum, astfel încât să fie acoperită 100% creșterea prețurilor.

– **Majorarea pensiilor**

Pensionarii trebuie să beneficieze de avantajele creșterii economice. În acest sens, pensiile vor fi majorate astfel încât până în anul 2008 **pensiile să crească în termeni reali cu aproximativ 30%**.

– **Creșterea puterii de cumpărare a pensionarilor din agricultură**

Sumele necesare pentru pensionarii proveniți din rândurile agricultorilor vor fi suportate din bugetul de stat și vor fi administrate de către Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale (CNPAS) în aceleași condiții ca și cele din sistemul public de pensii. Pensionarii agricultori vor beneficia de aceleași indexări ca și cele care se vor acorda pensionarilor din sistemul public de pensii. Rata majorării pensiilor agricultorilor va devansa rata de creștere a pensiilor din sistemul public de pensii.

– **Majorarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale**

În scopul majorării veniturilor bugetului asigurărilor sociale se va acționa pentru consolidarea financiară, administrativă și funcțională a actualului sistem public de pensii prin:

- **Creșterea gradului de colectare a contribuțiilor**

- **Reducerea arrieratelor la bugetul pensiilor** prin reducerea reeșalonărilor și interzicerea scutiilor precum și introducerea unor reguli stricte de executare silită.

- **Creșterea numărului de contribuabili la sistem** prin:

- politici active în sfera ocupării forței de muncă în vederea creării de locuri de muncă și a creșterii numărului de angajați cu forme legale;
- atragerea în sistem a persoanelor care lucrează în agricultură sau ca liberi întreprinzători (care în prezent sunt neasigurați);
- cuprinderea cetățenilor români care realizează venituri lucrând în străinătate în sistemul de asigurări sociale.

Program de Guvernare 2005-2008

- **Întărirea capacității instituționale și de conducere a sistemului de pensii** (organizare, conducere, educație, transparență, sistem informatic) prin:
- crearea autonomiei decizionale și de conducere a CNPAS;
 - reorganizarea internă a CNPAS, cu structuri flexibile, delegare clară de responsabilități și puteri decizionale, precum și orientare directă către elementele componente ale noului sistem de pensii;
 - redimensionarea numărului de funcționari din structurile centrale și orientarea către structurile locale în vederea realizării unei relații transparente cu publicul deservit și a eficientizării activității;
 - urgentarea creării structurii informatice necesare (rețele, baze de date, software și instruire a personalului);
 - crearea unui sistem de selecție și instruire atitudinală și aptitudinală a personalului CNPAS, în corelație cu prevederile noii legi a sistemului public de pensii și cu necesitățile de transparență ale acestuia.

I.2. Introducerea în sistemul de pensii a noi componente

Prin măsurile pe care le va promova, Guvernul României va asigura o creștere a calității vieții pensionarilor mai apropiată de cea din perioada activă prin introducerea și implementarea în cadrul sistemului de asigurări sociale a unor noi componente, facultative și obligatorii, administrate privat.

- **Introducerea schemelor de pensii facultative administrate privat**
 - îmbunătățirea proiectului de lege privind pensiile ocupaționale (contribuții, deductibilitate, grad de acoperire, reglementare și supraveghere strictă, regim de investiții și sistem de garanții);
 - completarea sistemului pensiilor ocupaționale cu componente legislative dedicate angajaților din sistemul bugetar și din instituțiile publice;
 - introducerea unor alte posibilități de pensii facultative administrate privat, de tipul fondurilor de pensii private, cu contribuții deductibile și administrare privată, participarea la aceste fonduri fiind opțiunea individuală a fiecărei persoane care realizează venituri profesionale.
- **Introducerea fondurilor obligatorii de pensii administrate privat, în condițiile unui control public transparent și eficient asupra gestionării acestora.**

II. Ocuparea forței de muncă și șomaj

Principiile care vor sta la baza acțiunii Guvernului României în acest domeniu sunt:

- Implicarea partenerilor sociali, respectiv sindicate, patronate, administrație publică în elaborarea politicilor și strategiilor pentru implementarea unor programe speciale în domeniul ocupării;
- Șanse egale pentru toți furnizorii de servicii de pe piața muncii (furnizorii de consiliere, formare profesională și de ocupare);

Program de Guvernare

2005-2008

- Deplasarea centrelor de decizie către unitățile locale pe baza obiectivelor stabilite pentru a se trece la un management competitiv, care să conducă la creșterea responsabilităților locale și la optimizarea folosirii resurselor;
- Repartizarea teritorială a resurselor centralizate se va face transparent, pe criterii obiective, în baza contribuțiilor locale și a nevoilor de acțiune.

Având drept obiectiv creșterea gradului de ocupare și scăderea reală a ratei șomajului, Guvernul României va promova următoarele măsuri:

II.1. Măsuri pasive

- Modificarea cuantumului indemnizației de șomaj în funcție de stagiul de cotizare și contribuția la bugetul asigurărilor sociale de șomaj. Cuantumul indemnizației de șomaj va fi o sumă fixă, neimpozabilă, lunară, reprezentând 75% din salariul de bază minim brut pe țară în vigoare la data stabilirii acesteia, la care se adaugă, în funcție de stagiul de cotizare, o sumă reprezentând un anumit procent din media salariului brut realizat în ultimele 12 luni. Procentul din salariul brut realizat în ultimele 12 luni care se utilizează la stabilirea indemnizației de șomaj funcție de stagiul de cotizare se va stabili prin lege;
- Absolvenții de învățământ preuniversitar și universitar vor fi stimulați pentru inserția pe piața muncii prin acordarea unei prime de un salariu minim brut pe economie la care se adaugă o sumă egală cu valoarea indemnizației de șomaj la care ar mai fi avut dreptul în condițiile legii. Angajatorii vor fi scutiți de plata contribuției la fondul de șomaj aferentă absolvenților încadrați pe o perioadă de 1 an;
- Angajatorii care încadrează șomeri care sunt părinte unic susținător al familiei monoparentale sau persoane în vârstă de peste 45 de ani, vor fi scutiți de plata contribuției la fondul de șomaj pe perioada de 1 an;
- Asigurările facultative în sistemul asigurărilor de șomaj se vor realiza numai în pachet cu asigurările sociale și de sănătate (Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă contribuie la fondul de pensii și de sănătate în favoarea șomerilor).

II.2. Măsuri active

Guvernul României va urmări creșterea constantă a ponderii măsurilor de stimulare a ocupării în totalul cheltuielilor sociale de șomaj.

- **Promovarea unor programe speciale în parteneriat pentru diminuarea șomajului de lungă durată, atât în rândul tinerilor cât și a persoanelor care au depășit vârsta de 45 de ani, precum și din rândul persoanelor care au dificultăți de integrare;**
- **Medierea locurilor de muncă**

Se are în vedere utilizarea și perfecționarea sistemului electronic la nivel local și național și accesul persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă la acest sistem, printr-un program clar stabilit de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) și agențiile județene. Ocuparea locurilor de muncă vacante se va face prin

Program de Guvernare 2005-2008

concurs, iar încadrarea se va realiza în exclusivitate în baza criteriilor de competență a șanselor egale și a eliminării oricărei forme de discriminare.

– **Formarea profesională**

Se va organiza astfel încât să răspundă solicitărilor de pe piața muncii având ca sursă bugetul de șomaj, fiind flexibilizată pentru nevoile de pe piața locală a muncii. Pentru persoanele din mediul rural se vor organiza programe speciale de formare profesională pentru meserii specifice.

– **Consilierea și informarea în carieră**

Se va urmări funcționarea și dezvoltarea cabinetelor de consiliere și încadrarea numai a persoanelor de specialitate care sunt capabile să presteze aceasta muncă.

De asemenea, va fi îmbunătățită baza materială prin înființarea unor biblioteci de specialitate și extinderea acestui serviciu prin conlucrarea cu cabinetele private.

– **Creditarea în condiții avantajoase**

Pentru a crește eficiența acestei măsuri și pentru a avea un control asupra numărului de persoane care vor fi încadrate de către agenții economici creditați în condiții avantajoase în conformitate cu prevederile legale, procentul din locurile de muncă nou create ce vor fi ocupate de șomerii aflați în evidența agenților pentru ocuparea forței de muncă va fi de minim 60%, față de 50% în prezent.

– **Bursele de locuri de muncă**

Vor fi organizate de două ori pe an: primăvara – bursa generală de locuri de muncă și toamna – bursa de locuri de muncă pentru absolvenții de învățământ universitar și preuniversitar. Atunci când piața muncii va lansa o cerere stringentă, se vor organiza și burse speciale pentru ocuparea de locuri de muncă.

II.3. Măsuri instituționale

- Crearea autonomiei decizionale și de conducere a ANOFM;
- Lărgirea ofertei de locuri de muncă în străinătate prin promovarea competiției între agențiile acreditate să plaseze forță de muncă;
- Descongestionarea și fluidizarea activității Oficiului pentru Migrația Forței de Muncă în Străinătate prin subcontractare către agențiile acreditate.

III. Raporturile de muncă

Aplicarea noului Cod al Muncii a generat o serie de dificultăți care frânează dezvoltarea pieței muncii și a unei economii de piață funcționale. Ținând seama de această situație, vor fi aduse o serie de îmbunătățiri care să apere în egală măsură atât drepturile salariatului cât și cele ale angajatorului, să conducă la descurajarea muncii la negru, la diminuarea numărului conflictelor și litigiilor de muncă, dar și la stimularea investițiilor și, prin urmare, la creșterea veniturilor bugetului de stat.

Program de Guvernare 2005-2008

Modificarea Codului muncii se va face în urma unei largi dezbateri publice cu partenerii sociali.

IV. Politica veniturilor

Vor fi inițiate și aplicate măsuri de reducere a fiscalității pe muncă, cu scopul de a crește gradul de ocupare, sporirea venitului net și diminuarea muncii la negru. **Salariul mediu brut** pe economie va crește în perioada 2005-2008 cu aproximativ 60% față de nivelul actual, iar salariul minim brut pe economie va urma cel puțin dinamica de creștere a acestuia.

În sectorul economic concurențial, unde statul este acționar majoritar, vor fi remodelate criteriile de performanță în vederea asigurării unei corelări reale între eficiența economică, productivitatea muncii și veniturile salariale (indicele de creștere a câștigurilor salariale trebuie să fie devansat de indicele de creștere a productivității muncii calculată în unități fizice sau valorice, după caz, în condiții comparabile).

În sectorul bugetar, se va elabora și aplica un nou sistem de salarizare a funcționarilor publici și a personalului contractual, care să aibă la bază criterii de diferențiere și de corelare a salariilor între funcții și domenii de activitate bugetară (studii, competență, activitate desfășurată, responsabilitatea în exercitarea funcției etc.), astfel încât în perioada 2005-2008 salariile personalului bugetar să crească în medie cu 60% față de nivelul la data de 31.12.2004.

În vederea diversificării pachetelor salariale precum și a generării unei politici active de protecție socială autodeterminată se va introduce un sistem de deductibilități a contribuțiilor voluntare pentru anumite tipuri de asigurări.

V. Asistența socială

Guvernul va continua și accelera procesul de reforme în concordanță cu nevoile actuale ale cetățeanului și ale societății românești.

Venitul minim garantat

Venitul minim garantat, care se adresează celor mai sărace segmente sociale, se va acorda astfel încât acestea să depășească nivelul de sărăcie în care trăiesc, însă, fără a descuraja atitudinea față de muncă. Venitul se va acorda în funcție de necesitățile reale, însă procedurile de selecție vor fi simplificate și perfecționate. Guvernul va urmări să nu mai existe întârzieri în acordarea acestui ajutor.

Program de Guvernare

2005-2008

Îmbunătățirea echilibrului socio-economic al familiei

În vederea îmbunătățirii echilibrului socio-economic al familiei, Guvernul României are în vedere atingerea următoarelor obiective:

- redimensionarea măsurilor de protecție socială pasivă/ajutor financiar pentru familiile cu nevoi speciale/ și dinamizarea măsurilor active de solidaritate familială;
- reducerea disparităților față de accesul la resursele dezvoltării existente între familiile din mediul urban și cele din mediul rural;
- redimensionarea cadrului legal și instituțional privind protecția maternității, creșterea natalității și reducerea abandonului de copii;
- reducerea fenomenului violenței în familie, creșterea gradului de educație și securitate familială;
- sporirea participării active a societății civile și dezvoltarea durabilă a parteneriatului în beneficiul dezvoltării și protecției familiei.

Pentru realizarea acestor obiective strategice vor fi promovate următoarele programe:

– **Programul de măsuri pentru creșterea venitului familial și a calității vieții de familie**

- corelarea nivelului venitului minim garantat cu salariul minim pe economie;
- majorarea **alocației de stat pentru copii** până la circa **10 euro**;
- darea în folosință gratuită, în limita terenului disponibil, pentru familiile sărace din mediul rural, a unei suprafețe de teren agricol, astfel încât suprafața deținută împreună cu cea primită în folosință să fie de 0,5 ha;
- atragerea resurselor locale pentru sporirea construirii locuințelor sociale pentru persoanele defavorizate și revizuirea capacităților existente (va fi lansată în acest sens o campanie națională de sprijin);
- elaborarea unui set de măsuri active pentru integrarea pe piața muncii a susținătorilor de familie șomeri (Angajatorii care încadrează șomeri care sunt părinte unic susținător al familiei monoparentale vor fi scutiți de plata contribuției la fondul de șomaj pe o perioadă de 1 an);
- lansarea unui Program de integrare a familiei în problemele comunitare (programe de educație pentru sănătate, educație civică, educație pentru protecția mediului etc.)

– **Programul pentru susținerea familiei tinere**

- construirea de locuințe în sistemul creditelor ipotecare;
- acordarea unui sprijin financiar în suma de **200 de euro** la **constituirea familiei** la prima căsătorie a fiecăruia dintre soți;
- organizarea serviciilor de consiliere familială în fiecare oraș, sau prin asocieri de mai multe orașe sau comune;
- promovarea unor politici de atragere a agenților economici pentru a susține familiile tinere prin reducerea prețurilor la obiectele casnice achiziționate în primii doi ani de căsătorie.

Program de Guvernare

2005-2008

- **Programul de măsuri pentru concilierea vieții de familie cu cea profesională**
 - organizarea serviciilor de sprijin a muncii în gospodărie/ revizuirea condițiilor de acces la sursa de apă, canalizare, electricitate, căldură;
 - promovarea politicilor de educare pentru responsabilizarea egală a membrilor cuplului familial față de problemele din gospodărie;
 - sporirea facilităților de acces egal la formare și perfecționare profesională;
 - reorganizarea serviciilor de creștere, îngrijire și educație a copiilor în afara familiilor – lărgirea rețelei în mediul rural.

- **Programul de integrare a familiilor de rromi în comunitate**
 - acordarea de teren în suprafață de maxim 0,5 ha, în folosință directă și gratuită familiilor de rromi nevoiașe, în limita disponibilului;
 - relansarea meșteșugurilor/meseriilor specifice rromilor;
 - reintegrarea în muncă/participarea prin muncă la dezvoltarea comunităților locale;
 - dezvoltarea incubatoarelor de mici întreprinzători pentru rromi;
 - dezvoltarea programelor naționale privind ameliorarea condițiilor de viață, prin colaborare cu actorii societății civile (educație pentru sănătate, civică, solidaritate familială etc.)

Reducerea abandonului de copii și sporirea natalității

- acordarea unei indemnizații lunare pentru creșterea copiilor până la 2(3) ani femeilor neasigurate în sistemul asigurărilor sociale pentru fiecare din primii trei copii;
- acordarea unei indemnizații lunare pentru creșterea copilului până la 2(3) ani, persoanelor asigurate care își reiau activitatea în acest interval de timp.

Ameliorarea stării de sănătate a familiei, reducerea mortalității materne și infantile

- organizarea activităților de educație pentru sănătatea familiei (cu precădere în mediul rural);
- organizarea (împreună cu Ministerul Sănătății) a unei campanii de sprijin pentru femeile gravide cu riscuri la naștere sau cu sănătate precară;
- revizuirea, împreună cu Ministerul Sănătății, a condițiilor oferite de maternități și spitalele de copii și a calității serviciului medical;
- realizarea campaniei de introducere obligatorie a consilierilor pentru viața de familie;
- realizarea campaniei de consiliere obligatorie pentru sănătatea reproducerii (mai ales în mediul rural) și a protecției femeii gravide în familie;
- aplicarea măsurilor legale de reducere a abandonului de copii, promovarea unor măsuri active de sprijin pentru creșterea potențialului familial de păstrare a copilului; responsabilizarea părinților și activarea solidarității comunitare de sprijin a familiei/mamei care se află în risc de abandon a copilului;
- realizarea programului de formare a experților în domeniul protecției familiei, care urmează a fi puși la dispoziția structurilor specializate din cadrul administrației locale.

Program de Guvernare 2005-2008

Integrarea familiei în viața comunitară/combateră formelor de discriminare în cadrul familiei (violența în familie)

La nivelul comunităților locale:

- organizarea centrelor de consiliere pentru viața de familie;
- organizarea adăposturilor pentru victimele violenței în familie (campania de informare a prevederilor legii pentru prevenirea și combaterea violenței în familie);
- implicarea familiei în dezvoltarea spiritului comunitar prin Programul Național „Familia și comunitatea”.

Va fi îmbunătățită legislația pentru prevenirea și combaterea violenței în familie.

Politicile, programele, acțiunile se vor realiza printr-o largă colaborare cu celelalte structuri guvernamentale, cu reprezentanții societății civile etc.

Reformarea sistemului de protecție a copilului

Guvernul României va aplica o strategie de reformare a sistemului de protecție a copilului și va acționa în vederea promovării și protejării drepturilor tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenență etnică și socială, religie, opinie politică sau de alta natură, naționalitate, rasă, limbă, infirmitate, naștere sau situația copilului ori a părinților sau tutorilor săi.

Guvernul României va continua reforma în domeniul protecției copilului acționând, cu prioritate, pe următoarele direcții:

– Continuarea descentralizării serviciilor și alocațiilor

Vor fi implementate servicii sociale pentru protecția drepturilor copilului la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale, până la nivelul comunelor. Activitatea de asistență socială se va desfășura cât mai aproape de mediul în care se dezvoltă fiecare copil, în cadrul familiei sale și al comunității de origine. Astfel, în funcție de problemele sociale cu care se confruntă, consiliile locale vor fi sprijinite pentru înființarea diferitelor servicii alternative cum ar fi: centre de zi, (inclusiv pentru copiii cu dizabilități), servicii de asistență maternală, servicii de consiliere (inclusiv a părinților), servicii de prevenire a abandonului și de menținere a copilului în propria familie etc.

Aplicarea acestor măsuri vor conduce la înființarea de servicii sociale la nivelul fiecărei unități administrative (conform Legii nr. 705/2001 a asistenței sociale) precum și la dezvoltarea unor servicii de tip „centru de zi, consiliere și sprijin financiar”, care vor reduce numărul de copii ce vor intra în sistemul rezidențial de protecție și a celor care abandonează școala.

Program de Guvernare 2005-2008

– Creșterea responsabilizării comunităților locale în domeniul protecției drepturilor copilului

România este obligată să creeze de urgență structuri sociale menite să asigure condiții pentru realizarea parteneriatului social indispensabil managementului sistemului de protecție socială. În acest sens, va fi susținută înființarea, la nivelul comunităților locale, a „Consiliilor comunitare consultative” – organism independent, format pe bază de voluntariat din persoane reprezentative pentru comunitate (preoți, doctori, consilieri, profesori etc.). „Consiliul comunitar consultativ” va fi înființat prin hotărâre de consiliu local și va oferi consultanță și sprijin autorităților administrației publice locale în rezolvarea problemelor privind protecția familiei și a copilului.

– Integrarea socială a copiilor și tinerilor instituționalizați

Guvernul României va promova măsuri de integrare socială a copiilor care se confruntă cu probleme de percepție în procesul de învățământ (dislexici, disgrafici, discalculiali, cu deficiență de concentrare), precum și a copiilor infectați cu HIV/SIDA. Autoritățile vor sprijini tinerii instituționalizați în vârstă de peste 18 ani în vederea integrării acestora în viața socială.

– Specializarea personalului

În scopul creșterii calității serviciilor prestate, va fi prevăzută obligativitatea ca personalul din sistem să fie pregătit și specializat, prin cursuri organizate de universități sau organizații neguvernamentale acreditate în acest domeniu. De asemenea, prin acordarea unor stimulente financiare va fi stimulată încadrarea de personal cu studii superioare.

– Concesionarea serviciilor și colaborarea cu organizațiile nonprofit și instituționalizarea practicilor novatoare într-un sistem global, coerent și diversificat de protecție a copilului:

- elaborarea unui nomenclator al serviciilor și instituțiilor rezidențiale care vor fi concesionate;
- înființarea unor centre de consultanță regională;

Prin aplicarea acestor măsuri, va fi construit un sistem eficient și diversificat de servicii și alocații, racordat la realitățile societății românești, care să asigure aplicarea neselectivă a principiilor prevăzute în Declarația Universală a Drepturilor Copilului, pentru toți copiii din România.

Protecția persoanelor vârstnice

Pe lângă eliminarea nedreptăților existente în sistemul public de pensii, Guvernul României va promova programe speciale pentru creșterea calității vieții persoanelor vârstnice cu implicarea mai accentuată a autorităților publice locale și a organizațiilor civice în acordarea serviciilor socio-medicale și de îngrijire. În acest sens, vor fi promovate următoarele măsuri:

- construcția de noi camine precum și modernizarea celor existente pentru crearea unor condiții decente de trai acestor persoane;

Program de Guvernare 2005-2008

- realizarea unor servicii integrate socio-medice la domiciliu;
- sprijinirea instruirii și formării personalului care furnizează servicii de îngrijire la domiciliu;
- elaborarea de standarde de calitate în domeniul serviciilor de îngrijire la domiciliu;
- dezvoltarea cadrului instituțional și organizatoric care să permită implementarea serviciilor de îngrijiri la domiciliu (rețea de centre comunitare integrate cu unitățile de asistență medicală și socială);
- modificarea legii privind acordarea unui ajutor lunar pentru soțul supraviețuitor în sensul urgentării datei de aplicare;
- programe speciale pentru prevenirea situației de dependență și creșterea implicării persoanelor vârstnice în viața socială;
- stabilirea de parteneriate cu autoritățile administrației publice locale pentru dezvoltarea serviciilor sociale comunitare;
- sprijinirea organizațiilor civile și a cultelor religioase furnizoare de servicii de asistență socială destinată persoanelor vârstnice fără familie.

VI. Protecția socială a persoanelor cu dizabilități

În ceea ce privește persoanele cu dizabilități, Guvernul României va urmări îmbunătățirea situației acestora, în principal, prin următoarele măsuri:

- revizuirea Strategiei naționale privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap ținându-se cont de Regulile Standard ale ONU;
- abordarea sistematică a accesibilizării mediului social, instituțional, de muncă, astfel încât să poată fi utilizată în mod eficient resursa umană reprezentată de persoanele cu dizabilități;
- centrarea protecției speciale pe oferirea de locuri de muncă și micșorarea ponderii asistenței pasive, bazate pe alocații;
- simplificarea modalității de determinare și atestare a dizabilității (inclusiv criteriile exclusiv medicale), precum și a procedurilor de obținere a sprijinului specific (și de recunoaștere a drepturilor);
- restructurarea instituțională, prin (re)evaluarea personalului implicat în sprijinul specializat, dar și prin clarificarea rolului pe care îl joacă diversele autorități ale statului;
- reanalizarea statutului instituțiilor de asistență socială pentru persoanele cu handicap și a căminelor de îngrijire a persoanelor vârstnice;
- urmărirea aplicării prevederilor legale cu privire la accesibilizările pentru persoanele cu handicap motor.

VII. Îmbunătățirea legislației cu caracter reparatoriu pentru persoanele persecutate din motive politice și etnice și ale persoanelor care și-au satisfăcut stagiul militar în detașamente de muncă

Capitolul 8

Politica în domeniul sănătății

Sistemul sanitar este în prezent mult rămas în urmă din punctul de vedere al reformării sale. Din această cauză el nu a contribuit la creșterea calității îngrijirilor de sănătate, la lărgirea accesului populației la aceste servicii și la scăderea indicatorilor de mortalitate și morbiditate. O mare parte a populației rămâne în afara accesului efectiv la serviciile sanitare din cauza dificultăților financiare și de transport. O serie de indicatori specifici sănătății și demografiei ne plasează în continuare pe poziții inacceptabile în clasamentul european. Alocările bugetare pentru sănătate, cât și cheltuielile totale efectuate în România pentru sănătatea fiecărui locuitor ne plasează pe ultima poziție între țările candidate la Uniunea Europeană. Pe fondul acestei subfinanțări cronice, managementul sistemului și unităților sanitare este de slabă calitate, cu efecte dramatice asupra eficienței cu care contribuțiile pentru sănătate ale populației sunt cheltuite.

Guvernul României își propune ca obiective prioritare:

- realizarea efectivă a accesului egal al cetățenilor la îngrijirile sanitare de bază
- creșterea calității vieții prin îmbunătățirea calității și siguranței actului medical
- apropierea de indicatorii de sănătate și demografici ai țărilor civilizate, în același timp cu scăderea patologiei specifice țărilor subdezvoltate

Responsabilitățile ce îi revin guvernului, în planul strategiei din domeniul sănătății, sunt următoarele:

- Guvernul României va acționa pentru asigurarea egalității de șanse a cetățenilor, garantând accesul nediscriminatoriu la îngrijiri medicale de bază, indiferent de veniturile realizate, ca drept fundamental al acestora.
- În toate acțiunile sale, Guvernul României va pune accentul pe respectarea dreptului populației de a opta liber pentru acele îngrijiri de sănătate, peste cele esențiale, pe care le consideră adecvate pentru propria sănătate, fără ca aceasta opțiune să fie impusă de stat. În acest sens, Guvernul va încuraja dezvoltarea unui sistem privat de asigurări de sănătate.
- Guvernul României va sprijini creșterea coeziunii sociale prin restabilirea principiului solidarității în cadrul asigurărilor sociale de sănătate. Astfel va fi reintrodusă contribuția la asigurările de sănătate a tuturor persoanelor care realizează venituri.

Program de Guvernare 2005-2008

- Guvernul României va stimula privatizarea preponderentă a infrastructurii unităților medicale cu excepția facilităților care, prin nivelul prea mare al investițiilor presupuse, nu pot fi suportate de operatori privați sau de către autoritățile locale, precum și cu excepția celor de importanță strategică pentru sănătatea populației.
- În scopul creșterii calității îngrijirilor medicale, Guvernul României va încuraja competiția dintre furnizorii de servicii medicale precum și dintre casele de asigurări.
- Guvernul României va acționa împotriva discriminărilor și inegalităților stabilind reguli egale pentru libera concurență în domeniul sanitar. Sistemul sanitar se va baza pe principiul concurenței între furnizori pentru fondurile existente, statul respectând neutralitatea față de toți furnizorii de îngrijiri de sănătate.
- În întreg sistemul sanitar se vor introduce modalități de plată care să reflecte activitatea individuală a fiecărui furnizor de servicii medicale.
- Guvernul României va acționa pentru consolidarea descentralizării decizionale. În acest scop, autorităților locale li se vor crea mecanisme legale pentru a putea ca, odată cu finanțarea adecvată a unităților sanitare spitalicești să poată lua decizii pentru îngrijirea sănătății populației din zonă. Astfel, statul își va restrânge influențele asupra sistemului sanitar concentrându-se asupra problemelor majore de sănătate publică și pe protejarea și respectarea drepturilor pacienților.
- Guvernul României va asigura finanțarea adecvată pentru sănătate. Îmbunătățirea finanțării sistemului sanitar se va baza pe alocarea prioritară a resurselor obținute în urma creșterii economice, pe realocarea bugetelor în interiorul sistemului precum și pe înlăturarea acelor cheltuieli ce nu aparțin sistemului sanitar. Sursele avute în vedere pentru a suplimenta cheltuielile pentru sănătate în concordanță cu nevoile reale ale populației vor fi: achitarea de la buget a sumelor pentru unitățile medico-sociale și pentru accidente de muncă, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă, obligativitatea de a contribui la fondul de sănătate a celor care pleacă să muncească în străinătate, scăderea muncii la negru, introducerea asigurărilor private de sănătate, implicarea comunităților locale în finanțarea actului medical, creșterea finanțării din bugetul de stat. Sistemul sanitar va beneficia de o finanțare sporită, urmând ca până în anul bugetar 2008 să se ajungă la utilizarea unor sume pentru sănătate care să reprezinte cel puțin 6% din PIB.
- O prioritate a guvernului va fi achitarea integrală până în 2006 a tuturor datoriilor existente în sistemul sanitar către furnizori, pentru a putea introduce respectarea fermă a contractelor în domeniul sanitar.
- Pentru a scădea inechitățile și a asigura demnitatea corpului profesional medical se vor adopta măsuri ferme pentru diminuarea corupției din sistemul sanitar.

În aplicarea orientărilor sale strategice privind reforma în sistemul de sănătate, Guvernul României va lua următoarele măsuri de ordin general:

- Întreaga activitate din domeniul sanitar va avea la bază contracte civile atât între asigurați și casele de asigurări cât și între acestea din urmă și furnizori. Contractul cadru al furnizării serviciilor sanitare în sistemul asigurărilor sociale se va negocia cu toate organizațiile furnizorilor de servicii reprezentative la nivel național.

Program de Guvernare 2005-2008

- Vor fi adoptate măsuri pentru stimularea atragerii personalului medical în zonele defavorizate economic (programe speciale ale MS, CNAS, cu sprijinul comunității locale, etc.).
- Întregul cost al medicamentelor esențiale pentru îngrijirea sănătății va fi acoperit din fondul asigurărilor sociale, fiecare pacient urmând a achita doar o contribuție fixă minimală pentru fiecare rețetă eliberată. Pentru medicamentele de ultima generație și tehnologiile de vârf vor fi create mecanisme de finanțare și de plată pentru a spori accesul echitabil al populației la acestea.
- Se va asigura transparența utilizării fondurilor pentru medicamente compensate și gratuite în ambulator, prin alocarea unei sume adecvate pentru astfel de cheltuieli pentru fiecare medic, conform principiului "banii urmează pacientul". Se vor înlătura barierele la accesul la medicamente prin introducerea unor cecuri medicale completate de medici și emise de Casa de Asigurări care vor garanta plata pentru fiecare rețetă gratuită sau compensată.
- Tot în scopul asigurării transparenței în utilizarea fondurilor se va introduce obligativitatea evidențierii cheltuielilor efectuate pentru fiecare pacient pentru toate actele medicale.
- Vor fi luate măsuri pentru diminuarea birocrăției excesive care grevează atât accesul populației la medicamentele gratuite și compensate, cât și activitatea furnizorilor de servicii medicale și farmaceutice.
- Pentru creșterea calității actului medical mecanismele preponderent coercitive și punitive la adresa personalului medical vor fi înlăturate, urmând a fi creat cadrul legal și administrativ pentru stimularea și recompensarea acestora pentru îndeplinirea anumitor obiective contractate și indicatori calitativi.
- Vor fi dezvoltate Oficiile pentru protecția beneficiarului de servicii sanitare în cadrul tuturor caselor de asigurări de stat sau private, având ca rol informarea adecvată și intervenția promptă în acele situații în care drepturile asiguraților sunt încălcate.
- Pentru a crește accesul la îngrijiri de calitate se va introduce un sistem informatizat prin care pacienții să poată afla date privind competența, experiența acumulată și nivelul participării la programele de educație medicală continuă a tuturor medicilor.
- Pentru persoanele neasigurate și pentru cazurile sociale vor fi evidențiate sume distincte în bugetul MMSS.
- Guvernul României va introduce în regim de urgență Legea finanțării așezămintelor pentru îngrijirea persoanelor vârstnice.
- Sistemul privat de sănătate va beneficia de un cadru legal adecvat pentru a putea deveni o alternativă prin intermediul asigurărilor private, dar și o modalitate de completare a serviciilor de care beneficiază populația prin asigurările sociale de sănătate.
- Guvernul României va înceta politica de scutire a unor agenți economici de plata contribuției la fondul asigurărilor sociale de sănătate.

Pentru corecta aplicare a acestor măsuri, ele vor fi însoțite de unele măsuri specifice, care vizează ameliorarea cadrului instituțional din domeniul sanitar și calitatea serviciilor medicale:

Program de Guvernare

2005-2008

A. Cadru instituțional

- Rolul **Ministerului Sănătății** va fi redefinit urmând ca acesta să exercite următoarele funcții principale: elaborarea politicii generale sanitare, elaborarea și gestionarea programelor de sănătate, asigurarea controlului calității serviciilor medicale prin Direcțiile de Sănătate Publică și institutele de sănătate publică, elaborarea standardelor specifice domeniului medical, asigurarea asistenței medicale de urgență, dotarea cu aparatură în profil teritorial, colectarea și diseminarea informației, coordonarea negocierilor și promovarea contractului cadru al acordării îngrijirilor medicale în sistemul asigurărilor sociale de sănătate, aprobarea tarifelor minime și a celor recomandabile ce pot fi practicate în sistemul social de îngrijiri de sănătate, sprijinirea cercetării medicale și a educației medicale, finanțarea cheltuielilor neprevăzute incumbate de situații precum dezastre naturale, epidemii, reglementarea accesului la diversele forme de protecție socială.
- Modul de funcționare a **sistemului asigurărilor sociale de sănătate** va fi repus în forma inițială prin restabilirea principiilor de baza ale asigurărilor sociale de sănătate: solidaritatea (contribuție în procent egal de la toți asigurații care realizează venituri), echitatea, subsidiaritatea. CNAS va redeveni o instituție autonomă, controlul public asupra activității acesteia și folosirii fondurilor pentru sănătate revenind Parlamentului. Se va reveni la autonomia CNAS în colectarea contribuțiilor pentru sănătate. Casele de asigurări “paralele” vor fi reorganizate prin asigurarea autonomiei lor și redistribuirea veniturilor care depășesc media pe țară raportat la numărul de asigurați către CNAS. Sumele necesare dotărilor suplimentare și facilităților în sistemele de asigurări “paralele” vor fi alocate din bugetul anual, în limita fondurilor fiecărui minister în parte.
- **Asigurările private de sănătate** vor fi destinate plății diferenței dintre sumele acoperite de asigurările sociale de sănătate și valoarea prestațiilor fiecărui furnizor de servicii medicale și farmaceutice precum și pentru achitarea acelor servicii medicale care nu sunt plătite de asigurările de sănătate. Asigurările private de sănătate vor reprezenta principala formă legală pentru reducerea plăților informale. Primele de asigurare vor fi deductibile. Limita deductibilității sumelor utilizate către asigurările de sănătate va fi stabilită anual prin hotărâre de guvern.
- **Managementul spitalelor** va fi eficientizat, avându-se în vedere următoarele măsuri:
- se va face o delimitare clară a atribuțiilor fiecărui spital prin împărțirea în: spitale de urgență, spitale clinice (institute și spitale de excelență), spitale de cronici (preiau pacienții de după perioada acută din spitalele de urgență și de excelență), spitale sociale (subordonate ministerului de resort):
 - managementul spitalelor care nu fac parte din sistemul național de asigurare a urgențelor se va subordona exclusiv comunității locale;
 - managerul spitalului, indiferent de pregătirea de bază, va fi obligat prin contract să desfășoare doar activitatea pentru care este angajat;

Program de Guvernare 2005-2008

- toate spitalele vor fi supuse activității de acreditare și se va stopa funcționarea acelor unități care nu îndeplinesc condițiile de funcționare din punct de vedere sanitar;
- vor fi adoptate măsuri care să limiteze numărul de internari pentru îngrijiri care pot fi acordate în ambulator în deplină siguranță.
- plata actului medical în spital se va îmbunătăți; ea va fi corelată cu nivelul de performanță, precum și cu calitatea actului medical prestat;
- adoptarea de măsuri care să permită vânzarea spitalelor cu păstrarea destinației acestora, închirierea, concesiunea sau vânzarea unor secții de spital către operatori privați precum și prin vânzarea tuturor spațiilor în care se desfășoară medicina de ambulator către medicii care lucrează în acestea;
- acordarea de deductibilități de la plata impozitului pe profit pentru investițiile în infrastructura medicală, în scopul stimulării re tehnologizării și înființării de noi unități medicale private.

B. Serviciile medicale

- **Medicina de urgență** va reprezenta una din prioritățile Ministerului Sănătății. Va fi înființat Sistemul național de asigurare a urgențelor, capabil să acopere întreg teritoriul cu paramedici, fiind finanțat din bugetul de stat. Asigurarea urgențelor care nu amenință viața va fi preluată de medicul de familie, fiind finanțat din Fondul asigurărilor sociale de sănătate.
- **Medicina de ambulatoriu** va reprezenta o altă prioritate, actele normative ce vor fi elaborate urmând a avea în vedere crearea posibilității de a prelua o cât mai mare parte din îngrijiri la acest nivel, concomitent cu scăderea numărului de internări.
- Activitatea **medicilor de familie** va fi orientată pentru a deveni adeverați consilieri de sănătate ai populației; aceasta se va realiza și printr-o plată mai bună a activităților care le revin: efectuarea de măsuri de educație și profilaxie, depistarea precoce a afecțiunilor grave, preluarea îngrijirilor la externarea din spital, plata suplimentară pentru consultațiile de urgență și cele din afara programului etc.
- **Îngrijirile la domiciliu** vor fi dezvoltate, printre altele, prin asigurarea lor de către de asistenți medicali cu practica privată, dezvoltarea de programe speciale pentru persoanele în vârstă sau care nu se pot deplasa și pentru cele cu afecțiuni psihice, precum și prin programe specifice de facilitare a accesului pacienților din localitățile izolate sau fără asistență medicală la serviciile medicale și farmaceutice.
- **Serviciu de ambulatoriu al spitalelor** va fi utilizat exclusiv pentru consultul pacienților externați din spital și pentru efectuarea tratamentelor care nu necesită internarea. Plata serviciilor se va face exclusiv din fondul îngrijirilor spitalicești.
- Se vor adopta măsuri pentru un acces mai bun al populației la **îngrijiri stomatologice**, comparativ cu situația actuală.
- Vor fi sprijinite acțiunile de **promovare a sănătății** precum: lupta împotriva drogurilor, lupta împotriva alcoolismului, fumatului, promovarea unei diete echilibrate și lupta împotriva obezității, sedentarismului, educația sexuală

Program de Guvernare

2005-2008

adecvată, sprijinirea îngrijirilor stomatologice, educarea preponderentă a populației cu un nivel scăzut de cultură.

Capitolul 9

Politica agricolă și de dezvoltare rurală

Prin politici publice specifice, Guvernul României urmărește realizarea următoarelor obiective:

- Finalizarea reformei proprietății funciare
- Stimularea transformării gospodăriilor țărănești în ferme agricole familiale cu caracter comercial, formarea clasei de mijloc în spațiul rural
- Alocarea eficientă a resurselor bugetare pentru sprijinirea producătorilor agricoli
- Sprijinirea valorificării producției agricole prin măsuri de piață
- Dezvoltarea și modernizarea satelor
- Dezvoltarea pisciculturii
- Gestionarea durabilă a pădurilor
- Reforma instituțională

I. Finalizarea reformei proprietății funciare

- încheierea procesului de retrocedare a proprietăților funciare pe seama terenurilor aflate în proprietatea Agenției Domeniilor Statului, privatizarea terenurilor rămase după această acțiune și justă despăgubire în cazurile obiective în care retrocedarea nu se poate efectua în natură;
- finalizarea cadrului legal și demararea procesului de despăgubire justă în cazul imobilelor și terenurilor agricole și forestiere care nu au putut fi retrocedate în natură;
- monitorizarea retrocedărilor de proprietăți funciare;
- intabularea tuturor suprafețelor agricole din extravilan și a celor forestiere, inclusiv a celor rezultate din ieșirea din indiviziune, prin introducerea cadastrului unitar, pe cheltuiala statului;
- trecerea în proprietatea asociațiilor proprietarilor de păduri a drumurilor forestiere și a celorlalte active (case silvice, pepiniere) aflate pe terenurile forestiere retrocedate;
- clarificarea procedurilor de succesiune a terenurilor, precum și sprijinirea parcelării în condiții de eficiență.

II. Stimularea transformării gospodăriilor țărănești în ferme agricole familiale cu caracter comercial, formarea și consolidarea clasei de mijloc în spațiul rural

Formarea și extinderea fermelor agricole de tip familial constituie preocuparea principală a Guvernului. În acest sens, suplimentar politicilor de susținere a tuturor exploatațiilor agricole, se vor aplica următoarele măsuri:

- acoperirea din bugetul statului a cheltuielilor efectuate cu plata taxelor pentru schimburi și vânzări de terenuri agricole, întocmirea de documentații;
- promovarea, în următorii 4 ani, a unui Program național de investiții în ferme zootehnice și vegetale noi și de consolidare a celor existente, adresat cu prioritate familiilor de tineri;
- asigurarea unei rente funciare viagere, egală cu echivalentul a 100 euro pe an pentru fiecare hectar de teren agricol vândut de un proprietar în vârstă de minim 60 de ani, precum și echivalentul a 50 de euro pe an pentru fiecare hectar de teren agricol deținut de un proprietar în vârstă de minim 60 de ani care renunță la folosința terenului în favoarea unei exploatații înregistrate;
- susținerea fermelor familiale care au minim 3 vaci în vederea dotării lor cu aparate de muls, instalații pentru răcire și stocarea laptelui.

III. Alocarea eficientă a resurselor bugetare pentru sprijinirea producătorilor agricoli, prin:

- subvenționarea semințelor selecționate, a materialului săditor și a materialului seminal genetic ameliorat;
- acordarea de subvenții pentru îmbunătățirea calității materialului genetic folosit pentru juninci la prima fătare, scrofițe, viței obținuți, oi – mioare și berbeci;
- menținerea în continuare a sprijinului direct și a primelor și subvențiilor pentru produsele agricole de bază introduse în circuitul comercial;
- încurajarea producției la culturi deficitare: plante tehnice, sfeclă de zahăr, culturi bio-ecologice și de asolament în vederea refacerii potențialului agricol al terenului, precum și realizării acelor produse la care România este competitivă;
- subvenționarea primelor de asigurare și plata despăgubirilor pentru calamități naturale și a celor cauzate de animale salbatice;
- suportarea de către stat a costurilor de marcare și identificare a animalelor, precum și a contravalorii tratamentelor antiepidemice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om;
- susținerea unui program național, defalcat pe comunități locale, pentru combaterea și diminuarea efectelor eroziunilor de suprafață ale solului;
- susținerea de la bugetul de stat a lucrărilor de amenajare a pădurilor private;
- amendarea Legii privind creditul agricol prin crearea unui sistem unitar de accesare atât a creditelor pentru producție, cât și a creditelor pentru investiții.

Program de Guvernare 2005-2008

- stabilirea nivelului accizelor din prețului motorinei pentru efectuarea lucrărilor agricole la nivelul legiferat în Uniunea Europeană;

IV. Sprijinirea valorificării producției agricole prin măsuri de piață are în vedere:

- modificarea Legii piețelor, care să cuprindă într-un cadru unitar toate reglementările mecanismelor de intervenție a statului și sursele de asigurare a plafoanelor de finanțare; primele și subvențiile, produsele și cantitățile cărora li se vor aplica aceste măsuri de intervenție, precum și distribuția acestora, vor fi anunțate producătorilor înainte de începerea anului agricol;
- utilizarea prețului minim garantat pentru produsele agricole de bază (grâu, lapte, carne);
- sprijinirea dezvoltării burselor produselor agricole și lemnului;
- extinderea rețelei piețelor de gros;
- dezvoltarea ofertei de servicii și produse ale pădurii, altele decât lemnul;
- încurajarea parteneriatului public-privat în vederea achiziționării produselor agricole de bază.

V. Dezvoltarea și modernizarea satelor

Guvernul va aplica politicile de dezvoltare rurală, prin:

- promovarea de politici financiare care să permită exploatațiilor agricole familiale și comunităților rurale accesul la programele cu finanțare internațională, în vederea absorbției integrale a fondurilor structurale destinate dezvoltării rurale;
- îmbunătățirea prelucrării și marketingului produselor agricole și piscicole;
- dezvoltarea și diversificarea activităților economice care să genereze activități multiple și venituri alternative;
- alocarea de fonduri comunităților sătești pentru crearea condițiilor de stabilire a cadrelor didactice, sanitare, agricole și veterinare în mediul rural;
- înființarea în sediile primăriilor din mediul rural a birourilor notariale pentru a facilita circulația liberă a terenurilor;
- continuarea lucrărilor privind alimentarea cu apă a satelor și lansarea programului național de construcție a rețelei de canalizare și de realizare a stațiilor de epurare în localitățile rurale și localitățile recent declarate oraș prin lege dar care nu dispun de o infrastructură urbană;
- aplicarea programului național pentru asfaltarea drumurilor comunale, prin dezvoltarea programului național privind pietruirea drumurilor comunale;
- întocmirea planurilor de dezvoltare locală pe localități într-un termen de 4 ani și integrarea acestora în planurile de dezvoltare realizate la nivel județean și apoi regional pentru a facilita investițiile în infrastructura fizică rurală;
- corelarea planurilor de amenajare a teritoriului în profil rural cu proiectele de dezvoltare a serviciilor legate de agricultură (fitosanitare, veterinare, laboratoare de calitate, servicii de consultanță), a serviciilor publice (învățământ, sănătate, asistență socială, cultură și culte), precum și a utilităților publice: distribuția apei, gaze, canal, colectare deșeuri;

Program de Guvernare 2005-2008

- stimularea dezvoltării activităților economice alternative: meșteșuguri tradiționale, activități și servicii neagricole;
- încurajarea agriturismului și a producției ecologice;
- evaluarea economică a zonelor rurale periferice și a celor defavorizate natural pentru întocmirea planurilor de dezvoltare locală;

VI. Dezvoltarea pisciculturii

În domeniul piscicol, Guvernul României va aplica următoarele politici:

- aplicarea măsurilor tehnice de protecție a resurselor piscicole;
- evaluarea condițiilor de acces al navelor străine de pescuit în apele teritoriale românești;
- protejarea speciilor și raselor de pești în vederea reproducerii și furnizării de material biologic selecționat pentru fermele piscicole;
- modernizarea unităților de acvacultură marină;
- facilitarea investițiilor noi, precum și modernizarea și re tehnologizarea capacităților existente;

VII. Gestionarea durabilă a pădurilor

Pentru gestionarea durabilă a pădurilor Guvernul României va promova următoarele măsuri:

- restituirea integrală a suprafețelor de pădure către foștii proprietari, inclusiv a celor care în anul 1968 la trasarea noilor județe au ramas în județele vecine;
- creșterea suprafețelor ocupate cu păduri prin:
 - împădurirea de terenuri degradate, inapte pentru agricultură, prin comunitățile locale, cu finanțare de la bugetul de stat și suportarea costurilor aferente lucrărilor de îngrijire a acestor plantații până la realizarea stării de masiv;
 - înființarea de perdele forestiere de protecție a câmpurilor, căilor de comunicație și așezărilor umane.
- scutirea de taxe pentru schimburile de terenuri forestiere, în scopul regularizării amplasamentelor și comasării proprietăților private;
- susținerea de la bugetul statului a lucrărilor de amenajare a pădurilor private;
- promovarea unui program național de construcție de drumuri forestiere;
- sprijinirea înființării ocoalelor silvice private.

VIII. Îmbunătățirea cadrului instituțional

Guvernul va adopta următoarele măsuri:

- înființarea, în subordinea guvernului, a Agenției Naționale pentru Controlul și Supravegherea Retrocedării Proprietăților Funciare;
- crearea unei organizații interprofesionale pentru derularea parteneriatului public-privat, în vederea achiziționării, depozitării și valorificării produselor de bază;
- modificarea și structurarea sistemului de indicatori de statistică agricolă în concordanță cu sistemul EUROSTAT;
- îmbunătățirea sistemului de control al calității produselor alimentare prin respectarea normelor minime de siguranță a alimentelor impuse de cerințele politicii agricole comune, precum și definitivarea procesului de modernizare a laboratoarelor, a punctelor de inspecție la frontieră, dezvoltarea sistemelor informatice și de control sanitar-veterinar și fitosanitar;
- consolidarea Agenției Veterinare și de Siguranță Alimentară;
- continuarea construcției instituționale necesară funcționării Politicii Agricole Comune, în conformitate cu reglementările Uniunii Europene;
- extinderea rețelei de contabilitate agricolă;
- susținerea cu precădere, ca rezultat al negocierilor cu UE, a programelor de îmbunătățire a calității produselor proaspete și prelucrate și de conformare a unităților de procesare;
- înființarea și organizarea la nivel de comună a oficiului local de consultanță agricolă și financiară; crearea cadrului legal privind trecerea în subordinea Agenției Naționale de Consultanță Agricolă a oficiilor județene și locale de consultanță agricolă, pentru a stabili o relație coerentă de subordonare, monitorizare și evaluare;
- fixarea și livrarea pachetelor de servicii de consultanță pentru fermieri, prin aplicarea programelor anuale de formare și perfecționare profesională a fermierilor cu asistența consultanților Agenției Naționale de Consultanță Agricolă;
- fixarea cadrului de cooperare pe bază de contract între unitățile de cercetare-dezvoltare controlate de stat și Agenția Națională de Consultanță Agricolă pentru asigurarea transferului tehnologic
- clarificarea statutului juridic și a obiectului de activitate a Companiei Naționale de Administrare a Fondului Piscicol;
- crearea cadrului legal privind înființarea și organizarea Cooperativelor de Credit Rural;
- capitalizarea Fondului Român de Garantare a Creditului Rural;
- reglementarea și promovarea schemelor de microcreditare în comunitățile rurale sărace.

Capitolul 10

Politici anticorupție

Guvernul României va aplica o strategie națională de combatere a corupției printr-o abordare de tip integrat. Strategia se va axa pe politici de prevenție, aplicarea efectivă a legilor și asigurarea monitorizării și evaluării acestor politici, având ca suport cooperarea între puterea executivă pe cele doua nivele Președinție-Guvern, puterea legislativă, puterea judecătorească, puterile locale și societatea civilă.

Politicele anticorupție vor fi elaborate ținând cont de recomandările GRECO și de Manualul Anticorupție elaborat de Națiunile Unite în 2003. Ele vor fi aplicate pornind de la respectarea următoarelor condiții și principii:

- evaluarea instituțională, pentru a putea identifica, defini și aplica în mod corect măsurile de combatere a corupției și nu doar pentru a introduce în mod haotic noi reglementări, sub presiune externă;
- asigurarea neutralității politice a aplicării măsurilor anticorupție, precum și instituirea mecanismelor independente de monitorizare și evaluare;
- transparența activității autorităților publice în elaborarea politicilor și în procesul aplicării lor, inclusiv prin accesul neîngrădit la informații cu caracter public;
- realizarea parteneriatului cu societatea civilă, prin elaborarea mecanismelor instituționale care asigură o participare cât mai largă a cetățenilor la evaluarea dimensiunii corupției care îi afectează în mod direct, precum și prin participarea organizațiilor civice;
- abordare integrată prin definirea exactă a surselor care generează corupție, precum și prin coordonarea politicilor și elaborarea unor mecanisme comune care să asigure colaborarea autorităților publice și delimitarea clară de competențe între acestea, în locul confuziei de competențe cum există în prezent și care împiedică aplicarea efectivă a legilor în vigoare;
- orientare către rezultate, prin introducerea mecanismelor de monitorizare și evaluare.

Program de Guvernare

2005-2008

I. Guvern și autoritățile administrației publice locale

Măsurile anticorupție în cadrul administrației publice centrale și locale se referă la:

1. Sistemul de subvenții:

- reglementarea de o manieră coerentă și unitară a sistemului de subvenții, corelativ cu eliminarea tuturor actelor normative care deformează libera concurență și sistemul legal de acordare a ajutoarelor de stat;
- monitorizarea efectivă a ajutoarelor de stat;
- revizuirea legii privind evaziunea fiscală;
- reglementarea de o manieră unitară și standardizată a condițiilor de bază care sunt introduse în caietele de sarcini pentru privatizarea societăților comerciale, precum și a criteriilor de evaluare a ofertelor;
- publicarea criteriilor de performanță în baza cărora se acordă ajutoarele de stat, corelativ cu respectarea competențelor decizionale ale Consiliului Concurenței și publicitatea datelor care reflectă eficiența ajutoarelor acordate;
- publicarea tuturor câștigătorilor de licitații publice a căror valoare depășește anual echivalentul a 25.000 de euro;
- transparența alocării de fonduri de către autoritățile publice și societățile comerciale controlate de stat pentru reclamă în presă, precum și plafonarea bugetului de publicitate.

2. Politicile fiscale

- consacrarea legală a mecanismelor de participare publică la elaborarea bugetelor locale;
- modificarea legislației privind finanțele publice locale, pentru a reglementa virarea sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru echilibrarea bugetelor locale direct către localități, prin eliminarea consiliilor județene ca verigi intermediare;
- publicarea bugetelor locale, inclusiv a transferurilor necondiționate și condiționate pe localități și județe;
- modificarea legislației în vigoare privind parteneriatul public-privat pentru a asigura competiția egală și transparența selecției de oferte;
- interzicerea prin lege ca o persoană să încheie contracte cu o autoritate publică dacă este soț sau rudă până la gradul III inclusiv cu un funcționar din cadrul autorității publice respective, ori cu conducătorul acesteia: ministru sau secretar de stat.

3. Servicii și utilități publice

- introducerea standardelor de calitate pentru servicii și utilități publice, pentru a permite monitorizarea și evaluarea modului de prestare a acestora;
- introducerea normativelor de cost aferent standardului de calitate a unui serviciu public, astfel încât cheltuielile publice afectate aceluși serviciu să devină justificate, transparente și supuse controlului financiar;
- stabilirea indicatorilor tehnici de performanță la utilități publice;
- simplificarea procedurilor de emitere a actelor administrative.

Program de Guvernare 2005-2008

4. Conflictul de interese

- modificarea Legii administrației publice locale pentru a face delimitarea funcției politice a președintelui și vicepreședintelui de consiliu județean de cea tehnic managerială, în sensul introducerii funcției de manager/director general al serviciilor publice de interes județean;
- instituirea obligației pentru membrii guvernului, secretarii de stat, subsecretarii de stat, prefecți, subprefecți, președinți și vicepreședinți de consilii județene, primari și viceprimari, precum și funcționari publici de a nu emite un act administrativ ori de a nu încheia un act juridic ori de a nu participa la luarea unei decizii, care produce un folos material pentru sine, pentru soțul său ori rudele sale de până la gradul III inclusiv.

5. Demnitatea publică și serviciul civil

- aplicarea codurilor de etică pentru demnitarii de stat și funcționarii publici, precum și generalizarea acestora în întregul sistem al administrației publice centrale și locale;
- evaluarea funcționarilor publici de către comisii independente politic în baza unor criterii de performanță în raport cu un serviciu public bine definit;
- asigurarea transparenței condițiilor de concurs pentru ocuparea posturilor de funcționar public;
- stabilirea subiectelor pentru concursurile de ocupare a funcțiilor publice și efectuarea selecțiilor de către comisii alcătuite din persoane care nu fac parte din autoritatea publică organizatoare a concursurilor;
- elaborarea unui format standard pentru bazele de date ale Agenției Naționale a Funcționarilor Publici pentru evidența funcțiilor publice și a funcționarilor publici;
- modificarea reglementărilor privind transparența exercitării demnităților și funcțiilor publice în sensul prevederii că persoanele supuse obligației de declarare a intereselor trebuie să declare nu numai interesele proprii, ci și pe cele ale soțului și rudelor de până la gradul III inclusiv.

6. Mecanisme de combatere a corupției

- elaborarea și aplicarea unui manual standard aplicabil tuturor autorităților publice din administrația centrală și locală care să ofere o viziune integrată asupra combaterii corupției și care să cuprindă proceduri de prevenție, investigare, intervenție și monitorizare a faptelor de corupție, în conformitate cu Manualul Anticorupție elaborat de Națiunile Unite 2003.

7. Managementul reglementărilor

- înființarea în cadrul Ministerului Justiției a unui oficiu specializat în verificarea conformității proiectelor de act normativ cu reglementările în vigoare în domeniul combaterii corupției.

II. Parlament

Guvernul României va colabora cu Parlamentul pentru:

- adoptarea Legii privind activitatea de lobby și crearea registrului public al activităților de lobby;

Program de Guvernare 2005-2008

- eliminarea prin lege a deosebirilor dintre procedura urmăririi penale a membrilor parlamentului și cea aplicabilă actualilor și foștilor membri ai guvernului;
- stabilirea prin lege a incompatibilității între calitatea de parlamentar și activitățile avocațiale care presupun reprezentarea clienților în raporturile cu autoritățile publice de orice fel, precum și în fața tuturor instanțelor și parchetelor, cu excepția consultanței juridice;
- evaluarea legilor existente pentru a identifica și elimina acele prevederi care, prin modul lor de redactare conferă autorităților publice posibilitatea interpretării și aplicării lor arbitrare.

III. Putere judecătorească

Corelat cu politicile ce privesc puterea judecătorească, Guvernul României va adopta următoarele măsuri:

- modificarea legislației pentru a permite numirea procurorului general al Parchetului Național Anticorupție de către Președintele României la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii;
- introducerea obligativității suspendării membrilor CSM, pe durata exercitării mandatului, din eventualele funcții de conducere deținute în cadrul instanțelor și parchetelor.

IV. Societate civilă

Guvernul României va colabora permanent cu societatea civilă prin organizații civice și asociații ale oamenilor de afaceri, pentru reactualizarea Planului național anticorupție în baza strategiei, precum și pentru realizarea unor evaluări instituționale periodice, pentru a îmbunătăți politicile anticorupție.

Guvernul României va susține, cu precădere, măsurile ce privesc:

- realizarea unui sistem independent de monitorizare și evaluare a fenomenului de corupție, inclusiv a implementării strategiei naționale anticorupție;
- controlul civic asupra averilor demnitarilor și funcționarilor publici;
- reforma administrației publice, în special în ceea ce privește descentralizarea fiscală și simplificarea procedurilor de emiteră a actelor administrative;
- evaluarea sistemului de control fiscal – financiar și a altor controale de natură administrativă;
- simplificarea procedurilor de emiteră a avizelor, licențelor, permiselor și autorizațiilor;
- reevaluarea și implementarea efectivă a Codului de conducere corporativă realizat în anul 2000 și reactualizat în 2002, cu accent asupra asigurării transparenței financiare;
- generalizarea codurilor de etică în afaceri;
- clarificarea rolului centrelor de transparență și extinderea teritorială a acestora prin asociații ale oamenilor de afaceri și organizații civice, care să asigure o bază de date comună, evaluări instituționale periodice și colaborarea cu

Program de Guvernare

2005-2008

autoritățile administrației publice locale și centrale în privința identificării celor mai bune soluții pentru implementarea măsurilor de diminuare a fenomenului de corupție.

Capitolul 12

Reforma administrației publice

În domeniul administrației publice, Guvernul României va aplica în perioada 2004-2008 o strategie națională care va avea 3 obiective:

- reforma serviciilor publice de bază și a utilităților publice de interes local
- consolidarea procesului de descentralizare administrativă și fiscală
- întărirea capacității instituționale a structurilor din administrația publică centrală și locală

Aplicarea politicilor de reformă în domeniul administrației publice va ține cont de următoarele condiții:

- definirea în legislația de înființare și organizare a unei autorități publice a principiilor comunicării, transparenței, eficienței, responsabilității, participării, coerenței, proportionalității și subsidiarității și reglementarea mecanismelor de aplicare;
- departajarea de responsabilități între autoritățile publice – în domeniul politicilor publice, finanțării și prestării serviciilor publice;
- introducerea unui mecanism simplu și clar de politici publice în baza căruia să fie elaborate și aplicate programe, proiecte, planuri de acțiune și proiecte de lege;
- separarea nivelului de elaborare a politicilor publice de cel de implementare a acestora;
- fixarea numărului de funcționari publici în raport cu definirea unui serviciu public și a unui standard de calitate aferent acestui serviciu;
- monitorizarea și evaluarea eficienței măsurilor de reformă aplicate.

I. Reforma serviciilor și a utilităților publice

În următorii 4 ani, Guvernul României se va concentra asupra organizării serviciilor și utilităților publice în raport cu cerințele populației și impozitele plătite pentru funcționarea acestora. În acest scop, va fi aplicat un plan de acțiune ce va cuprinde următoarele măsuri:

- introducerea standardelor de calitate de către autoritatea publică competentă în baza cărora să se poată monitoriza și evalua un serviciu public și activitatea funcționarilor publici;

Program de Guvernare

2005-2008

- introducerea normativelor de cost aferent standardului de calitate a unui serviciu public, astfel încât cheltuielile publice să devină justificate, transparente și supuse controlului financiar;
- continuarea procesului de descentralizare a serviciilor publice de bază: educație, sănătate, asistența socială și ordine publică;
- realizarea unei departajări administrative și financiare între serviciile publice aflate în managementul primăriilor și cele aflate la consiliile județene. În acest sens, se va acorda atenție rezolvării modului de finanțare și managementului serviciilor din sistemul de asistență medicală, învățământului preuniversitar de stat, sportului și culturii;
- fixarea unui serviciu public în managementul consiliilor județene în raport cu capacitatea managerială și fiscală corespunzătoare furnizării aceluși serviciu, corespondența dintre aria geografică a unității administrative și aria beneficiarilor serviciului public, precum și în raport cu obținerea economiei de scară;
- stabilirea unui sistem de planificare strategică pentru fiecare autoritate din sistemul administrației publice centrale și locale în raport cu serviciile publice pe care le furnizează;
- separarea utilităților publice de servicii publice. Introducerea standardelor de calitate pentru aceste utilități;
- liberalizarea pieței utilităților publice, precum și eliminarea din legislație a tuturor barierelor instituționale care împiedică investițiile în utilitățile publice și privatizarea acestora. În acest sens, Legea nr. 326/2001 privind serviciile de gospodărire comunală va fi înlocuită cu un nou act normativ, iar legislația privind serviciile municipale, ținând cont de principiile descentralizării și delegării, standardizării și responsabilității furnizării unei utilități publice și a calității sale, a accesului nediscriminatoriu la aceste utilități;
- promovarea de relații contractuale echilibrate orientate către rezultate;
- instituirea unui sistem de monitorizare și evaluare a executării contractelor pentru servicii și utilități publice, prin autorități publice autonome de reglementare;
- reglementarea unor modele simple și transparente de privatizare a utilităților publice, precum și reglementarea sistemului de *outsourcing* pentru serviciile publice;
- clarificarea sistemului de subvenții la utilități publice și îmbunătățirea sistemului de tarify;
- fixarea sistemului de evaluare și monitorizare a performanțelor pe un serviciu public;
- stabilirea schemelor de stimulare/recompensare a funcționarilor publici pentru creșterea calității serviciilor publice și stimularea inovării;
- elaborarea și aplicarea Cartei serviciilor publice în care să se publice standardele de calitate pentru servicii și metodologiile de evaluare a acestora;
- clarificarea în legislație a dreptului de administrare și a noțiunii de bunuri publice.

II. Continuarea procesului de descentralizare

Procesul de descentralizare început în 1998 va fi relansat și va avea în vedere limitarea sferei de intervenție a guvernului la nivel local numai pentru cazurile în care anumite servicii publice, programe sau proiecte nu pot fi realizate cu resurse locale și de către autoritățile locale, în conformitate cu principiile Cartei Europene al autogovernării locale. Procesul de descentralizare se va desfășura după principiul eficacității, economicității, eficienței și cuantificării rezultatelor pe 3 direcții: întărirea autonomiei locale, descentralizare administrativă și descentralizare fiscală, în baza unui plan de acțiune aplicat în mai multe etape, pentru a permite evaluarea eficienței măsurilor de descentralizare astfel introduse.

A. Întărirea autonomiei puterilor locale

Guvernul României va interveni legislativ pentru:

a.1. delimitarea competențelor și a responsabilităților, prin:

- regândirea sistemului de alegere a membrilor consiliilor regionale și emiterea unei noi reglementări;
- redimensionarea rolului consiliilor județene în privința serviciilor publice;
- focalizarea activității consiliilor județene la coordonarea planurilor de dezvoltare la nivel județean, asigurarea corelării acestora cu planurile de dezvoltare regională și planurile operaționale, la realizarea investițiilor în infrastructura de interes județean;
- interzicerea înființării și organizării în subordinea consiliului local a unui aparat propriu, a departamentelor, direcțiilor și serviciilor, precum și a oricăror alte structuri de execuție, cu excepția secretariatului de consiliu, pentru a nu se suprapune cu aparatul propriu al primarului;
- desființarea rolului politic al prefectului și limitarea rolului său la controlul legalității;
- limitarea sferei serviciilor deconcentrate aflate în coordonarea prefectului și reglementarea transferului acestor servicii către autoritățile administrației publice locale pe măsura transferării resurselor financiare;
- stabilirea unei relații de subordonare a viceprimarilor față de primar;
- selectarea pe bază de concurs a secretarilor de consiliu și numirea acestora de către consiliile locale.

a.2. cooperarea cu reprezentanții comunităților locale la actul de guvernare, prin:

- consacrarea legală a mecanismelor de participare publică la elaborarea planificării strategice privind dezvoltarea localității; consultarea publică pentru fixarea standardelor de calitate pentru serviciile publice și evaluarea acestora;
- extinderea sistemului de parteneriat public-privat la furnizarea serviciilor publice, odată cu modificarea legislației în domeniu.

Program de Guvernare

2005-2008

a.3. transparența

- consacrarea legală a mecanismelor de participare publică la elaborarea bugetelor locale;
- publicarea tuturor câștigătorilor de licitații publice a căror valoare depășește anual echivalentul a 25.000 de euro;
- modificarea reglementărilor legale în vigoare privind transparența exercitării demnităților și funcțiilor publice în sensul extinderii obligației de declarare a intereselor și la soț și rudele de până la gradul III inclusiv, precum și interzicerea acestora de a încheia, personal sau prin societățile comerciale la care sunt administratori sau acționari, contracte cu autoritățile administrației publice.

B. Descentralizare administrativă

Guvernul României va interveni în plan legislativ pentru:

- delimitarea funcției politice a președintelui și vicepreședintelui de consiliu județean de cea tehnic managerială, în sensul introducerii funcției de manager/director general al serviciilor publice de interes județean care să preia activitatea președinților și vicepreședinților de consiliu legată de conducerea, coordonarea și controlul serviciilor publice de interes județean;
- posibilitatea delimitării funcției de primar de cea de manager al localității;
- reglementarea statutului juridic al orașului București și al administrației sale printr-o lege distinctă de legea administrației publice locale;
- stabilirea prin lege a raporturilor dintre agențiile de dezvoltare regionale, consiliile regionale și autoritățile de management desemnate pentru programele operaționale;
- numirea secretarului general de consiliu județean de către membrii acestuia, la propunerea managerului/directorului general al serviciilor publice de interes județean;
- clarificarea statutului juridic al primăriei ca persoană juridică de drept public, precum și al patrimoniului acesteia;
- reanalizarea legii cadru privind descentralizarea, pentru a fixa corelațiile necesare cu toate legile în vigoare ce reglementează administrația publică locală, înainte de apariția acesteia;
- armonizarea legii administrației publice locale cu legea finanțelor publice în privința principiilor și mecanismelor decizionale cu privire la aprobarea investițiilor.
- codificarea legislației ce reglementează organizarea și funcționarea autorităților administrației publice locale, statutul aleșilor locali și statutul prefectului, pe măsura asigurării stabilității acestei legislații;
- codificarea legislației care reglementează serviciile și utilitățile publice de interes local.

Program de Guvernare

2005-2008

C. Descentralizare fiscală

Guvernul României va aplica următoarele măsuri:

c.1. Venituri fiscale

- virarea sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru echilibrarea bugetelor locale direct către localități, prin eliminarea consiliilor județene ca verigi intermediare;
- recunoașterea prin lege a dreptului autorităților administrației publice locale de a-și fixa nivelul de impunere în sistemul impozitelor și taxelor locale într-o limită de $\pm 50\%$ pornind de la baza de impunere reglementată legal;
- asigurarea integrală de la bugetul de stat a prestațiilor în numerar din domeniul asistenței sociale, prin transferuri condiționate, în scopul garantării principiului universalității drepturilor cetățenilor.

c.2. Servicii publice și utilități

- continuarea procesului de descentralizare a serviciilor publice de bază: educație, sănătate, asistență socială și ordine publică;
- evaluarea costurilor transferurilor unor noi responsabilități către administrația publică locală, astfel încât să poată fi identificate cu precizie sursele de finanțare a acestora;
- limitarea sferei serviciilor publice deconcentrate. În acest sens, se va evalua posibilitatea transferării inspectoratelor școlare, a direcțiilor județene de cultură și sanitare către consiliile județene, corelativ cu asigurarea resurselor financiare. Totodată, se va reconsidera rolul prefectului, astfel încât acesta să monitorizeze și să evalueze periodic serviciile deconcentrate în cooperare cu ministerele sau agențiile guvernamentale din structura cărora fac parte;
- păstrarea serviciilor publice deconcentrate numai în măsura în care acestea funcționează în baza unui sistem de management integrat.

c.3. Managementul financiar

- posibilitatea autorităților administrației publice locale de a angaja cheltuieli pentru co-finanțarea proiectelor de dezvoltare locală și regională peste limita de 20% din veniturile lor anuale, conform legii finanțelor publice locale, exclusiv în completarea fondurilor pre-structurale și apoi a celor structurale;
- elaborarea unui ghid privind colectarea impozitelor și taxelor locale în cooperare cu Ministerul Finanțelor Publice și asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale;
- elaborarea unui ghid privind planurile investițiilor de capital ca parte componentă a planificării strategice de dezvoltare a localității, în cooperare cu Ministerul Finanțelor și asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale;
- elaborarea unui ghid privind participarea cetățenească în faza de elaborare a bugetului local;
- reglementarea obligativității de publicare a execuției bugetelor locale, cel puțin o dată la 6 luni, iar în cazul emiterii de obligațiuni, cel puțin o dată la 3 luni;
- clarificarea legală a întregului sistem de subvenții;

Program de Guvernare 2005-2008

- elaborarea unui ghid privind managementul riscului care să fie utilizat pentru realizarea planificărilor strategice, a investițiilor și cu ocazia înființării serviciilor publice;
- elaborarea unui ghid privind auditul public intern;
- modificarea legislației privind contractul de parteneriat public-privat (O.G. nr. 16/2002) în sensul definirii corecte a acestui mecanism de cooperare, simplificării procedurilor de selecție a ofertelor și uniformizării lor cu cele ce privesc achizițiile publice în scopul asigurării transparenței financiare și a selecției de oferte pe baze concurențiale, precum și eliminării acelor reglementări care permit exproprierea discreționară pentru cauză de utilitate publică;
- introducerea manualului de audit urban al Uniunii Europene pentru evaluarea stadiului de dezvoltare și estimarea nevoilor de investiții.

c.4. Împrumuturi

- elaborarea unui ghid privind managementul datoriei publice în cooperare cu Ministerul Finanțelor Publice și autoritățile locale;
- reglementarea prin lege a constituirii fondurilor de garantare pentru împrumuturile municipale.

III. Capacitate instituțională

Reforma serviciilor publice, continuarea procesului de descentralizare, precum și îndeplinirea cu succes a programelor economice și sociale depind de dezvoltarea capacităților tehnice și organizaționale ale autorităților administrației publice centrale și locale. În acest scop, Guvernul României va interveni prin programe care urmăresc schimbarea organizațiilor publice sub aspectul managementului programelor și proceselor, managementul informațiilor și cunoașterii, pregătirea resursei umane și dezvoltarea legăturilor inter-instituționale.

La nivelul autorităților administrației publice centrale, programele ce urmăresc capacitatea instituțională vor respecta următoarele condiții:

a) înființarea ministerelor și agențiilor numai pentru:

- realizarea programului de guvernare și a funcțiilor cu care guvernul a fost investit prin Constituție;
- aplicarea politicilor publice prioritare conform programului guvernamental și angajamentelor asumate față de Uniunea Europeană în Planul Național de Aderare;
- asigurarea acelor servicii publice ce nu pot fi prestate de sectorul privat și pentru care sectorul public dispune de un avantaj comparativ.

b) clarificarea statutului juridic al agențiilor în legea de organizare și funcționare a guvernului și delimitarea de autoritățile publice autonome ca organisme publice de reglementare și control aflate sub control parlamentar;

c) introducerea efectivă a unui mecanism de elaborare și aplicare a politicilor publice în activitatea ministerelor, agențiilor și primăriilor, pentru a asigura coerența, predictibilitatea și transparența activității acestora;

Program de Guvernare

2005-2008

- d) transferul în totalitate al activităților comerciale către sectorul privat, precum și transferul complet al funcțiilor de reglementare și control de la regiile autonome către agenții sau ministere;
- e) realizarea planificării strategice pe fiecare minister, agenție sau primărie, fixarea misiunii unei autorități publice, a managementului resurselor, precum și a managementului programelor și proiectelor;
- f) clarificarea statutului juridic al agențiilor locale și al autorităților de reglementare locale;
- g) realizarea interoperabilității între autoritățile administrației publice centrale.

Întărirea capacității instituționale va avea ca ținta întregul sistem al administrației publice și se va concentra asupra următoarelor măsuri:

A. Dezvoltare organizațională

- aplicarea unui ghid privind evaluarea instituțională a autorităților publice, în concordanță cu Cadrul de Lucru Comun privind Evaluarea Instituțională elaborat de Uniunea Europeană;
- aplicarea unui ghid standard privind politicile publice;
- implementarea unui sistem standard de management al reglementărilor;
- aplicarea unui ghid standard privind planificarea strategică și managementul programelor și proiectelor;
- aplicarea unui ghid privind implementarea programelor/proiectelor pilot;
- introducerea unui sistem de management al riscului;
- introducerea sistemului de monitorizare și evaluare a rezultatelor pe politici publice, precum și a mecanismelor de monitorizare și evaluare a serviciilor și utilităților publice;
- încurajarea înființării rețelelor regionale de învățare și a grupurilor de competență între funcționarii publici din cadrul administrației publice locale pentru încurajarea schimbului de experiență și utilizarea celor mai bune practici în administrația publică;
- dezvoltarea managementului cunoașterii și informației.

B. Managementul resursei umane

- elaborarea codului privind managementul serviciului civil/funcției publice. Codul va cuprinde regulile managementului resursei umane în administrația publică (recrutare, carieră, clasificare, indicatori de performanță, formare profesională și formare profesională continuă, salarizare, cheltuieli, reguli de disciplină);
- demonopolizarea sistemului de formare și perfecționare profesională în administrația publică, prin diversificarea ofertei curriculare, precum și crearea de secții sau facultăți de profil în centre universitare;
- aplicarea codurilor de etică pentru funcționarii publici și generalizarea acestora în întregul sistem al administrației publice;
- modificarea legii privind codul de conduită a funcționarilor publici;
- evaluarea trimestrială, semestrială și anuală a funcționarilor publici în raport cu un serviciu public definit;
- includerea personalului tehnic parlamentar în corpul funcționarilor publici;
- instruirea funcționarilor publici cu fiecare plan de acțiune prin care se introduc măsuri de reformă;

Program de Guvernare 2005-2008

- instruirea funcționarilor publici în dreptul comunitar, precum și în aplicarea programelor europene;
- abrogarea O.U.G. nr. 284/2000 pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici;
- asigurarea transparenței regulilor de concurență și selecție a funcționarilor publici;
- depolitizarea funcției publice, prin eliminarea categoriei de înalți funcționari publici, a evaluării profesionale de factorii politici și constituirea comisiilor de disciplină ca instanțe în afara autorităților publice.

C. Întărirea legaturilor inter-instituționale

- introducerea și utilizarea mecanismelor de participare publică la elaborarea politicilor publice, precum și la evaluarea realizării acestora;
- dezvoltarea cooperării între guvern și structurile asociative ale Federației Autorităților Locale din România;
- îmbunătățirea sistemului de cooperare inter-ministerială, în cazul aplicării politicilor de tip integrat;
- aplicarea mecanismelor de cooperare între autoritățile publice locale în cadrul fixării cadrului de lucru pentru realizarea planificării strategice a localităților care se dezvoltă în sistem policentric.

D. e-Government

Sistemul informațional trebuie să constituie suportul de aplicare și de simplificare a unor reguli și proceduri administrative în scopul asigurării unui acces larg și nediscriminatoriu a publicului la servicii publice, precum și reducerii tarifelor pentru aceste servicii și a costurilor de operare și personal.

Programul de e-government cuprinde următoarele măsuri:

- cooperarea cu autoritățile locale pentru dezvoltarea rețelelor informatice care asigură funcționarea rețelelor regionale de învățare și a grupurilor de competență;
- cooperarea cu primăriile, serviciile descentralizate și deconcentrate, spitale, școli, instituții culturale, pentru realizarea unei rețele metropolitane de comunicații – *City Net* – ca sistem de management al informației, pentru furnizarea următoarelor servicii:
- evidența populației;
- planurile digitale ale localităților și ale teritoriului aparținând acestora;
- GIS (*Geographical Information Systems*);
- managementul serviciilor publice, al utilităților publice, al sistemelor de infrastructură, precum și managementul funcției publice;
- colectarea taxelor de la cetățeni;
- managementul activităților de educație și cultură;
- înregistrarea societăților comerciale;
- buget și contabilitate;
- centru de reclamații primite de la cetățeni;
- controlul traficului urban;
- sistemul de monitorizare și evaluare a performanței organizaționale;
- aplicarea unui program special de informatizare a primăriilor din mediul rural.

Capitolul 12

Politica fiscal-bugetară

Viziunea Guvernului României în domeniul politicii fiscale este centrată pe asigurarea unui rol stimulat și orientativ al impozitelor și taxelor, în scopul creșterii și dezvoltării economice, al consolidării fiscale și al dezvoltării și întăririi clasei de mijloc

Viziunea Guvernului României în domeniul bugetar se caracterizează prin eficiența alocărilor bugetare pe bază de priorități, pe transparența cheltuielilor publice, pe asigurarea efectului multiplicator al cheltuielii publice asupra economiei reale.

Politica fiscală a Guvernului va funcționa mai degrabă în serviciul producătorilor de impozite decât în serviciul culegătorilor de impozite și se va baza pe un parteneriat real între stat și contribuabil.

Eficiența fiscalității se observă atât în modul în care impozitele și taxele colectate la bugetul de stat se reîntorc sub forma calității serviciilor publice cât și în modul în care ele asigură, în mod sustenabil, menținerea și extinderea bazelor de impozitare. Reforma legislației fiscale impune reducerea continuă a scutiților și exceptărilor acordate la plata impozitelor și a taxelor, cu scopul creșterii transparenței mediului de afaceri, îmbunătățirii competiției și lărgirii bazei de impozitare.

Principalele caracteristici ale politicii fiscal-bugetare în perioada 2005-2008 sunt subordonate obiectivelor de susținere a creșterii economice și de reducere a inflației și se referă la:

- stabilirea deficitului bugetului general consolidat la un nivel corelat cu obiectivele macroeconomice precum și diminuarea deficitelor cvasi-fiscale, în vederea susținerii eforturilor de reducere a inflației în acord cu criteriile nominale de convergență;
- susținerea procesului de convergență a economiei românești cu economiile europene;
- reforma profundă a administrației fiscale, în vederea îmbunătățirii colectării obligațiilor bugetare;
- accelerarea procesului de descentralizare fiscală în scopul implicării mai active a comunităților locale în procesul de colectare și alocare a resurselor publice;
- relaxarea fiscalității asupra muncii, venitului și capitalului;
- scăderea ratelor de contribuții la asigurările sociale în scopul eliminării dezavantajului de competitivitate fiscală, al reducerii economiei subterane;

Program de Guvernare 2005-2008

- creșterea transparenței cheltuielilor publice;
- creșterea capacității de absorbție a fondurilor de preaderare și, după 2007, a fondurilor structurale;
- continuarea armonizării legislației fiscal-bugetare cu normele Uniunii Europene.

Politica fiscală se va proiecta și implementa pe baza următoarelor principii de bază:

- **principiul neutralității fiscale:** norma fiscală va trebui să nu producă (prin introducerea, modificarea sau eliminarea ei) șocuri asimetrice la nivelul subiecților economici; neutralitatea fiscală va putea fi limitată doar de situațiile în care, pentru atingerea obiectivelor programului de guvernare, se impune acceptarea, pe perioade scurte, a unor șocuri fiscale asimetrice (impuls fiscal asimetric);
- **principiul eficacității (performanței) fiscale:** norma fiscală trebuie să aibă un impact asupra comportamentului fiscal (economic, mai general) vizat; nu este admisibilă o normă fiscală care nu produce o modificare (inducere, alterare, eliminare) asupra unui comportament fiscal (economic, mai general);
- **principiul egalității de tratament fiscal:** subiecții economici care îndeplinesc funcții economice similare, într-un orizont de timp stabilit, vor fi tratați în mod identic, din punct de vedere fiscal, independent de orice alte criterii de diferențiere a lor;
- **principiul sustenabilității normei fiscale:** impozitarea va fi proiectată în așa fel încât materia impozabilă să fie stimulată de impozitul însuși, sub aspectul extinderii, stabilității și transparenței materiei impozabile în cauză.

Politica bugetară se va proiecta și implementa pe baza următoarelor principii de bază:

- **principiul minimizării costului colectării** veniturilor bugetare: îmbunătățirea administrării fiscale sub aspectul profesionalismului și a logisticii, care să reducă cheltuielile cu controlul financiar și, implicit, cu colectarea obligațiilor bugetare, având în vedere faptul că acestea sunt singurele cheltuieli fără impact direct asupra economiei reale;
- **principiul fundamentării cheltuielii publice:** veniturile publice trebuie afectate pe bază de programe publice care să genereze atât grade de priorizare a cheltuielii publice cât și cantumuri în alocarea acestora;
- **principiul performanței cheltuielii publice:** cheltuiala publică trebuie să fie alocată în așa fel încât să genereze un impact supraunitar asupra PIB în raport cu fiecare unitate monetară cheltuită, adică să aibă un efect multiplicator asupra economiei reale;
- **principiul trasabilității banului public:** orice cheltuială trebuie să asigure informații transparente pe baza cărora să se identifice traseul de

Program de Guvernare

2005-2008

utilizare a banului public, verigile de responsabilitate în această cheltuire precum și posibilitățile de recuperare în caz de fraudă sau neglijență;

- **principiul egalității de tratament a fondurilor publice:** fondurile publice interne și fondurile publice europene vor fi supuse aceluiași exigențe instituționale de eficacitate, economicitate și eficiență precum și aceluiași proceduri de asigurare a securității și recuperării lor în caz de fraudă sau neglijență;
- **principiul bugetizării multianuale:** în maniera în care este elaborat și monitorizat bugetul general consolidat, se vor elabora bugete de proces (multianuale) pe procese economico-sociale relevante pentru drumul economiei spre asigurarea convergenței reale și nominale cu economiile europene.

A. Relaxarea fiscală

Cheia de boltă a politicii fiscale a Guvernului este relaxarea fiscală ca mijloc de detensionare a mediului de afaceri, de stimulare a inițiativei private și de încurajare a oficializării economiei ascunse. În același timp, relaxarea fiscală va asigura sustenabilitatea creșterii economice prin extinderea bazei de impozitare ca urmare a extinderii activităților economice oficiale (atât la nivel antreprenorial cât și la nivelul ofertei de muncă). Relaxarea fiscală va conferi mediului de afaceri din România flexibilitate, predictibilitate și elasticitate.

Cauza principală pentru care Guvernul va opera relaxarea fiscală este aceea că o fiscalitate ridicată comportă o serie de „amenințări” la adresa economiei reale:

- rigidizează evoluția și restructurarea ofertei interne;
- ascunde o parte din activitatea economică față de contabilizarea națională;

În domeniul impozitarii sunt avute în vedere următoarele:

Impozite directe

Guvernul României va aplica o singură rată de impunere, atât pentru impozitul pe venit cât și pentru impozitul pe profit. Rata de impunere va fi una competitivă în raport cu statele cu care România se află în competiție în scopul atragerii de investiții străine directe.

Impozitul pe profit

Impozitul pe profit va fi redus de la 25%, cât este în prezent, la 16%.

O astfel de rată redusă, coroborată de simplificarea reglementărilor în vigoare, va duce la o creștere a bazei impozabile, prin dezvoltarea afacerilor existente, creșterea

Program de Guvernare 2005-2008

investițiilor străine directe, cât și prin reducerea ponderii în PIB pe care o înregistrează în acest moment economia subterană.

Se vor considera drept cheltuieli deductibile fiscal cheltuielile destinate cercetării-dezvoltării, cheltuielilor destinate investițiilor în capitalul uman, precum și pentru investițiile în infrastructura medicală.

Impozitul pe venitul companiei

Pentru microîntreprinderi va fi menținut, până la momentul aderării în Uniunea Europeană, actualul sistem de impozitare pe cifra de afaceri.

Impozitul pe dividende

Impozitul pe dividende va fi menținut la 5% pentru persoane fizice și 10% pentru persoane juridice.

Impozitul pe venit

Incepând cu anul 2005 se va introduce cota unică de 16% la impozitul pe venitul persoanelor fizice.

Deducerile de bază și deducerile suplimentare pentru persoanele aflate în întreținere vor fi menținute pentru ca persoanele care obțin venituri mici să nu înregistreze scăderi ale venitului real disponibil, în raport cu actualul sistem de impunere.

De asemenea, vor fi acordate, în limite stabilite de lege, deductibilități pentru contribuții la fondurile private de pensii, contribuții la asigurările private de sănătate, cheltuieli pentru cumpărarea de computere și cheltuieli pentru reabilitarea termică a locuinței.

Aplicarea cotei unice pe venit va conduce la reducerea semnificativă a costurilor de administrare fiscală.

Contribuții sociale

Contribuțiile la fondurile publice sociale (pensii, sănătate, somaj) vor scădea treptat, începând cu anul 2006 astfel încât în anul 2008 vor ajunge la 39,5% de la 49,5% în prezent.

Reducerea sarcinii contributive va fi relativ mai mare la nivelul angajatorului comparativ cu reducerea acestei sarcini la nivelul angajatului.

Impozite indirecte

Impozitele indirecte vor constitui principala sursă de venit la bugetul de stat. Pentru o anumită perioadă de timp vor fi menținute actualele prevederi în domeniul TVA.

Program de Guvernare 2005-2008

Efectele pozitive ale relaxării fiscale asupra venitului și profitului, vor permite, în perspectivă, alinierea TVA până la nivelul de 16%, în acord cu prevederile *acquis*-lui comunitar.

Impozitarea averii și a consumului de lux

Bunurile ce intră în categoria celor ce sunt/pot fi considerate de lux și a celor care pun în pericol sănătatea omului și a mediului vor suporta creșteri ale accizelor. De asemenea se vor aplica măsuri pentru impozitarea la valoarea de piață a proprietăților imobiliare.

Constituirea unui sistem de finanțare directă a organizațiilor neguvernamentale

În vederea întăririi capacității funcționale ale organizațiilor neguvernamentale, este necesară susținerea unui sistem de finanțare directă a acestora, centrat pe criteriul performanței. În acest sens, prin modificarea prevederilor Codului fiscal, cota din impozitul pe venit pe care persoanele fizice pot dispune să o ofere organizațiilor neguvernamentale înregistrate va fi mărită de la 1% la 2%. În vederea aplicării acestui sistem de finanțare directă vor fi inițiate măsuri de informare a contribuabililor, precum și a organelor locale ale Ministerului Finanțelor.

În ceea ce privește finanțarea directă a organizațiilor neguvernamentale de către societățile comerciale, se impune modificarea cadrului legal referitor la sponsorizare, cu scopul cointeresării reale a contribuabililor în sprijinirea activității organizațiilor neguvernamentale.

B. Creșterea capacității de administrare fiscală

Relaxarea fiscală va fi însoțită de o strategie ce are în vedere creșterea capacității de administrare fiscală, prin:

- separarea administrării fiscale de politica fiscală;
- înlăturarea practicilor de scutire sau reeșalonare a datoriilor la bugetele publice;
- considerarea evaziunii fiscale drept infracțiune economico-financiară și pedepsirea ei ca atare;
- eliminarea practicilor de modificare a normelor fiscale prin acte normative de rang inferior;
- creșterea capacității administrative a instituțiilor de colectare a impozitelor și taxelor;
- evaluarea procedurilor de control fiscal și fixarea unor reguli stricte de etică în activitatea de control fiscal, prin cooperarea autorităților publice cu comunitatea oamenilor de afaceri.

C. Sistemul vamal

Măsurile pe care Guvernul României le va promova în ceea ce privește politica vamală a României pornesc de la funcțiile de bază pe care instituția vamală le îndeplinește în contextul procesului de integrare a României în Uniunea Europeană.

În timp ce funcția fiscală a vămii se redimensionează, funcțiile de facilitare a comerțului precum și de protejare a cetățenilor din spațiul comunitar, dată fiind poziționarea noastră la granița exterioară Uniunii Europene, își vor spori în mod semnificativ importanța.

Disfuncțiile existente, care afectează bugetul de stat și mediul de afaceri, urmează să fie înlăturate prin accelerarea măsurilor de reformă instituțională și legislativ-procedurală:

- includerea autorității vamale în administrația fiscală centrală, ca organ executiv autonom al Ministerului de Finanțe;
- atribuirea de noi competențe autorității vamale pe linia administrării și a altor categorii de impozite, cu precădere a accizelor, a TVA-ului ș.a., ceea ce va duce la creșterea gradului de colectare a acestor impozite, prin dispariția unor verigi administrative și simplificarea procedurilor de constatare, calculare, încasare și urmărire a creanțelor bugetare;
- legiferarea unui nou Cod și Regulament vamal român complet armonizat cu *acquis*-ul comunitar;
- generalizarea procedurilor simplificate de vămuire, aplicabile agenților economici cu volume de activitate, active, investiții și personal angajat semnificative, personalul eliberat putând fi focalizat pe activitățile de depistare a evaziunii, a traficului ilicit de frontieră etc.;
- punerea imediată la dispoziția agenților economici în formă tipărită sau în format electronic a Tarifului vamal integrat român, instrument necesar în vederea înlăturării aplicării arbitrare a legii de către personalul vamal și reducerii corupției;
- eliminarea corupției din sistemul vamal prin reorganizarea activității regionalelor vamale, regândirea întregului sistem al competențelor acestora, inclusiv în materia eliberării diferitelor autorizații cerute în exces de legislația în vigoare, precum și prin crearea unui mecanism transparent de stimulare materială a personalului vamal combinat cu pregătirea profesională intensivă;
- regândirea sferei de competență a tuturor autorităților statului care își desfășoară activitatea în punctele de trecere a frontierei; adoptarea și în această privință a modelelor performante ale vămilor statelor membre ale Uniunii Europene, prin stabilirea unor atribuții ferme referitoare la subordonare, cooperare și colaborare;
- înființarea unei Școli naționale a autorității vamale, prin care să se creeze posibilitatea selectării și pregătirii corespunzătoare a personalului vamal, precum și creării unui corp profesionist vamal de elită;
- elaborarea în domeniul reglementării a procedurilor de intervenție în situația derulării operațiunilor vamale cu mărfuri pirat, conform reglementărilor comunitare și cu respectarea drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț;

Program de Guvernare 2005-2008

- îmbunătățirea infrastructurii vamale prin optimizarea comunicațiilor și asigurarea protecției datelor din sistemul informatic comunitar de urmărire a tranzitului;
- continuarea investițiilor în securizarea frontierelor de Nord și Est pentru a finaliza lucrările începute anterior în sedii de birouri vamale, modernizarea celor existente și dotarea cu echipamente de detecție și control;
- intensificarea cooperării autoritățile vamale cu celelalte instituții competente pentru culegerea de informații, schimbul de date și procesarea acestora în vederea depistării și combaterii traficului ilicit de bunuri și persoane.

D. Controlul financiar-fiscal

În domeniul controlului financiar și fiscal, Guvernul României va acționa în următoarele direcții de bază:

Controlul financiar

Se va acționa pentru:

- descentralizarea controlului financiar, sub cele două forme, control intern și audit public intern, în conformitate cu prevederile *acquis*-ului comunitar în materie. De asemenea, se vor lua măsuri instituționale ca structurile de control financiar organizate la nivelul instituțiilor centrale să rețină exclusiv funcții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică, urmând ca funcțiile executive să fie îndeplinite la nivel descentralizat/deconcentrat;
- legiferarea completă a controlului intern (cea mai puțin instituționalizată formă de control financiar în România), în acord cu prevederile *acquis*-ului comunitar în materie;
- controlul financiar preventiv delegat va trece, treptat, până la jumătatea anului 2006, de la nivelul Ministerului Finanțelor Publice la nivelul fiecărei instituții și autorități publice;
- dezvoltarea instituțională a controlului financiar pentru a cuprinde și controlul veniturilor publice nu numai al cheltuielilor publice;
- adoptarea Codului controlului intern, care să cuprindă ansamblul normelor de reglementare a controlului intern la nivelul instituțiilor și autorităților publice;
- adoptarea Legii responsabilității pentru banul public, care să conțină prevederile indispensabile, de orice natură (legislativă, metodologică, procedurală, organizațională etc.) care să asigure utilizarea banului public în mod eficient și sigur (inclusiv aspecte de recuperare a sumelor pierdute ca urmare a iregularităților sau fraudelor).

Controlul fiscal

Guvernul va acționa în următoarele direcții principale:

- eliminarea atribuțiilor executive ale structurilor de control fiscal de la nivelul centralelor instituțiilor publice;

Program de Guvernare 2005-2008

- concentrarea tuturor formelor de control fiscal în cadrul Agenției Naționale a Administrării Fiscale, pentru a realiza legătura directă a controlului fiscal cu colectarea obligațiilor bugetare;

E. Consistența politicii fiscal-bugetare cu politica monetară

Guvernul României va acționa pentru asigurarea consistenței și convergenței obiectivelor și opțiunilor de politică fiscal-bugetară cu obiectivele și opțiunile de politică monetară proiectate și implementate de Banca Națională.

În acest sens, politica fiscal-bugetară va sprijini:

- atingerea obiectivului de țintire directă a inflației prin măsuri care să limiteze presiunile asupra masei monetare;
- gestionarea echilibrată a șomajului inclusiv prin intermediul indemnizațiilor de șomaj care să asigure standardele de viață proiectate fără a genera creștere artificială de cerere agregată;
- orientarea cheltuielilor bugetare în direcții și pentru obiective cu efect multiplicator asupra ofertei agregate interne;
- proiectarea și implementarea unei politici publice de îndatorare internă care să evite decapitalizarea băncilor și creșterea ratelor dobânzii bancare, ambele cu efect negativ asupra cererii de investiții și asupra inflației.

În scopul realizării acestui deziderat, Guvernul României va dezvolta și menține consultări permanente și sistematice cu Banca Națională în vederea armonizării celor două mari politici de ajustare macroeconomică – politica fiscal-bugetară, respectiv politica monetară, prin proiectarea unui mix de politici financiar-monetare eficiente.

Capitolul 13

Politica industrială

Pentru Guvernul României obiectivul strategic al politicii industriale este **creșterea competitivității și performanțelor industriei românești în context european și mondial**. Politica industrială a României va fi elaborată ținând seama de interesul național, în beneficiul public și în respect pentru siguranța cetățeanului.

Obiectivele generale ale politicii industriale sunt:

- Creșterea competitivității
- Sporirea rolului cercetării și dezvoltării
- Promovarea unui management durabil al resurselor și protecția mediului
- Îmbunătățirea pregătirii profesionale și ocuparea forței de muncă

Aceste obiective vor putea fi atinse numai în condițiile în care politica industrială a României va respecta principiile economiei cunoașterii adoptate la Lisabona în anul 2000. De asemenea, trebuie menționat că, în urma lărgirii Uniunii Europene la 25 de membri și alegerii unui noi Comisii Europene, s-a creat o nouă structură, însărcinată cu elaborarea unei noi politici industriale europene, în contextul în care în prezent există numai două directive cu caracter de obligativitate în domeniu.

În viziunea Guvernului instrumentele pentru aplicarea viitoarei politici industriale a României sunt: asistența sectorială, privatizarea și restructurarea, asistența pentru export, susținerea IMM-urilor și dezvoltarea regională, accesul la informație și tratarea externalităților.

I. Politica în domeniul energiei

Sistemul energetic românesc, cu toate componentele sale, reprezintă, încă, un domeniu extrem de sensibil în ceea ce privește restructurarea. Atenția specială de care trebuie să se bucure acest domeniu rezultă atât din importanța pentru întreaga economie cât și din necesitatea respectării prevederilor negociate cu UE în Capitolului 14 – Energie. În plus, recentele privatizări transformă actorii sistemului energetic românesc din interni în regionali.

În ceea ce privește politica energetică Guvernul își propune următoarele obiective strategice:

Program de Guvernare

2005-2008

- Obținerea unei competitivități reale în domeniul energetic
- Îmbunătățirea cadrului instituțional
- Eliminarea distorsiunilor care afectează concurența pe piață

Atingerea obiectivelor implică aplicarea unor măsuri specifice pentru fiecare actor din domeniul energetic.

A. Obținerea unei competitivități reale în domeniul energetic

1. Sectorul minier

- accelerarea aplicării Strategiei de dezvoltare a industriei miniere, cu accent deosebit asupra demarării procedurilor de privatizare a unităților ce pot prezenta un interes investițional;
- valorificarea produselor miniere în condițiile unei piețe libere. Aceasta va fi posibilă prin corelarea prețului huilei energetice și a lignitului la paritatea calității cărbunilor din import (puterea calorică a cărbunelui importat este 6000 kcal/kg);
- optimizarea actualelor perimetre de exploatare în vederea concentrării producției. Prin această măsură, se asigură:
 - reducerea costurilor legate de taxele cuvenite pentru suprafețele de teren ocupate;
 - disponibilizarea unor suprafețe de teren ce pot să primească alte servituți comunitare;
 - posibilitatea concentrării producției în zonele cele mai rentabile;
- schimbarea actualului sistem de acordare a subvenției de la producția brută la Gcal. Actualul sistem nu încurajează exploatarea unui cărbune de calitate, atâta timp cât este subvenționată o mare parte din masa minieră extrasă fără a se face distincție între valorificabil și exploatat. În acest mod nu este încurajată calitatea produsului, ci cantitatea acestuia cu efecte majore în încadrarea în prevederile contractuale;
- reducerea în continuare a subvențiilor și pierderilor de exploatare, ca un principal obiectiv strategic agreat cu Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială. Aceeași prevedere este valabilă și pentru pierderile de exploatare;
- desfășurarea activităților miniere numai în condițiile de protecție a mediului;
- restructurarea întregului sector carbonifer cu condiția corelării judicioase a capacităților de producție cu necesarul producătorului de energie, urmată de o privatizare accelerată;
- ofertarea spre privatizare și a producătorilor care din diferite motive nu intră în structura viitoarelor unități restructurate.

2. Sectorul producției și transportului gazelor naturale

- privatizarea producătorului principal de gaze naturale (Romgaz);
- intensificarea activităților geologice, în special a celor la mare adâncime, în vederea obținerii unui raport „rezerve nou descoperite/producție”, situat la cel puțin 0,5-1,0, cu scopul diminuării declinului producției și pentru echilibrarea balanței energetice. În prezent rezervele naturale industrializabile sunt epuizate în proporție de 70%;

Program de Guvernare 2005-2008

- clarificarea statutului legal sistemului de transport pe conducte al gazelor naturale. Această prevedere, cuprinsă în legislația actuală, a fost și este principala piedică în:
 - accesarea unor fonduri private în reabilitarea și/sau dezvoltarea sistemului național de transport pe conducte;
 - acceptarea României ca un partener credibil în tranzitul cu țitei din Marea Baltică spre vestul Europei;
- concesionarea dreptului de utilizare a sistemului de transport pe conducte magistrale a gazelor naturale și a capacităților de înmagazinare a acestora. Nici până în prezent, sistemul național de transport pe conducte magistrale a gazelor naturale nu are un concesionar, ceea ce privează bugetul de stat de sumele convenite ca redevențe conform legislației și împiedică sistemul să aibă acces la o reală finanțare;
- promovarea unor politici de natură să asigure continuitatea și siguranța alimentării. Succesul unor astfel de politici trebuie să aibă în vedere:
 - diversificarea surselor din import, ca siguranță a aprovizionării cu gaze naturale;
 - diversificarea importurilor din Federația Rusă prin intermediul unor noi interconectări la sistemul național de transport (Ungheni) în paralel cu dezvoltarea capacităților de tranzit;
 - interconectarea sistemului național de transport în partea vestică a țării (Arad, Oradea) în vederea asigurării unei a doua surse de import (Marea Nordului);
 - participarea la realizarea proiectului de tranzit către Europa de Vest a gazelor naturale din regiunea Mării Caspice și Orientul Apropiat;
 - participarea la realizarea conductei de tranzit Turcia-Austria pe traseul Bulgaria-România-Ungaria (proiectul Nabucco);
 - trecerea la contracte de import pe termen lung de tip "take or pay";
- reabilitarea și dispecerizarea actualului sistem de transport pe conducte a gazelor naturale;
- creșterea capacităților de înmagazinare a gazelor (față de o rată consum/depozit de 11% asigurată azi, la o cotă de siguranță minimă necesară de 25% conform angajamentelor negociate pentru acoperirea a 67,5 zile în 2011).

3. Sectorul producției, transportului și distribuției de energie electrică și termică

- privatizarea companiilor de producție și distribuție, către investitori strategici și cu un portofoliu de angajamente pe termen lung cât mai restrâns; demararea privatizării producției – stabilirea a 4-6 entități hidro-termo echilibrate și ofertarea către investitori strategici; închiderea unor capacități nerentabile;
- organizarea bursei pentru energie – echilibrată de operatorul de sistem OPCOM existent;
- formarea pieței energetice regionale în spațiul sud-est european;
- promovarea investițiilor private în noi capacități de producție bazate pe cogenerare și resurse naturale nepoluante (hidro, solar, eolian) cu luarea în considerare a impactului social și protecția mediului;

Program de Guvernare 2005-2008

- reanalizarea planurilor de restructurare a Termoelectrica, insistându-se pe termene scurte, închideri de capacități nerentabile și soluții de privatizare mixte hidro-termo;
- continuarea eforturilor pentru realizarea interconectării energetice cu statele din Uniunea Europeană prin intermediul Transelectrica și păstrarea proprietății statului asupra acesteia; concesionarea managementului companiei de transport a energiei și a managementului bursei de energie;
- ofertarea către concesionare sau privatizare a celor 25 de hidrocentrale nefinalizate și privatizarea micro-hidrocentralelor;
- asigurarea pentru centralele în cogenerare a unui regim de bază dictat de energia termică și electrică, diferența eventuală de energie electrică necesară municipalităților urmând a fi asigurată de Sistemul Energetic Național prin contracte de servicii de sistem și furnizare de energie de compensare;
- promovarea unei politici nerestrictive de readucere a localităților care au abandonat sistemul de încălzire centralizat înapoi la situația încălzirii sigure și cu căldură ieftină;
- completarea programului de contorizare a căldurii prin contoare „de scară” și trecerea intensivă la contorizarea individuală a locuințelor;
- creșterea capacității de interconectare cu Uniunea Europeană – România are rezervă de putere ce poate fi utilizată pentru export.

B. Îmbunătățirea cadrului instituțional

- coordonarea unitară a sectorului energetic în cadrul unei structuri coerente la nivelul executivului;
- clarificarea statutului, atribuțiilor și structurii tuturor autorităților de reglementare din domeniu;
- trecerea sub controlul comisiilor de specialitate a Parlamentului a tuturor autorităților de reglementare;
- asigurarea autonomiei financiare a autorităților de reglementare;
- finalizarea cadrului legislativ din domeniu și corelarea acestuia cu legislația conexasă;
- elaborarea unei strategii integrate privind privatizarea sectorului energetic.

C. Eliminarea distorsiunilor care afectează concurența pe piață

- întărirea disciplinei financiare în vederea reducerii arrieratelor din domeniul energetic;
- adoptarea unor metodologii de calcul a prețurilor și tarifelor care să permită reflectarea reală a influenței serviciilor în structura costurilor;
- clarificarea conceptului de autoritate de reglementare și reorganizarea treptată a acestor entități pe baze real concurențiale:
 - amendarea reglementărilor se va face în principal la solicitarea operatorilor în vederea corectării efectelor aplicării;
 - statul va înceta a mai folosi reglementatorul ca un instrument de reglare bugetară;
- deschiderea și liberalizarea pieței energiei prin:
 - asigurarea accesului nediscriminatoriu (al terților) la piața tuturor actorilor limitați doar la cantitatea tranzacționată;

Program de Guvernare 2005-2008

- reanalizarea motivațiilor tehnice ce au stat la baza alimentării unor consumatori captivi de la transportator. Eliminarea relațiilor directe între transportator și consumator;
- continuarea acreditării/reacreditării societăților eligibile, în condițiile reanalizării criteriilor obligatorii de obținere a statutului de consumator eligibil. Limitarea criteriilor exclusiv la condițiile minime tehnice și la cantitatea minimă cumpărată;
- creșterea gradului de liberalizare a pieței gazelor de la circa 40%, cât se estimează că va fi la sfârșitul anului 2004, la 100%, în anul aderării 2007;
- reorganizarea gestiunii centralelor electrice de termoficare prin trecerea lor în totalitate în gestiunea municipalităților;
- clarificarea statutului juridic și tehnic al centralelor termice cu cogenerare, nepreluare de către administrațiile publice locale;
- asigurarea resurselor financiare și aprovizionarea centralelor aflate în administrarea municipalităților sau orașelor vor fi realizate prin intermediul autorităților locale prin licitații electronice sau prin burse de mărfuri;
- preluarea rentei hidro de către stat, prin intermediul prețului apei, și utilizarea acesteia pentru compensarea creșterilor de prețuri la populație (se vor elimina tarifele preferențiale și se vor înlocui cu ajutoare familiale), promovarea energiilor regenerabile și protecția mediului.

II. Politica în domeniul asistenței sectoriale

Asistența sectorială reprezintă unul dintre cele mai sensibile domenii ale politicii industriale. Din acest motiv, reevaluarea asistenței sectoriale va reprezenta o prioritate pentru Guvern ținând seama, în special, de prevederile Capitolul 15 – Politica industrială și Capitolul 1 – Libera circulație a mărfurilor, negociate cu Uniunea Europeană. De asemenea, se vor respecta recomandările europene din domeniul industrial susținute pe pilonii: competitivitate, cercetare și pregătire continuă, dezvoltare durabilă.

Guvernul României are în vedere următoarele măsuri:

- reevaluarea politicii în domeniul asistenței sectoriale pentru orizontul de timp 2005-2008;
- modernizarea rolului autorității publice centrale în domeniul industriei;
- dezvoltarea pieței interne de produse industriale prin utilizarea sistemului de achiziții publice;
- încurajarea alianțelor strategice pe baze tehnologice și industriale, economice sau financiare, urmărindu-se încadrarea lor în prevederile legislative, interne și internaționale;
- promovarea clusterelor industriale pe principiul specializării internaționale și complementarității industriale cu țările UE, Central și Est Europene sau din alte zone apropiate;
- asistența sectorială pentru produse cu valoare adăugată mare (prelucrare înaltă, tehnologie complexă) și cu bazin de resurse intern (cum ar fi industria mobilei și industria alimentară).

III. Politica comercială, exportul și investițiile străine

Politica în aceste domenii este în mare parte reglementată, sarcina principală fiind respectarea înțelegerilor internaționale în condițiile susținerii credibilității și încrederii în mediul de afaceri românesc.

În acest sens, Guvernul va promova următoarele măsuri:

- utilizarea facilităților tarifare convenite prin Acordurile de liber schimb, negociate de România pe plan internațional și participarea la liberalizarea comerțului internațional prin negocieri comerciale multilaterale în cadrul Organizației Mondiale de Comerț;
- creșterea ponderii exporturilor românești de produse industriale în comerțul mondial prin găsirea unor nișe de piață pentru acestea, în special pentru produsele cu grad avansat de prelucrare;
- acordarea de sprijin pentru extinderea ofertei de servicii specializate de consultanță și de instruire în domeniul comerțului;
- acordarea de garanții de risc comercial sau necomercial;
- programe pentru delocalizarea producției în zone mai puțin industrializate;
- promovarea exportului de capital;
- creșterea volumului de investiții străine în România, prin asigurarea unui climat investițional, stimulat și predictibil.

IV. Politica în domeniul întreprinderilor mici și mijlocii

Întreprinderile mici și mijlocii se confruntă în prezent cu bariere administrative și comerciale. Cu toate măsurile anunțate de către instituțiile statului responsabile pentru domeniul IMM-urilor, nu s-au înregistrat succese remarcabile care să fie evidențiate de către reprezentanții acestui segment din economie.

În acest domeniu, Guvernul va promova următoarele măsuri:

- reluarea procesului de evaluare anuală a domeniului în parteneriat cu reprezentanții IMM-urilor;
- ridicarea progresivă a procentului de alocare de resurse financiare pentru stimularea înființării și sprijinirea funcționării IMM-urilor de la 0,2% din PIB în prezent la 0,4% din PIB;
- implementarea Cartei Europene privind întreprinderile mici și mijlocii;
- încurajarea inițiativei individuale, îmbunătățirea pregătirii manageriale prin instruire în cadrul învățământului liceal și universitar;
- stimularea extinderii sistemului de subcontractare, de către întreprinderi mici și mijlocii, în scopul colaborării acestora cu mari companii industriale;
- asigurarea accesului la achizițiile publice;
- îmbunătățirea ofertei de servicii pentru IMM prin dezvoltarea de rețele de consultanță;

Program de Guvernare 2005-2008

- asigurarea și susținerea accesului la activele disponibile ale operatorilor economici de stat în vederea înființării de parcuri tehnologice, centre de inovare și incubatoare de afaceri;
- sprijinirea activității de cercetare, dezvoltare și inovare tehnologică și de implementare a rezultatelor acestora;
- încurajarea activităților care contribuie la lărgirea piețelor IMM și cu prioritate la dezvoltarea exportului prin susținerea participării la expoziții, târguri, simpozioane, misiuni comerciale, acces la publicații și training;
- acordarea de sprijin pentru accesul la baza de date privind legislația UE și acordarea de asistență IMM în implementarea managementului industrial modern și competitiv, bazat pe componentele de calitate (ISO 9000), de mediu (ISO 14000) și marketing;
- susținerea accesului IMM la programe comunitare și internaționale.

V. Politica în domeniul privatizării și restructurării

Politicele publice cu privire la restructurare și privatizare se vor orienta către marile societăți comerciale, urmărirea contractelor încheiate și restructurarea pe criterii de competitivitate a societăților cu capital majoritar de stat:

Măsurile pe care Guvernul le are în vedere sunt următoarele:

- continuarea privatizării societăților comerciale de talie mare și mijlocie;
- restructurarea sectorului de stat, inclusiv prin închideri de capacități neviabile;
- elaborarea unei strategii integrate privind privatizarea sectorului energetic;
- privatizarea societăților din industria de apărare;
- monitorizarea contractelor post-privatizare;
- lichidarea pachetelor minoritare deținute de către stat prin mecanisme de piață;
- modernizarea, re tehnologizarea și optimizarea fluxurilor tehnologice din unități industriale cu potențial de competitivitate, în condițiile legii;
- reorganizarea activităților indirect productive (externalizări).

VI. Politica în domeniul mediului și resurselor

Politica în domeniul mediului și resurselor urmărește, în principal, reducerea riscurilor de neconformitate a societăților comerciale românești cu normele internaționale în domeniul protecției mediei. De asemenea, în colaborare cu celelalte autorități abilitate în elaborarea politicilor în domeniul mediului și resurselor, vor fi promovate măsuri care să respecte principiile și directivele europene în ceea ce privește dezvoltarea durabilă:

- utilizarea de noi instrumente de tratare a externalităților mediului – permisele de mediu și licențe bazate pe principiul poluatorul plătește;
- acordarea asistenței necesare pentru dezvoltarea de strategii de firmă orientate către protecția mediului și a resurselor;
- introducerea sistemului de management de mediu ISO 14001 la nivelul operatorilor economici;

Program de Guvernare 2005-2008

- sprijin pentru cazurile speciale de neconformitate pentru întreprinderi sau zone geografice cu probleme grave de poluare;
- înăsprirea sancțiunilor pentru poluarea mediului de către operatorii economici.

VII. Integrarea politicilor de cercetare–dezvoltare și de infrastructură a calității în politica industrială

Acțiunile pe care Guvernul le va întreprinde în acest domeniu, constau în:

- susținerea dezvoltării activităților și infrastructurilor specializate pentru asistență și informare în domeniul tehnologic, precum și pentru transfer tehnologic, la nivel național și regional;
- deducerea cheltuielilor de cercetare–dezvoltare;
- stimularea dezvoltării parcurilor tehnologice;
- dezvoltarea și susținerea piețelor în continuă expansiune în cadrul promovării investițiilor intangibile (cultură, protecția mediului, biotehnologie, sănătate, etc.);
- preluarea armonizată a directivelor bazate pe principiul Noii Abordări și introducerea procedurilor europene pentru evaluarea conformității produselor;
- susținerea unei politici active în domeniul calității, axată pe dezvoltarea și optimizarea infrastructurii calității, precum și pe stimularea implementării de către operatorii economici a sistemului de management al calității (ISO 9000).

Capitolul 14

Politica în domeniul turismului

Turismul național va fi orientat și integrat în tendințele regionale și mondiale, din punct de vedere al dinamicii și orientării în structurarea ofertei.

Obiectivele pe care Guvernul României și le-a fixat în domeniul turismului sunt:

- creșterea circulației turistice pe teritoriul României
- diversificarea ofertei și creșterea calității serviciilor turistice

Prin aceste obiective Guvernul României își propune cel puțin o dublare a veniturilor din turism până în anul 2008.

Principalele măsuri pe care Guvernul României le va promova pentru valorificarea potențialului turistic național privesc următoarele aspecte:

- definirea și promovarea unui *brand* turistic național pentru individualizarea, personificarea și asigurarea unei atractivități specifice ofertei naționale, atât pentru consumatorii finali, cât și pentru investitori;
- stabilirea priorităților în dezvoltarea infrastructurii de sprijin a turismului în corelație cu dezvoltarea infrastructurii generale;
- cooperarea organismelor guvernamentale cu sectorul privat pentru promovarea investițiilor transfrontaliere, îmbunătățirea procesului de instruire și protejarea mediului natural;
- funcționarea organismelor de consultare dintre industria turistică și administrația publică la nivel central și local;
- transferarea către sectorul privat, în conformitate cu practica internațională, a activităților de marketing și promovare, licențiere, brevetare și clasificare în turism;
- utilizarea unei cote părți din fondurile pentru conversia profesională a persoanelor aflate în somaj, pentru școlarizarea și pregătirea acestora în meserii și ocupații specifice turismului;
- îmbunătățirea și finanțarea formelor educaționale de profil (licee de turism și facultăți de profil);
- informatizarea acțiunii de promovare a turismului.

Capitolul 15

Politica de dezvoltare regională

Pentru perioada 2005-2008 și în perspectiva până în anul 2013, obiectivele principale ale politicii de dezvoltare regională sunt:

- creșterea competitivității la nivel regional și a convergenței între regiuni
- dezvoltarea zonelor urbane și rurale
- promovarea economiei cunoașterii, cercetării și inovării
- cooperarea transfrontalieră și transnațională

Politica de dezvoltare regională va lua în considerare relațiile de complementaritate ce există între politicile sectoriale, între acestea și cele de coeziune și planificare spațială, precum și necesitatea de a îmbunătăți capacitatea instituțională. În acest sens, Guvernul României va ține cont de următoarele condiții:

a) în planul politicilor publice:

- asigurarea stabilității macroeconomice, ca fundament pentru orice programare a obiectivelor dezvoltării și investițiilor utilizând fonduri structurale, precum și alte fonduri publice; consolidarea fiscală și îmbunătățirea managementului financiar;
- reforma întreprinderii, prin privatizarea, restructurarea sau lichidarea întreprinderilor neviabile;
- atingerea obiectivelor fixate în Strategia de la Lisabona cu precădere în privința creșterii fondurilor de finanțare pentru programe de cercetare–dezvoltare și în dezvoltarea resursei umane;
- generalizarea sistemului competitiv de acordare a grant-urilor pentru cercetare, diseminarea și utilizarea rezultatelor cercetării în industria românească;
- implementarea unui plan de acțiune pentru consolidarea și integrarea piețelor financiare și de capital, în concordanță cu Planul de Acțiune privind Serviciile Financiare al Uniunii Europene;
- investiții în resursa umană, respectiv în programe de formare profesională și formare profesională continuă;
- implementarea Cartei Europene privind întreprinderile mici și mijlocii;
- modernizarea sistemului social prin promovarea unor politici sociale active în locul celor fundamentale axate pe protecție, inclusiv reforma pensiilor și a serviciilor de incluziune socială;
- aplicarea programelor care încurajează finanțarea privată a programelor de cercetare, în special prin dezvoltarea sistemului fondurilor cu capital de risc;

Program de Guvernare 2005-2008

- reformarea sistemului de subvenții și utilizarea transparentă a ajutoarelor de stat cu respectarea principiilor de concurență. Se va acorda, de asemenea atenție evaluărilor *ex ante* pentru a fundamenta direct și transparent necesitatea acordării unui ajutor de stat;
- liberalizarea și privatizarea utilităților publice;
- modificarea sistemului de statistică teritorială pentru a lua în considerare la evaluarea programelor regionale cu precădere indicatorii structurali.

b) în plan instituțional:

- reforma administrației publice; descentralizarea aplicării politicilor și alocării resurselor;
- corelarea și integrarea politicilor sectoriale în politicile de coeziune, concomitent cu operaționalizarea mecanismelor de cooperare interministerială și de parteneriat guvern – consilii regionale – autorități locale;
- formarea unei rețele naționale și a rețelelor regionale ce contribuie la diseminarea programelor de cercetare–dezvoltare;
- aplicarea strictă a unui sistem de monitorizare și evaluare.

Măsurile generale incluse în Planul Național de Dezvoltare revizuit, configurate în programele operaționale și în subprogramele regionale, corespunzător celor 4 obiective principale și celui subsecvent (reconversie economică și socială), vor avea în vedere:

a. Competitivitate regională, prin:

- crearea serviciilor de sprijin în afaceri – *business support services*;
- crearea rețelelor de cooperare dintre IMM-uri, centre de cercetare și universități, organizații de formare profesională și formare profesională continuă, instituții financiare și consultanți în scopul evaluării potențialului de dezvoltare locală și regională și fixării obiectivelor dezvoltării economice și formării resursei umane, precum și finanțării private a cercetării și utilizării rezultatelor acesteia;
- stimularea formării sistemului de cluster industrial în toate regiunile;
- extinderea programelor de încurajare a exporturilor;
- reintroducerea programelor care permit începerea unei afaceri prin acordarea capitalului de pornire ori de consolidare;
- utilizarea fondurilor cu capital de risc și a capitalului de pornire în special pentru introducerea rezultatelor cercetării în producție sau în îmbunătățirea serviciilor;
- stimularea cercetării–inovării, extinderea centrelor de excelență;
- dezvoltarea sectorului IT;
- aplicarea programelor de reconversie economică și socială;
- aplicarea programelor de dezvoltare a resursei umane, după o prealabilă evaluare a potențialului în cooperare cu sectorul privat, ținând cont de profilul sistemului educațional local;
- modernizarea și dezvoltarea rețelelor energetice, utilizarea resurselor regenerabile și creșterea eficienței energetice;
- îmbunătățirea sistemelor și rețelelor de transport;
- asigurarea calității mediului.

Program de Guvernare 2005-2008

b. Dezvoltare teritorială echilibrată, prin:

- promovarea unei politici de dezvoltare urbană policentrică, prin identificarea și stabilirea zonelor de dezvoltare urbană policentrică, precum și prin formarea rețelelor de dezvoltare policentrică;
- dezvoltare rurală;
- realizarea unei sinergii între zonele urbane și cele rurale;
- măsuri specifice pentru zonele care depind de pescuit;
- implementarea strategiilor inovative de regenerare economică și socială a orașelor de mărime mică și medie, precum și a cartierelor, zonelor sub-urbane și periurbane aflate în declin din marile orașe;
- schimbul de informații și experiență în legătura cu regenerarea sustenabilă și dezvoltarea urbană;
- stabilirea unei baze statistice la nivel urban și realizarea la scară națională a auditului urban.

c. Cooperarea transfrontalieră și transnațională între regiuni, prin:

- promovarea dezvoltării regionale integrate între regiunile de graniță;
- perfecționarea politicilor de dezvoltare regională și coeziune, precum și a mecanismelor de cooperare transnațională și transfrontalieră, conform inițiativei comunitare INTERREG III.

d. Coeziune socială, prin:

- promovarea unor politici de combatere a formelor de discriminare și inegalitate pe piața forței de muncă, precum și pentru facilitarea inserției sociale și integrării ocupaționale a femeilor, persoanelor cu handicap, minorităților, persoanelor care au suferit condamnări penale, precum și a refugiaților;
- extinderea microfinanțării.

e. Identitate locală și regională, prin:

- asistență pentru micro-întreprinderi în industrii tradiționale și de artizanat;
- conservarea și dezvoltarea artei populare și a tradițiilor culturale din mediul rural;
- conservarea siturilor istorice din mediul urban și cetățile țărănești;
- încurajarea dezvoltării agriturismului;
- dezvoltarea schemelor inovative ce urmăresc managementul mediului și adoptarea de tehnologii curate și reciclarea deșeurilor.

Cadrul instituțional

- asigurarea stabilității cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale negociat cu UE. În acest sens, H.G. nr. 497/2004 va rămâne în principal, nemodificată pentru o perioadă de 2 ani, cu excepția acelor prevederi ce vor fixa autoritatea administrației publice centrale investită cu atribuții în domeniul politicilor regionale și transferul către aceasta a coordonării activității de elaborare, modificare și monitorizare a Planului Național de Dezvoltare;

Program de Guvernare 2005-2008

- organizarea în cadrul structurii autorității administrației publice centrale investită cu atribuții în domeniul politicilor regionale a unității de coordonare și monitorizare a politicilor regionale. Această unitate vor avea rolul să faciliteze cooperarea între autoritățile locale, județene, consiliile regionale și agențiile de dezvoltare regională pentru a integra planurile locale de dezvoltare în cele regionale și să monitorizeze implementarea programelor operaționale și a subprogramelor;
- reorganizarea regiunilor de dezvoltare economică, prin mărirea numărului acestora, ținând cont de criteriile geografice, socio-economice și culturale, în conformitate cu prevederile europene, în scopul eficientizării activității acestora;
- încurajarea dezvoltării unor microregiuni pe teritoriul unui județ în scopul realizării unor proiecte comune;
- asigurarea corelării planurilor operaționale pe regiuni;
- asigurarea corelării planurilor operaționale cu cele de dezvoltare locală;
- elaborarea unei metodologii comune de realizare a planurilor de dezvoltare locală pe localități;
- realizarea și implementarea unui sistem de management al informației care să permită monitorizarea realizării planurilor operaționale și a cheltuirii fondurilor pre-structurale și apoi a celor structurale;
- dezvoltarea capacității tehnice de a elabora și conduce proiecte ce urmează să fie co-finanțate prin instrumente structurale, prin aplicarea unor programe de instruire la nivel local și județean;
- consacrarea contractelor de parteneriat între autoritatea centrală investită să elaboreze și să aplice politici regionale – ca autoritate de management și agențiile de dezvoltare regională, ca formă legală de cooperare și implementare a programului operațional pentru dezvoltare regională.

Capitolul 16

Politica privind amenajarea teritoriului

Politicile de dezvoltare spațială trebuie să contribuie la coeziunea economică și socială a localităților și regiunilor, la creșterea competitivității, precum și la conservarea diversității culturale și a capitalului natural. În acest sens, politicile de dezvoltare spațială pe care Guvernul României le va promova vor fi axate pe următoarele obiective majore:

- dezvoltarea echilibrată și policentrică a sistemului urban, precum și realizarea parteneriatului între zonele urbane și rurale
- dezvoltarea unui sistem integrat de transport și comunicații ca suport pentru formarea și expansiunea sistemului urban de tip policentric și pentru a realiza pe această cale o integrare a regiunilor de dezvoltare economică în spațiul economic și politic european
- conservarea și dezvoltarea moștenirii culturale și naturale

A. Construcția instituțională

În temeiul principiului descentralizării, subsidiarității și proporționalității, politicile de dezvoltare spațială se vor aplica preponderent de consiliile regionale, consiliile județene, primării și agenții de dezvoltare regională, guvernul limitându-și rolul la reglementări ce urmăresc dezvoltarea piețelor, controlul calității în construcții și design-ul urban.

A.1. Dezvoltarea zonelor urbane policentrice și relația între mediul urban și rural

Pentru a stimula competitivitatea, relațiile economice de interdependență și pentru a da o dimensiune spațial-funcțională dezvoltării, atât guvernul cât și primăriile și agențiile de dezvoltare regională – ca structuri de suport tehnic – vor colabora pentru:

- identificarea și stabilirea zonelor de dezvoltare urbană policentrică, pentru a facilita deconcentrarea spațială, dezvoltarea și extinderea funcțiilor urbane către zonele periferice, periurbane și localitățile aflate la distanță scurtă de aglomerările urbane în afara zonei periurbane;
- încurajarea formării rețelelor de dezvoltare policentrică. Aceste rețele vor fi structuri de cooperare și coordonare între autoritățile administrației publice locale înființate cu rolul de a elabora și aplica planuri de dezvoltare a zonelor

Program de Guvernare 2005-2008

- urbane policentrice. Aceste planuri vor cuprinde planurile de dezvoltare locală comprehensivă și PUG-urile (planurile de urbanism general) și se vor integra, la rândul lor în planurile de dezvoltare județeană și regională;
- stabilirea cooperării între universități, centre de cercetare și autoritățile locale și regionale pentru înființarea tehnopol-urilor ca centre de difuzie a rezultatelor cercetării-inovării;
 - promovarea programelor de cooperare transfrontalieră și a rețelelor trans-naționale;
 - identificarea și stabilirea zonelor metropolitane în structura policentrică și a orașelor de tip „deschis” prin dezvoltarea infrastructurii fizice de transport ori a centrelor culturale;
 - aplicarea în parteneriat cu sectorul privat a programelor care încurajează diversificarea economiilor locale, în zonele urbane dependente de o singură ramură economică, ori în zonele industriale aflate în declin;
 - extinderea programelor de reabilitare și modernizare a infrastructurii fizice în orașele mici și mijlocii; formarea rețelelor de cooperare între aceste orașe;
 - dezvoltarea căilor de transport și a serviciilor/utilităților publice, a managementului deșeurilor și a resurselor pentru utilități publice (apă, gaz, energie), inclusiv prezervarea și extinderea zonelor naturale și a spațiilor verzi în intra- și extravilan.

Planificarea dezvoltării urbane va avea în vedere elaborarea planului de dezvoltare comprehensivă a localității în care vor fi cuprinse obiectivele și politicile de dezvoltare a infrastructurii și serviciilor publice, resursele și tendințele dezvoltării economice, perspectiva dezvoltării zonelor rezidențiale și regulile de design urban aplicabile, toate acestea corelate cu măsurile de dezvoltare în sistem policentric. Planurile de dezvoltare comprehensive vor fi elaborate după realizarea unui audit urban.

A.2. Parteneriat urban-rural

- promovarea unei dezvoltări integrate urban-rural, prin încurajarea cooperării între autoritățile administrației publice locale în special între localitățile apropiate;
- identificarea posibilității de cooperare între localitățile urbane și rurale apropiate pentru realizarea de investiții în infrastructura, asigurarea serviciilor de transport public, prezervarea capitalului cultural și natural.

B. Statutul Municipiului București

- reglementarea zonei metropolitane București, cu regim separat de zonele policentrice.

C. Acces la infrastructură și cunoaștere

- dezvoltarea rețelelor de transport și integrarea acestora în sistemele regionale de transport public european;
- integrarea managementului și planificării investițiilor în căile de transport la nivel local și regional pentru a evita conflictele și pentru a corela aceste investiții cu alte obiective prevăzute la nivel regional, local sau județean;

Program de Guvernare 2005-2008

- promovarea inovării și diseminarea rezultatelor cercetării către întreprinderi mici și mijlocii;
- extinderea IT în sistemul local de educație și administrației publice;
- încurajarea înființării centrelor de inovare și cooperare cu universități și companii de cercetare-dezvoltare.

D. Conservarea capitalului natural

Dezvoltarea spațială comprehensivă și durabilă depinde de conservarea biodiversității și de aplicarea unor măsuri stricte și dure de conservare a zonelor și arealelor verzi aflate în - intra sau - extra vilan. În aceste circumstanțe, Guvernul României va avea în vedere:

- aplicarea Protocolului de la Kyoto de reducere a emisiilor de CO₂ prin înăsprirea regulilor de organizare a traficului rutier în zonele centrale ale așezărilor urbane; interzicerea traficului în zonele istorice;
- îmbunătățirea reglementărilor privind calitatea în construcții și a regulilor de design urban pentru încurajarea utilizării unor materiale cât mai puțin poluante, a resurselor energetice regenerabile și organizării riguroase a managementului deșeurilor în zonele rezidențiale, precum și pentru conservarea și extinderea spațiilor verzi;
- integrarea politicilor de conservare a biodiversității în politicile sectoriale, respectiv a celor de dezvoltare rurală și urbană;
- creșterea calității apei și aplicarea unor măsuri stricte de prevenire a poluării surselor de apă;
- limitarea extinderii zonelor rezidențiale, cu precădere în zonele montane, concomitent cu interzicerea autorizării construcțiilor de orice fel în spațiile verzi (parcuri/grădini) aflate în intravilan;
- aplicarea unui program național de construcție a rețelei de canalizare și de realizare a stațiilor de epurare în localitățile rurale și localitățile recent declarate oraș prin lege dar care nu dispun de o infrastructură urbană. Acest program va trebui aplicat pentru o perioadă de 15 ani;
- aplicarea unui program de introducere a regulilor minime privind managementul deșeurilor în localitățile rurale.

E. Conservarea și dezvoltarea diversității culturale

Stilul arhitectonic românesc ca spațiu de expresie și formare culturală, precum și valorile culturale locale și regionale au suferit grave mutilări în ultimii 60 ani, pe fondul ignoranței și neglijenței. De aceea, Guvernul României va promova următoarele politici:

- prezervarea zonelor istorice din așezările urbane vechi, precum și refacerera pe cât posibil a celor distruse. În acest sens, vor fi emise reglementări privind reabilitarea urbană care vor urmări refacerea structurii și păstrarea exactă a stilului arhitectonic a clădirilor istorice și a materialelor de construcție, asigurarea managementului acestor zone;

Program de Guvernare 2005-2008

- conservarea stilului arhitectonic tradițional în așezările rurale, în baza realizării unei evaluări riguroase realizate de instituții de cercetare în etnografie și artă populară, guvern și autoritățile locale. În acest sens, vor trebui emise reguli stricte de urbanism și arhitectură pentru a stopa construcția în mediul rural a kitch-urilor care au mutilat în ultimii ani stilul arhitectonic autentic românesc, săsesc sau maghiar;
- conservarea cetăților țărănești medievale ridicate de comunitatea săsească din Transilvania prin aplicarea extinsă a proiectului pilot lansat în 1998-1999;
- emiterea unor noi reguli de design urban pentru reconfigurarea zonelor rezidențiale prost echipate edilitar și a construcțiilor de locuit de tip colectiv.

F. Lucrări publice și locuințe

- continuarea lucrărilor privind construirea de locuințe sociale pentru familii cu venit modest, în contextul Legii nr. 114/1996 și H.G. nr. 687/1997;
- transformarea ANL într-o entitate de piață și orientarea programelor sale către construcția de locuințe sociale și pentru tineri. Subvențiile acordate prin ANL pentru construcția de locuințe proprietate personală vor fi generalizate, ANL urmând să verifice corespondența între valoarea reală și valoare declarată a construcțiilor;
- stabilirea unui parteneriat între guvern și autoritățile locale pentru continuarea Programului de consolidare a clădirilor de locuit multietajate încadrate în clasa I de risc seismic și care prezintă pericol public. Acest program va avea prioritate în domeniul lucrărilor publice și va trebui finalizat în cel mult 2 ani;
- elaborarea în parteneriat cu autoritățile locale a unui program național privind reabilitarea termică a clădirilor de locuit multietajate conexasă cu refacerea estetică a acestora, în baza experienței acumulate în aplicarea Programului de reabilitare termică a clădirilor de locuit multietajate și a Programului de conservare a energiei termice în 5 orașe: Buzău, Ploiești, Pașcani, Oltenița și Făgăraș;
- promovarea unei politici de reabilitare termică a construcțiilor, indiferent de tipul lor, prin acordarea a unor deductibilități din impozitul pe venit;
- continuarea lucrărilor privind alimentarea cu apă a satelor, conform H.G. nr. 577/1997 și H.G. nr. 687/1997 și lansarea programului național de construcție a rețelei de canalizare și de realizare a stațiilor de epurare în localitățile rurale și localitățile recent declarate oraș prin lege dar care nu dispun de o infrastructură urbană (cu termen 15 ani);
- aplicarea programului național privind asfaltarea drumurilor comunale prin modificarea H.G. nr. 577/1997.

Lucrările publice vor fi transferate în responsabilitatea autorităților locale, ori asociațiilor înființate între acestea, potrivit dispozițiilor art. 11 și 12 din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală, afară de proiectele de infrastructură din domeniul transporturilor finanțate prin Fondul de coeziune.

Capitolul 17

Politica în domeniul transporturilor

Guvernul României va aplica o strategie care are în vedere dezvoltarea echilibrată a economiei locale și regionale precum și integrarea rețelei naționale de transport (și logistică) la rețeaua europeană, respectiv la cea internațională.

A. Strategia în domeniul transportului feroviar

În ceea ce privește dezvoltarea transportului feroviar, Guvernul României are în vedere următoarele măsuri:

- reorganizarea activității societăților comerciale feroviare din România conform directivelor UE:
 - CFR Infrastructură SA / gestionar infrastructura feroviară (+ filiale);
 - CFR Călători SA / operator național în transportul de călători; cu două departamente: lung parcurs (+ internațional) și scurt parcurs (+ filiale);
 - MRM SA (material rulant motor) / departamente regionale; Muntenia (București), Transilvania (Cluj), Banat (Timișoara), Moldova (Galați);
 - CFR Marfă SA / operatorul național în transportul de marfă (+ filiale);
- asanarea financiară a societăților feroviare naționale;
- stabilirea de strategii pentru optimizarea costurilor și funcționarea în condiții de eficiență economică;
- asigurarea subvenției în transportul de călători, conform normelor europene, conform contractului național de servicii (2100 trenuri / 1750 trenuri locale); baza de raportare anul 1999, și nivelurile subvențiilor din țările din Europa Centrală și de Est membre sau candidate UE;
- privatizarea transportului feroviar de mărfuri;
- pregătirea transportului feroviar de călători de lung parcurs pentru privatizare (parteneriat);
- eliminarea punctelor periculoase și a restricțiilor de viteză de pe infrastructura feroviară publică, creșterea vitezei tehnice și comerciale cu minim 20%;
- finalizarea lucrărilor pe coridorul IV: Câmpina-Brașov, București-Constanța, Curtici-Arad-Simeria precum și a tronsonului Pitesti-Rm. Vâlcea;
- parteneriat privind gestionarea patrimoniului auxiliar, telecomunicații pe suport de fibră optică, mecanizarea căii, transportul de călători de noapte

Program de Guvernare 2005-2008

- (dotare cu vagoane de dormit), servicii informatice, transportul feroviar de călători local, servicii auxiliare diverse;
- gestionarea eficientă a resurselor umane:
 - pregătire profesională adecvată;
 - ocuparea posturilor de conducere pe bază de concurs;
 - instruirea profesională, sănătatea personalului, servicii medicale (recuperare), programe sociale adecvate (colaborare sindicate);
 - inițiativă pentru restructurarea și redefinirea învățământului superior feroviar (cursuri, autorizări, cadre didactice);
 - contracte de management la nivelul conducerii centrale ale societăților comerciale;
 - separarea activității AFER de activitatea de inspectorat:
 - AFER/autoritatea feroviară română cu rol de reglementare și regulator;
 - ISFR/ inspectoratul de stat feroviar român cu rol de inspecție;
 - aducerea siguranței circulației la nivel optim pentru exploatarea feroviară;
 - reînființarea (în parteneriat) a ITL (institutul de transport și logistică) responsabil cu gestionarea cercetării și dezvoltării feroviare;;
 - înființarea și amenajarea Muzeului Național CFR (Snagov sau Balotești).

B. Strategia în domeniul infrastructurii rutiere

Strategia în domeniul infrastructurii rutiere vizează trei componente:

- satisfacerea deplină a utilizatorului;
- interconectarea și interoperabilitatea rețelei de drumuri din România cu rețeaua de drumuri din UE;
- corelarea dezvoltării rețelei de drumuri publice cu prioritățile dezvoltării economice a României; dezvoltarea rețelei de drumuri publice din România și îmbunătățirea indicilor calitativi (densitate, lungime, îmbrăcăminte moderne), se va face în condiții de siguranță și confort, asigurându-se protecția mediului.

Politicile rutiere pe care Guvernul României le va promova sunt următoarele:

1. Reconfigurarea rețelei de drumuri publice (DN, DJ, DC) prin:

- reparare, întreținere curentă și periodică, reparații capitale și modernizare;
- managementul întreținerii drumurilor și lucrărilor de artă, se va face pe criterii exclusiv tehnice, prin aplicarea sistemelor de management pentru drumuri, PMS (*Pave Management System*) și pentru poduri, BMS (*Bridge Management System*);
- sporirea măsurilor de siguranța circulației și confortului participanților la trafic;
- îmbunătățirea serviciilor oferite de administratorii rețelei de drumuri publice.

2. Dezvoltarea rețelei de drumuri publice prin:

- legarea tuturor localităților la rețeaua de drumuri publice;
- respectarea angajamentelor de integrare europeană

Program de Guvernare 2005-2008

- autostrada Nădlac–Deva–Sibiu–Pitești–București–Constanța pe coridorul IV–paneuropean
- autostrada București–Focșani–Albița pe coridorul IX–paneuropean
- finalizarea lucrărilor începute:
 - autostrada București-Brasov-Tg.Mures-Cluj Napoca-Oradea-Borș;
 - autostrada București-Constanța
- construcția unor rețele de drumuri rapide, pentru circulația de tranzit, în special pentru traficul greu, ca alternativă pentru actuala rețea publică de drumuri de legătură între localitățile învecinate.

3. Reorganizarea administrației naționale a drumurilor publice din România prin:

- înființarea Consiliului Național al Drumurilor cu competențe în stabilirea strategiilor și politicilor sectoriale în domeniul rutier
- transformarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România (CNADNR) în Agenția Națională de Administrare a Drumurilor Publice;
- dezvoltarea și introducerea unei strategii de gestionare și întreținere multianuală a rețelei de drumuri publice, pe baza de programe în sistemul de nivele de serviciu.

C. Strategia în domeniul transporturilor navale

Strategia în transportul naval vizează următoarele componente:

- folosirea avantajului competitiv al Dunării (coridorul VII european) în condițiile integrării în Uniunea Europeană;
- dezvoltarea capacităților de operare și depozitare în porturile de la Dunăre;
- dezvoltarea și intensificarea traficului de mărfuri în tranzit prin porturile maritime și fluvio-maritime;
- dezvoltarea turismului de croazieră pe Dunăre;
- modernizarea și dezvoltarea flotei fluviale de mărfuri și pasageri;
- stimularea inițiativei private în crearea unei flote maritime sub pavilion românesc, adaptate la cerințele economiei naționale în corelație cu acordarea de facilități de pavilion atât pentru reîntrirea României în circuitul internațional de transport maritim, cât și pentru a folosi condițiile deosebite de care dispune țara noastră în pregătirea și instruirea personalului navigant marin.

Politici pe care Guvernul României le va promova pentru realizarea acestei strategii sunt:

- asigurarea condițiilor de navigație permanentă pe Dunăre la un pescaj de minim 2,5 m;
- preluarea unei părți din traficul rutier (poluant și cu risc major de accidente) în trafic fluvial;

Program de Guvernare 2005-2008

- dezvoltarea capacităților de operare și depozitare a mărfurilor;
- reducerea taxelor pe canalul Sulina și pe canalul Dunăre-Marea Neagră în vederea stimulării traficului de mărfuri din și spre porturile maritime de la Dunăre și Marea Neagră;
- crearea unui sistem de echilibrare a cheltuielilor portuare între porturile maritime de la Dunăre și portul Constanța;
- asigurarea și garantarea liberului acces pe infrastructurile feroviare și rutiere în porturile cu mai mulți operatori și beneficiari de transport pentru stimularea concurenței ofertelor de servicii portuare;
- stimularea armatorilor privați români în dezvoltarea și modernizarea navelor fluviale și construcția de nave autopropulsate;
- stimularea armatorilor români pentru construirea de nave maritime adaptat la cerințele și posibilitățile de comerț oferite de economia României în perspectiva integrării europene;
- construcția și dezvoltarea pontoanelor hotel cu facilități de clasă în Delta Dunării corelate cu nave de transport pasageri de mică capacitate și cu viteză mare de deplasare;
- măsuri de protecție a navelor fluviale sub pavilion român, în competiție cu navele sub pavilion european pe o perioadă determinată impusă de modernizarea navelor fluviale la condițiile tehnice europene;
- asigurarea liberei circulații canalelor fluviale pe Dunăre prin eliminarea timpilor de staționare pentru control și revizie în punctele de frontieră a țărilor riverane;
- trecerea în folosință deplină a infrastructurii portuare către operatorii portuari;
- dezvoltarea de “crewing” pentru utilizarea forței de muncă calificată în formele de învățământ specifice în pregătirea personalului navigant maritim și fluvial și garantarea protecției sociale a acestora;
- dezvoltarea traficului de containere în tranzit și circuit intern pe Dunăre în corelare cu asigurarea transportului acestora în zonele din interiorul țării prin folosirea eficientă a porturilor fluviale;
- asigurarea în porturile fluviale și fluvio-maritime a condițiilor tehnice pentru bunkerarea navelor fluviale și maritime.

Măsurile organizatorice și administrative pe care Guvernul României le are în vedere pentru realizarea politicilor în domeniul transporturilor navale sunt:

- îmbunătățirea sistemului de pilotaj maritim în portul Constanța și pe Dunărea maritimă și fluvială;
- trecerea Autorității Navale Române în regim de finanțare bugetară și instituirea unui sistem de taxe care să permită dezvoltarea traficului maritim și fluvial, concomitent cu creșterea siguranței navigației;
- trecerea porturilor maritime și fluviale în administrarea autorităților locale cu condiția stabilirii unei politici tarifare stabilită unitar;
- asigurarea unui sistem de supraveghere și control a traficului maritim și fluvial printr-o singură autoritate de stat;
- dezvoltarea și perfecționarea învățământului de specialitate;
- asigurarea liberei concurențe între operatorii privați de flotă și porturi prin liberul acces al acestora la infrastructura navală și terestră la porturile maritime și fluvio-maritime;

Program de Guvernare 2005-2008

- asigurarea protecției mediului marin și fluvial prin crearea infrastructurii necesar pentru controlul și preluarea reziduurilor petroliere de la nave;
- acordarea de facilități sporite pentru utilizarea traficului combinat care utilizează Dunărea și porturile de la Dunăre ca parte finală a acestui transport;
- asigurarea unor acorduri de liberă trecere prin zonele de frontieră a țărilor riverane de pe Dunăre, în corelare cu crearea unui sistem eficient de control și supraveghere sa traficului.

D. Strategia în domeniul transporturilor aeriene

Obiectivele Guvernului României în domeniul transporturilor aeriene vizează susținerea unui mediu competitiv în aviația civilă care să asigure siguranță și securitate deplină în concordanță cu standardele internaționale precum și promovarea unui transport aerian eficient.

Pentru a crea și întreține un mediu competitiv al aviației civile naționale, orientat către servicii sigure și de calitate, Guvernul României are în vedere:

- interesul utilizatorilor de aviație civilă;
- o structură de reglementare a regulilor bine definită;
- politici obligatorii în domeniu elaborate cu consultarea tuturor categoriilor de utilizatori.

Capitolul 18

Politica privind protecția mediului înconjurător

Ținând cont că un mediu sănătos este esențial pentru asigurarea prosperității și calității vieții și de realitatea că daunele și costurile produse de poluare și schimbări climatice sunt considerabile, Guvernul României promovează conceptul de de-cuplare a impactului și degradării mediului de creșterea economică prin promovarea eficienței și prin interpretarea standardelor ridicate de protecția mediului ca o provocare spre inovație, crearea de noi piețe și oportunități de afaceri.

Având ca obiective principale întărirea structurilor administrative, ca element de bază pentru construirea unui sistem solid de management de mediu și contribuția la dezvoltarea durabilă, activitatea Guvernului României în acest domeniu se va concentra pe următoarele priorități:

- Integrarea politicii de mediu în elaborarea și aplicarea politicilor sectoriale și regionale;
- Evaluarea stării actuale a factorilor de mediu și fundamentarea unei strategii de dezvoltare pe termen lung în domeniul mediului, al resurselor regenerabile și neregenerabile
- Întărirea capacității instituționale în domeniul mediului;
- Ameliorarea calității factorilor de mediu în zonele urbane și rurale;
- Extinderea rețelei naționale de arii protejate și rezervații naturale, reabilitarea infrastructurii costiere a litoralului românesc, redimensionarea ecologică și economică a Deltei Dunării;
- Întărirea parteneriatului transfrontalier și internațional cu instituțiile similare din alte țări în scopul monitorizării stadiului de implementare a înțelegerilor internaționale;
- Elaborarea strategiilor de protejare a cetățenilor împotriva calamităților naturale, accidentelor ecologice și expunerii în zone cu risc ecologic;
- Întărirea parteneriatului cu organizațiile neguvernamentale în procesul de elaborare și aplicare a politicilor publice în domeniu.

Pentru protejarea și exploatarea echilibrată a resurselor mediului, Guvernul României va acționa pe următoarele direcții:

Program de Guvernare

2005-2008

1. Integrarea politicii de mediu în elaborarea și aplicarea politicilor sectoriale și regionale, prin:

- statuarea Ministerului și a Agenției Naționale de Mediu într-o poziție de decizie care să intersecteze orizontal toate politicile sectoriale (industrie, energie, transporturi, agricultură, turism, politici regionale, administrație locală, sănătate);
- introducerea efectivă a evaluării de mediu ca mecanism de integrare pentru politicile nou formulate și formularea unor indicatori de măsurare efectivă a progreselor înregistrate în cazul strategiilor și politicilor existente;
- intensificarea acțiunilor de integrare a politicii de mediu în cinci sectoare prioritare cu impact semnificativ asupra mediului, respectiv: industrie, energie, transport, agricultură și turism, prin:
 - aplicarea standardelor comunitare privind procesele de producție și produsele;
 - întărirea dialogului cu agenții economici din industrie și încurajarea promovării de către aceștia a schemelor voluntare de management de mediu și a altor forme de auto-reglementare;
 - îmbunătățirea managementului resurselor, în vederea reducerii utilizării acestora și creșterii competitivității produselor pe piață;
 - îmbunătățirea eficienței energetice și promovarea utilizării energiilor regenerabile;
 - îmbunătățirea planificării, managementului și utilizării infrastructurilor și facilităților de transport, prin includerea costurilor reale legate de infrastructură și mediu în politicile de investiții, pe de o parte și în costurile pentru utilizatori, pe de alta parte;
 - dezvoltarea transportului public și îmbunătățirea competitivității acestuia;
 - înnoirea parcului auto și încurajarea utilizării combustibililor mai puțin poluanți;
 - utilizarea durabilă a resurselor naturale și promovarea unei agriculturi și dezvoltări rurale durabile;
- asigurarea fondurilor necesare, inclusiv prin utilizarea Fondului de Mediu, pentru realizarea investițiilor de mediu necesare îndeplinirii angajamentelor asumate de România în procesul de negociere a Capitolului 22 al *acquis*-ului comunitar, în special pentru implementarea directivelor UE costisitoare, legate de controlul poluării industriale, calitatea apei, managementul deșeurilor, calitatea aerului;
- promovarea progresivă a instrumentelor economice pentru implementarea politicilor de mediu.

Program de Guvernare 2005-2008

2. Evaluarea stării actuale a factorilor ecologici și fundamentarea unei strategii de dezvoltare pe termen lung în domeniul mediului, al resurselor regenerabile și neregenerabile, prin:

- elaborarea în cadrul unui Program Național a parametrilor de evaluare a stării factorilor ecologici la nivelul existent în prezent (pe baza studiilor generale de încărcare a factorilor de mediu: aer, apă, sol, vegetație, faună);
- elaborarea și aplicarea unei strategii sustenabile în domeniul calității mediului.

3. Întărirea capacității instituționale în domeniul mediului, prin:

- asigurarea resurselor financiare și umane la nivelul autorităților centrale, regionale și locale de mediu, conform obligațiilor asumate în cadrul negocierilor cu CE a Capitolului 22 – Mediu;
- reunificarea Gărzii de Mediu cu Agențiile de Mediu, păstrându-se caracterul deconcentrat al acesteia;
- asigurarea necesităților de instruire a personalului autorităților centrale, regionale și locale de mediu în vederea asigurării implementării și controlului eficient al conformării cu legislația de mediu;
- utilizarea transparentă a fondurilor de preaderare acordate de UE prin programele PHARE, ISPA și SAPARD, concomitent cu accelerarea ritmului de absorbție a acestor fonduri;
- asigurarea resurselor financiare și umane pentru dezvoltarea autorității de management a fondurilor structurale și de coeziune la nivel central și a structurilor intermediare la nivel regional, pentru programul operațional de mediu;
- asigurarea capacității de atragere și utilizare a fondurilor structurale și de coeziune după 2007, prin dezvoltarea până la acea dată a unui portofoliu de proiecte în pregătire.

4. Ameliorarea calității factorilor de mediu în zonele urbane și rurale, privind:

- Îmbunătățirea calității aerului prin:
 - punerea în aplicare a Strategiei și a Planului de acțiune pentru protecția atmosferei și sistemelor de monitorizare în sectorul calității aerului;
 - realizarea evaluărilor preliminare privind calitatea aerului la nivel regional și pe baza acestora a programelor/planurilor de îmbunătățire a calității aerului;
 - finalizarea transpunerii legislative în domeniu instalațiilor mari de ardere și promovarea legislației privind stabilirea plafoanelor naționale de emisie pentru anumiți poluanți;

Program de Guvernare 2005-2008

- implementarea măsurilor prevăzute în Programul Național de Reducere a Emisiilor provenite de la instalațiile mari de ardere;
 - dezvoltarea Sistemului Național de Monitorizare a Calității Aerului și a Sistemului Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți în Aer;
 - asigurarea calității corespunzătoare a benzinei și motorinei și operaționalizarea sistemului de monitorizare calitativă și cantitativă pentru benzină și motorină;
- Îmbunătățirea și implementarea programului național de management al deșeurilor, prin:
- dezvoltarea unui sistem integrat de management al deșeurilor solide în localitățile urbane și rurale, inclusiv implementarea sistemelor de colectă selectivă și valorificare a deșeurilor și ambalajelor la nivelul persoanelor fizice și a agenților economici;
 - constituirea parteneriatelor de tip public-privat în ceea ce privește reducerea, re folosirea și reciclarea deșeurilor, tratarea corespunzătoare a deșeurilor periculoase (incinerare, depozitare);
 - elaborarea planurilor regionale de gestionare a deșeurilor, inclusiv evaluarea situației actuale, elaborarea prognozelor pasive și a obiectivelor generale și specifice pentru fiecare regiune; stratificarea hărților prin care să se identifice viitoarele locații posibile ale facilităților de gestionare a deșeurilor;
 - înființarea Laboratorului Național de Referință pentru deșeuri și a laboratoarelor regionale pentru analiza deșeurilor;
 - finalizarea transpunerii reglementărilor comunitare privind depozitarea și incinerarea deșeurilor;
 - completarea cadrului legislativ privind deșeurile din industria dioxidului de titan, a vehiculelor uzate și a echipamentelor electrice și electronice, precum și a substanțelor periculoase din acestea;
- Managementul resurselor de apă, în conformitate cu regimul impus de Acordurile, Protocoalele și Convențiile la care România este parte și a rezultatelor negocierilor cu CE. Aceasta se va realiza prin:
- elaborarea Programului de reactualizare a standardelor și reglementărilor tehnice privind construcția și exploatarea sistemelor de colectare și a stațiilor de epurare a apelor uzate orășenești;
 - elaborarea planurilor de management a bazinelor hidrografice pe baza caracteristicilor acestora, impactul activității umane asupra stării apelor, analiza economică a utilizării apelor, calitatea apei potabile și a apei de îmbăiere;

Program de Guvernare 2005-2008

- amendarea legislației privind condițiile de descărcare în mediul acvatic a apelor uzate;
- stabilirea obiectivelor de calitate aplicabile apelor marine;
- identificarea, catalogarea și monitorizarea apelor salmonicole;
- asigurarea alimentării cu apă a localităților urbane și rurale la standarde europene, prin realizarea lucrărilor de distribuție a apei și/sau modernizare a celor existente și a stațiilor de tratare aferente;
- contractarea, implementarea și finalizarea proiectelor de alimentare cu apă, reabilitare a sistemelor de canalizare și punere în funcțiune a stațiilor de epurare finanțate din fonduri ISPA (Bacău, Brașov, București, Buzău, Piatra Neamț, Pitești, Sibiu, Satu-Mare);
- pregătirea unui portofoliu de proiecte, asigurând documentațiile și studiile necesare, pentru modernizarea și construcția sistemelor de alimentare cu apă, a stațiilor de tratare, sistemelor de canalizare și a stațiilor de epurare pentru localitățile urbane eligibile a fi finanțate din fondurile ISPA și SAMTID și a celor rurale din SAPARD, în vederea asigurării capacității de absorbție a fondurilor respective;
- Controlul poluării industriale prin:
 - înființarea centrului de coordonare, informare și reactualizare a documentelor BAT (cele mai bune tehnici disponibile) pe sectoare de activitate;
 - realizarea și/sau reactualizarea inventarelor naționale, regionale și locale ale instalațiilor care intră sub incidență, prevenirea și controlul integrat al poluării;
 - realizarea Registrului de Poluanți Emiși (EPER) la nivel național, regional și local, în conformitate cu cerințele UE;
 - elaborarea și aprobarea programelor de reducere progresivă a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot și pulberi în vederea atingerii valorilor limită de emisie stabilite de standardele UE;
 - finalizarea transpunerii și accelerarea implementării legislației privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili provenite din utilizarea solvenților organici în anumite activități și instalații;
 - controlul accidentelor majore care implică substanțe periculoase;
 - accelerarea procesului de introducere a etichetelor ecologice și încurajarea sectorului privat privind introducerea sistemelor de management de mediu și a auto-monitorizării emisiilor;
- Managementul substanțelor chimice și monitorizarea organismelor modificate genetic și interzicerea folosirii pe teritoriul României a celor periculoase pentru sănătatea populației, prin:

Program de Guvernare 2005-2008

- transpunerea și implementarea legislației privind evaluarea și controlul riscului chimicalelor periculoase pentru sănătatea umană și mediu;
- dezvoltarea cadrului național de biosecuritate pentru implementarea Protocolului de la Cartagena (Legea nr. 59/2003);
- reactualizarea inventarului substanțelor active utilizate în produsele biocide existente plasate pe piață în România;
- implementarea Planului Național de Management al Halonilor;
- dezvoltarea laboratoarelor autorităților locale/regionale de mediu pentru determinarea conținutului de asbest din efluenți lichizi și gazoși în zonele în care există agenți economici care utilizează asbestul în procesul de producție;
- asigurarea cadrului legislativ privind transportul peste frontieră a modificate genetic, urmărirea și etichetarea acestora și a produselor alimentare și furajelor produse din organisme modificate genetic;
- constituirea unui Catalog național al organismelor modificate genetic acceptate pe teritoriul României, accesibil populației;
- crearea și dezvoltarea laboratoarelor specializate în detectarea organismelor modificate genetic;
- participarea la Mecanismul Privind Schimbul de Informații în Domeniul Biosecurității (Biosafety Clearing House);
- Schimbările Climatice prin:
 - elaborarea Strategiei Naționale și a Planului Național de Acțiune în domeniul schimbărilor climatice;
 - asigurarea capacității instituționale prin înființarea la nivelul autorității centrale de mediu a Unității de Schimbări Climatice pentru dezvoltarea reglementărilor specifice necesare implementării strategiei și planului de acțiune în domeniu, conform obligațiilor asumate în procesul de negociere cu CE;
 - evaluarea impactului transpunerii în legislația națională a reglementărilor comunitare privind comercializarea permiselor de emisii de gaze cu efect de seră asupra sectorului industrial, în principal a celui energetic, după 2007, în vederea asigurării statului de participant real pe Piața Europeană de Carbon a României;
 - înființarea Sistemului Național pentru estimarea emisiilor antropice la surse și a reținerilor prin absorbție a gazelor cu efect de seră;
 - elaborarea Registrului Național de emisii de gaze cu efect de seră;
 - estimarea emisiilor viitoare de gaze cu efect de seră;

Program de Guvernare 2005-2008

- dezvoltarea proiectelor de tip "implementare în comun" care să vizeze reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin îmbunătățirea eficienței energetice în producerea de energie și căldură și transformarea unor industrii utilizatoare de combustibili fosili, în utilizatoare de biomasă, utilizarea altor surse de energie regenerabilă;
- realizarea Programului Național de prevenire și combatere a eroziunii solului, instituirea sistemului de protecție, ameliorare și utilizare durabilă a solurilor și monitorizarea zonelor afectate de secetă și deșertificare, în condițiile schimbărilor climatice – adoptarea unei noi legi.

5. Extinderea rețelei naționale de arii protejate și rezervații naturale, reabilitarea infrastructurii costiere a litoralului românesc, redimensionarea ecologică și economică a Deltei Dunării, prin:

- modificarea Anexei la Legea nr. 462/2001 privind regimul ariilor protejate, conservarea habitatelor naturale a florei și faunei salbatice;
- asigurarea unui management performant la nivelul cerințelor UE și al convențiilor la care România este parte, a rețelei naționale de arii protejate;
- finalizarea cadastrului tuturor ariilor protejate și utilizarea acestor date în inventarierea siturilor Natura 2000 în România;
- realizarea bazelor de date privind speciile de floră și faună salbatică și habitatele naturale de interes comunitar existente în România;
- pregătirea listei cu situri propuse să facă parte din rețeaua Natura 2000, de interes comunitar, și desemnarea zonelor special protejate;
- extinderea ariilor naturale declarate arii speciale de conservare și înființarea de noi arii protejate pe ecosisteme în principalele zone bioclimatice;
- protecția ecosistemului Dunăre-Delta Dunării-zona teritorială a Mării Negre, prin crearea unei infrastructuri la nivelul cerințelor UE privind folosirea ecosistemelor, monitorizarea riguroasă a surselor de poluare și măsuri pentru diminuarea acestora;
- redimensionarea ecologică și economică a Deltei Dunării, în scopul protecției pe termen lung a acestui ecosistem și a dezvoltării economice și sociale în conformitate cu Convenția Internațională a Deltei Dunării.

6. Întărirea parteneriatului transfrontalier și internațional cu instituțiile similare din alte țări în scopul monitorizării stadiului de implementare a înțelegerilor internaționale, prin:

- realizarea de Convenții, Acorduri și Cooperări Bilaterale și Multilaterale în domeniul Protecției Mediului la nivel european și mondial în vederea

Program de Guvernare 2005-2008

valorificării oportunităților și facilităților de asistență tehnico-financiară instituțională și științifică și identificării unor posibilități de finanțare a proiectelor de refacere a mediului;

- respectarea cerințelor de notificare, raportare asumate de România ca Parte în diferite Convenții, Protocoale și Acorduri internaționale;
- asigurarea cadrului instituțional stabilit prin diferite acorduri bilaterale și multilaterale în vederea asigurării respectării implementării convențiilor care reglementează poluarea transfrontieră, prevenirea și reducerea acesteia (Convenția de la Espoo privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontieră, Convenția de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publică la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, Convenția de la Helsinki privind accidentele industriale cu impact semnificativ asupra mediului în context transfrontieră).

7. Elaborarea strategiilor de protejare a cetățenilor împotriva calamităților naturale, accidentelor ecologice și expunerii în zone cu risc ecologic, prin:

- adoptarea de urgență a noii legi a protecției civile;
- implementarea sistemului CECIS (Sistem Comunitar de Comunicații și Informații de Urgență) prin operaționalizarea și funcționarea Centrului Național de Informare și Comunicare pe linie de protecție civilă, care să asigure sistemul de comunicații precum și alarmarea populației în caz de dezastru;
- operaționalizarea echipelor naționale de protecție civilă;
- Program Național de împădurire a minimum 1% din Fondul Forestier Național pe perioada 2005-2008, pentru extinderea suprafeței de păduri, combaterea eroziunii solului, diminuarea riscului de inundații și ameliorarea climatului;
- Program Național de creare a perdelelor de protecție a câmpului, a căilor de comunicație și a așezărilor umane (înființarea a minim 500 de km/an perdele forestiere);
- amenajarea bazinelor hidrografice în scopul diminuării inundațiilor;
- elaborarea de norme stricte în ceea ce privește amenajările pentru construirea sau protejarea haldelor (de cenușă, steril), a batalurilor (reziduuri petroliere, reziduuri provenite de la industria neferoasă) și a standardelor ecosistemelor similare pe plan mondial.

8. Întărirea parteneriatului cu organizațiile neguvernamentale în procesul de elaborare și aplicare a politicilor publice în domeniu, prin:

- acordarea unei atenții prioritare educării ecologice a populației prin conceperea și implementarea unui plan național de acțiuni pentru sensibilizarea și conștientizarea publicului față de problematica protecției mediului;

Program de Guvernare 2005-2008

- implementarea cerințelor Convenției de la Aarhus cu privire la accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu, prin definitivarea cadrului legislativ, introducerea unui sistem informatizat la nivel central, regional și local privind gestionarea informației de mediu;
- realizarea unor campanii anuale de conștientizare a publicului cu privire la participarea publică la luarea deciziilor de mediu, în special cu privire la rolul publicului în procesele de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectele cu impact semnificativ, autorizare, evaluare de mediu pentru planuri și programe;
- mediatizarea unor probleme punctuale de protecția mediului: organisme modificate genetic (GMO – Genetically Modified Organisms), poluanți organici persistenti (POPs – Persistent Organic Pollutants), bifenili policlorurați (PCBs), schimbări climatice în scopul de a proteja nu doar mediul, ci și sănătatea umană de efectul dăunător al acestora.

Capitolul 19

Politica de protecție a consumatorului

Obiectivul strategic al Guvernului României este crearea unui sistem instituțional de tip european, capabil să asigure creșterea gradului de apărare a drepturilor fundamentale ale consumatorilor.

Direcțiile principale de acțiune ale Guvernului României pentru realizarea obiectivului strategic sunt:

1. Dezvoltarea cadrului instituțional, prin:

- promovarea unui proiect de Lege-cadru (Cod) privind protecția consumatorilor, care să îmbine cele 11 legi și ordonanțe aflate astăzi în vigoare și să prevadă:
 - reglementarea dreptului la despăgubire – dreptul consumatorului de a acționa direct în judecată un producător de bunuri sau prestator de servicii;
 - obligația pentru autoritatea centrală pentru protecția consumatorilor de a lua măsuri pentru realizarea activității de informare, consiliere și educare a consumatorilor prin elaborarea unei strategii naționale în domeniu;
- stabilirea clară a competenței materiale a fiecărei autorități publice și fixarea mecanismelor de cooperare în activitatea de supraveghere și control;
- reorganizarea subsistemului instituțional pentru acordarea de avize, autorizații, licențe, certificate de clasificare, respectiv a celui pentru expertizare și certificare, asigurându-se, pe de o parte, eliminarea barierelor în calea liberei circulații a mărfurilor și, pe de altă parte, creșterea rolului lor în prevenirea și constatarea abaterilor de la legislația în vigoare;
- dezvoltarea subsistemului organismelor consultative și neguvernamentale pentru creșterea rolului în elaborarea strategiilor și programelor naționale privind protecția consumatorilor, în activitatea de supraveghere a pieței, în rezolvarea prejudicătoarească și judecătorească a litigiilor dintre agenții economici și consumatori, în informarea și consilierea consumatorilor;

2. Educarea consumatorilor, prin:

- sprijinirea înființării Institutului Național pentru Consum, ca organizație neguvernamentală, care să desfășoare activități cum ar fi: instruirea de formatori ai asociațiilor de consumatori; consultanță pentru înființarea de asociații și pentru îmbunătățirea activității acestora; efectuarea de teste comparative, de studii și cercetări în domeniu; informarea, consilierea și

Program de Guvernare

2005-2008

- educarea consumatorilor, inclusiv prin editarea de publicații, similare cu cele din statele membre ale Uniunii Europene;
- susținerea procesului de structurare a consumatorilor, pe orizontală și pe verticală, astfel încât să se înființeze asociații în toate județele și orașele țării, respectiv federații la nivelul tuturor județelor, precum și Consiliul Național al Asociațiilor de Consumatori, reprezentant legitim al acestora la nivel central;
 - crearea unui sistem informatic românesc cu privire la produsele și serviciile cu risc ridicat și imediat pentru viața, sănătatea și securitatea consumatorilor;
 - realizarea unei activități sistematice de către toate componentele sistemului instituțional pentru protecția consumatorilor, mai ales în colaborare cu structurile societății civile;
 - introducerea educației consumatorilor în procesul de învățământ.

Capitolul 20

Politica în domeniul tehnologiei informațiilor și comunicații

În scopul atingerii obiectivelor de guvernare un rol cheie îl vor avea dezvoltarea și utilizarea pe scară largă a tehnologiilor informaționale și de telecomunicații.

În scopul dezvoltării Societății Informaționale ca instrument de bază pentru Societatea bazată pe Cunoaștere, în contextul Strategiei de la Lisabona și în contextul cadrului legislativ european, obiectivele strategice ale guvernării în domeniul TIC sunt:

- creșterea competitivității economiei românești, prin încurajarea utilizării celor mai noi tehnologii informaționale
- consolidarea industriei de profil (TIC)
- creșterea performanței instituționale a administrației publice, prin implementarea coerentă și generalizată de sisteme informatice integrate
- creșterea confortului cetățenilor

Astfel, România și cetățenii ei vor avea în 2008:

- telecomunicații de calitate la un preț accesibil;
- acces la servicii în bandă largă;
- investiții în „Noua Economie” cu mai multe locuri de muncă bine plătite;
- facilități extinse de informare, care oferă cetățeanului posibilități superioare de interacțiune și integrare în societate;
- o administrație mai eficientă cu o viteză de răspuns mărită la cererile cetățenilor;

Guvernul României va promova un set de măsuri care vor permite îmbunătățirea indicatorilor IT&C, flexibilizarea structurilor administrației centrale și locale pentru inițierea, susținerea și derularea de proiecte TIC din partea IMM-urilor, precum și deschiderea unor programe de finanțare a proiectelor în colaborare cu instituții interne și internaționale. Totodată va fi promovat un proiect pentru informatizarea coerentă, eficientă și în condiții de interoperabilitate a administrației publice locale și centrale.

Pentru atingerea obiectivelor strategice, Guvernul României are următoarele priorități:

- extinderea gradului de acces la servicii; acoperire națională
 - instalarea, în localitățile cu densitate scăzută a accesului la servicii, de Centre de Acces Public care să permită acces în rețeaua publică de telefonie (PSTN) și la Internet

Program de Guvernare 2005-2008

- încurajarea operatorilor regionali alternativi în vederea dezvoltării buclei locale.
- dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă
- dezvoltarea de „Orașe digitale” – *City Net* bazată pe rețeaua metropolitană formată din:
 - serviciile municipalității;
 - rezidenți;
 - servicii comerciale;
- optimizarea infrastructurii informaționale naționale
- educație și cultură pentru societatea informațională
 - introducerea „alfabetizării digitale” încă din ciclul primar de studiu;
 - pregătirea și reținerea specialiștilor, deficitul de resurse umane atât în zona „creatorilor” cât și în zona universitară fiind evident;
- privatizarea participațiilor statului
 - privatizarea totală a ROMTELCOM, POST-TELECOM și a Societății Naționale de Radiocomunicații până în 2006;
 - privatizarea Poștei Române;
- crearea unei singure autorități autonome de reglementare și control în sectorul TIC și punerea ei sub control parlamentar.

Capitolul 21

Politica privind susținerea tinerei generații

În următorii ani, guvernul și autoritățile publice locale vor trebui să facă un efort mai consistent pentru a-și corela și armoniza programele, prin aplicarea unor politici publice cu impact social și educațional în rândul tinerilor, pentru a facilita tranziția acestora într-o societate aflată într-o permanentă schimbare și realizării unei echilibrului între generații.

În acest scop, Guvernul României va avea următoarele obiective:

- creșterea autonomiei tinerilor
- implicarea tinerilor în viața publică
- educația și formarea profesională continuă
- eliminarea până cel mai târziu în 2007 a stagiului militar obligatoriu
- prevenirea criminalității în rândul tinerilor
- susținerea familiei tinere

A. Autonomia tinerilor

Guvernul României va sprijini creșterea gradului de autonomie a tinerilor, prin aplicarea următoarelor măsuri:

- a) dezvoltarea unui program viabil de construcție a locuințelor pentru tineri și corelarea acestuia cu programele administrației publice locale privind dezvoltarea utilităților publice și infrastructurii pentru a aplica în mod efectiv dispozițiile Legii nr. 15/2003;
- b) facilitarea integrării tinerilor pe piața forței de muncă, prin facilități suplimentare acordate angajatorilor și corelarea specializarilor din sistemul educațional cu piața forței de muncă.
- c) încurajarea tinerilor din mediul rural de a participa la viața economică, prin:
 - aplicarea în cadrul programelor de dezvoltare rurală și agricolă a unui sistem de creditare pentru tinerii din mediul rural în scopul înființării sau consolidării fermei familiale, ori pentru încurajarea asocierii tinerilor pentru constituirea de mari ferme, prin achiziționare de teren, utilaje agricole și animale;
 - aplicarea în cadrul programelor de dezvoltare rurală a unui sistem de creditare pentru tinerii care vor să înceapă sau să-și dezvolte afacerile în cadrul unei

Program de Guvernare 2005-2008

micro-întreprinderi, întreprindere mică sau mijlocie care funcționează în mediul rural;

B. Implicarea tinerilor în viața publică

Deși alcătuiesc un grup social și cultural dinamic, tinerii s-au îndepărtat în ultimii ani de viața publică, datorită fragilității statutului lor social și discrepanței care a apărut între obiectivele de politică publică și rezultatele aplicării acestora. De aceea, Guvernul României se va concentra asupra aplicării următoarelor măsuri:

- a) reorganizarea și expansiunea centrelor de informare și consultanță pentru tineri în toate municipiile reședință de județ, precum și crearea unei rețele regionale și naționale a acestor centre, în parteneriat cu organizații neguvernamentale;
- b) reunirea organizațiilor nonprofit la nivel de tineret într-un singur cadru prin recunoașterea constituirii ca entitate juridică a Consiliului Tineretului din România. Consiliul Tineretului din România va fi principalul partener neguvernamental în raport cu autoritățile și instituțiile administrației publice centrale abilitate în domeniul politicii de tineret;
- c) stimularea serviciului de voluntariat în domeniul social, de învățământ, precum și în protecția mediului și recunoașterea de Ministerul Educației a activităților voluntare ca perioadă de instruire nonformală;
- d) stimularea vieții asociative a tineretului, prin:
 - dezvoltarea de parteneriate între organizații de tineret și autorități locale, instituții, structuri private;
 - elaborarea mecanismelor de eligibilitate a proiectelor destinate tineretului cu finanțare de la bugetul de stat;
 - descentralizarea deciziei de finanțare din banii publici a proiectelor destinate tineretului la nivel județean;
 - stimularea asociativității tinerilor și a parteneriatului cu structurile de și pentru tineret; depolitizarea Fundațiilor Județene de Tineret;
 - sprijinirea taberelor de tineret; susținerea renovării și construirea de noi locuri de cazare în tabere.
- e) promovarea mobilității tinerilor în spațiul internațional prin:
 - extinderea gradului de participare la programele europene; participarea activă la proiectele ce se aplică în cadrul programului "YOUTH"
 - încurajarea dezvoltării de parteneriate internaționale între organizații neguvernamentale de tineret din România și cele similare din alte țări, în special din spațiul Uniunii Europene.
- f) elaborarea unui program pentru înființarea bazelor sportive în mediul rural și modernizarea celor existente, finanțat din bugetul de stat.

C. Educația și instruirea continuă

În domeniul educațional, Guvernul României va lua următoarele măsuri:

- a) stabilirea de parteneriate între universități din România și din străinătate, astfel încât un număr cât mai mare de studenți să poată avea acces la stagii de formare și de studiu în străinătate, prin introducerea principiului „student cu cel puțin un an de studiu într-o altă universitate europeană”;
- b) soluționarea pe cale legală a crizei căminelor și a cantinelor prin privatizarea serviciilor și construcția căminelor în sistem de parteneriat public-privat;
- c) elaborarea cadrului legal privind munca studentă;
- d) realizarea unei reforme în domeniul sistemului de burse, prin:
 - unificarea bursei de studiu cu cele sociale și fixarea unui standard minim de către universitate, în baza căruia să se acorde burse;
 - susținerea bursei de merit pentru studenții care obțin performanțe academice, în baza unui standard stabilit de universitate;
 - elaborarea unui sistem coerent și accesibil de creditare a studenților: bursele private și creditul pentru studii;
- e) dotarea fiecărei școli sau liceu cu o sală de calculatoare, conectată la Internet și introducerea obligativității orei de informatică în școli;
- f) susținerea accesului tinerilor la primul lor calculator, respectiv programul care asigură accesul avantajos al tinerilor la Internet.

D. Eliminarea până cel mai târziu în 2007 a stagiului militar obligatoriu

Cel mai târziu în 2007 se va elimina prin lege organică efectuarea stagiului militar obligatoriu.

E. Prevenirea criminalității

Pe fondul creșterii numărului de tinerii implicați în savârșirea de infracțiuni, Guvernul României va aplica o strategie care să urmărească cu prioritate:

- protecția școlilor;
- promovarea unui program privind reducerea abandonului scolar, inclusiv prin acordarea alocației de stat pentru copii la instituția de învățământ;
- promovarea unor programe speciale pentru prevenirea și combaterea traficului și consumului de droguri;
- aplicarea unui plan național privind tinerii proveniți din centre instituționalizate care au împlinit 18 ani în scopul reinserției lor sociale, formării profesionale, încadrării într-o instituție de învățământ preuniversitar sau universitar;
- aplicarea unui plan național pentru tinerii delincvenți, în scopul reinserției lor sociale.

F. Susținerea familiei tinere

- a) Construirea de locuințe destinate închirierii de către familiile tinere
- b) Acordarea unui sprijin financiar în sumă de 200 de euro la constituirea familiei la prima căsătorie a fiecăruia dintre soți

Capitolul 22

Politica în domeniul culturii

Rolul ministerului și al instituțiilor publice în domeniu este de a asigura condițiile favorabile creației culturale și protejării patrimoniului cultural. Guvernul României va avea ca principal obiectiv îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ, instituțional și de finanțare a domeniului cultural.

Politicile culturale vor fi orientate către „societatea informațională” și vor fi armonizate cu celelalte politici publice. Guvernul

- va formula politici integrate privind formarea resurselor umane și în domeniul culturii;
- va valorifica potențialul culturii și al patrimoniului cultural în ceea ce privește incluziunea socială;
- va favoriza formele noi de expresie și practici culturale;
- va continua procesul de descentralizare instituțională;
- va încuraja parteneriatul public-privat și parteneriatul central-local.

Instituțiile publice de cultură își vor asuma și rolul de „puncte de acces pentru serviciul comunitar universal.

Principiile fundamentale privind relația dintre cetățean și domeniul cultural sunt:

- respectarea și promovarea drepturilor culturale fundamentale (acces la cultură și participare la viața culturală);
- promovarea diversității și protejarea identității culturale;
- recunoașterea contribuției culturii la coeziunea și incluziunea socială.

Dezvoltarea durabilă a instituțiilor și a activităților culturale are următoarele obiective prioritare pe termen mediu:

- creșterea gradului de acces și participare la cultură;
- apropierea creației culturale de comunitățile locale prin descentralizarea instituțiilor și a activităților culturale;
- promovarea creativității și a creației artistice contemporane;
- promovarea industriilor creative;
- susținerea programelor naționale, sectoriale, regionale și locale;
- asigurarea inscripționării bilingve a materialelor de informare utilizate în instituțiile culturale din localitățile unde o minoritate etnică depășește pragul de 20% din populație;
- elaborarea cadrului legal care să asigure accesul liber la fondurile arhivistice. Va fi creat cadrul legal care să asigure accesul liber la fondurile arhivistice și să

Program de Guvernare 2005-2008

permite retrocedarea la cerere, către foștii proprietari, a registrelor de stare civilă, a fondurilor arhivistice comunitare ale cultelor și ale organizațiilor civile.

Activitatea în domeniul culturii va fi structurată pe următoarele componente majore:

- Reforma sistemului de finanțare a culturii
- Descentralizarea decizională și administrativă
- Instituționalizarea unui sistem de consultări periodice și de cooperare cu societatea civilă

I. Reforma sistemului de finanțare a culturii

Vom stimulare competiția în oferta de servicii și bunuri culturale, cu scopul scăderii prețului acestora la un nivel acceptabil pentru întreaga piață, în paralel cu creșterea calității lor. Estimăm că măsurile de relaxare fiscală care vor fi aplicate de Guvern vor stimula, în mod nediscriminatoriu, și ansamblul industriilor culturale.

Va fi îmbunătățit cadrul legal pentru stimularea externalităților pozitive în acest domeniu, adică a accesului gratuit la servicii culturale, pe baza resurselor private atrase. În acest sens, va fi îmbunătățită legislația privitoare la sponsorizare pentru facilitarea atragerii resurselor alternative.

Guvernul va atribui un rol esențial organizațiilor neguvernamentale cu activitate culturală. Rolul acestora în sectorul cultural este de a oferi bunuri și servicii culturale. Societatea civilă va fi încurajată să participe la procesul de formulare a politicilor publice.

Introducerea progresivă a *matching*-ului în finanțare (termenul semnifică o modalitate de distribuire a subsidiilor bazată pe multiplicarea cu un indice variabil a resurselor atrase din sectorul privat) va stimula instituțiile culturale să se angajeze în parteneriate public-privat extinse și productive. Managementul subsidiilor va fi realizat prin consolidarea unui sistem al fundațiilor de utilitate publică pentru finanțarea indirectă a organizațiilor neguvernamentale, menit să gestioneze în condiții de eficiență și competitivitate repartizarea fondurilor bugetare.

Parteneriatul central-local se va concentra pe formarea managerilor culturali și facilitarea accesului instituțiilor locale la resurse și rețele de cooperare.

Externalizarea unor servicii din cadrul instituțiilor de cultură va ține cont de raportul dintre cost, eficiență și calitate.

În măsura în care capitalul privat autohton, ca și cel străin, va fi interesat, Guvernul va trece la concesionarea sau privatizarea unor activități cultural-artistice și va stimula declanșarea și desfășurarea acestui proces de către autoritățile administrației publice locale, în coordonarea și finanțarea cărora funcționează cele mai multe dintre instituțiile de cultură din România.

Program de Guvernare 2005-2008

Stimularea accesului la cultură și a fenomenului cultural la nivelul comunităților locale va fi susținută, dincolo de disponibilitățile financiare angajate de autoritățile publice locale, prin co-finanțare și atragerea resurselor alternative, în special a celor private.

Pentru mediul rural, vor fi promovate următoarele măsuri:

- reabilitarea prin co-finanțare a căminelor și centrelor culturale;
- încurajarea activităților care valorifică resursele culturale locale;
- stimularea instituțiilor culturale locale în sensul acoperirii nișei de consum cultural al comunităților locale;
- orientarea mesajului cultural pe segmentul tinerilor și transmiterea acestuia prin infrastructura educațională;
- facilitarea contactelor internaționale ale instituțiilor locale.

Guvernul României va dezvolta un sistem de finanțare încrucișată, care să permită finanțarea proiectelor culturale inițiate de instituțiile de interes local, atunci când autoritățile locale nu au forța economică să le susțină integral, dar dovedesc interes pentru aceasta. Această finanțare încrucișată va funcționa în paralel cu sistemul de finanțare din resursele publice ale comunităților locale, precum și prin sistemul de co-finanțare a unor proiecte culturale. Legislația din domeniul financiar, în general, și din cel al sponsorizării, în special, va fi revizuită, pentru a permite instituțiilor și organizațiilor culturale să stabilească relații eficiente de parteneriat cu lumea afacerilor.

O măsură specifică vizează inițierea unui program de sprijinire financiară pentru întreținerea monumentelor și a bunurilor culturale mobile aflate în proprietate privată și înscrise în patrimoniul cultural național.

II. Descentralizarea decizională și administrativă

Unul dintre obiectivele prioritare ale programului de guvernare îl constituie continuarea și consolidarea procesului de descentralizare politică, administrativă și fiscală. Autoritatea centrală se va asigura că există suficientă voință pe plan local pentru susținerea instituțiilor descentralizate.

Autoritatea centrală va fi partener atât al autorităților locale, cât și al organizațiilor private.

Descentralizarea instituțiilor și activităților culturale va fi fundamentată pe:

- studii în legătură cu interesul, disponibilitatea și capacitățile financiare și manageriale în domeniu al autorităților publice locale și al comunităților locale;
- încurajarea autorităților administrației publice locale și a comunităților locale pentru preluarea funcționării unor instituții de cultură și activități culturale descentralizate prin facilitarea accesului decidenților locali la modele și rețele internaționale de administrare și finanțare.

Derularea procesului de descentralizare va avea în vedere disponibilitățile umane și financiare ale autorităților și comunităților locale și se va face în mod obligatoriu prin

Program de Guvernare 2005-2008

transferul corespunzător al resurselor financiare proporțional cu transferul de instituții și responsabilități.

Guvernul României va iniția o reformă a instituțiilor publice de cultură de interes național, îndeosebi prin:

- creșterea gradului de autonomie a acestor instituții, cărora Guvernul trebuie să le aloce o subvenție globală fără a condiționa, prin alocațiile bugetare, domeniile și prioritățile de finanțare;
- separarea managementului administrativ de cel cultural-artistic, promovarea specializării în managementul cultural;
- instituirea contractului de management care să cuprindă indicatori de performanță de a căror realizare să depindă alocarea de resurse financiare publice.

III. Instituționalizarea unui sistem de consultări periodice și de cooperare cu societatea civilă

Guvernul României va reduce substanțial implicarea directă a autorității centrale în conducerea și coordonarea unor instituții de cultură și activități cultural-artistice. Vor fi inițiate și instituționalizate consultări periodice, consultări cu societatea civilă și cu toate părțile interesate în scopul formulării și aplicării strategiei și politicilor publice în domeniul culturii.

Societatea civilă va fi asociată la:

- elaborarea de strategii și politici publice;
- elaborarea cadrului legislativ și instituțional, precum și a mecanismelor economico-financiare necesare;
- inițierea și coordonarea unor programe naționale sau sectoriale în domenii prioritare pentru interesul cultural național sau al comunităților locale, precum și pentru promovarea culturii și imaginii României în lume;
- co-finanțarea unor activități și proiecte cultural-artistice în parteneriat cu autoritățile administrației publice locale și sectorul privat.

Capitolul 23

Politica în domeniul cultelor

În modelul său social și comunitar, guvernarea acordă Bisericii un rol deosebit. În aspirația sa de a lega tradiția națională și creștină cu modelul european de dezvoltare capitalistă și modernizare instituțională, Guvernul are în vedere, pe de o parte, morala creștină, ca miez al conduitei morale, iar pe de altă parte, rolul social al Bisericii.

Guvernul României susține libertatea de exprimare religioasă. Nimeni nu trebuie persecutat în vreun fel din cauza credinței sale. Guvernul crede în utilitatea unei mișcări ecumenice creștine neideologizate și crede în necesitatea dialogului dintre religii, fie ele creștine sau necreștine.

Ca garant al drepturilor fundamentale ale omului, între care la loc de frunte este cel al libertății religioase, Statul trebuie să sprijine Bisericile în îndeplinirea menirii lor. Ceea ce presupune un sprijin constant pe care instituțiile statului trebuie să îl acorde acestora, fără discriminări.

Statul nu trebuie să manifeste tendințe de secularizare programatică. În acest sens, Guvernul României va susține restabilirea drepturilor patrimoniale ale Cultelor Religioase. Sprijinirea parohiilor sărace, salarizarea preoților, sprijinirea revendicărilor patrimoniale ale Bisericii și conservarea patrimoniului religios sunt obiective pe care statul trebuie să și le asume. În ceea ce privește răspândirea bisericilor pe teritoriul românesc, administrația centrală și locală trebuie să sprijine construirea de noi biserici.

Fără a se implica în treburile statului, Biserica constituie un pilon al solidarității naționale. Acțiunea socială a Bisericii trebuie să sporească în România.

Principiile fundamentale pe care se vor întemeia și dezvolta acțiunile Guvernului României în domeniul politicilor față de Cultele Religioase vor avea în vedere următoarele aspecte majore:

- aplicarea principiilor și legislației internaționale privind respectarea drepturilor și libertăților religioase pentru toți cetățenii României indiferent de etnia sau confesiunea acestora;
- adoptarea legislației privind dezvoltarea vieții religioase în țara noastră;
- formularea politicii în domeniul vieții confesionale românești avându-se în vedere 4 mari coordonate:
 - relația stat – culte sau asociații religioase;

Program de Guvernare 2005-2008

- relația dintre culte;
- relația dintre culte, asociații religioase și indivizi;
- relația dintre culte, asociații religioase și viața socială.

În politica sa, Guvernul României va sprijini demersurile unităților parohiale, protopopești, monahale, eparhiale și a celorlalte unități de cult pentru realizarea unor obiective care contribuie la dezvoltarea vieții cultural-spirituale în țara noastră. Acestea ar întări și determina creșterea rolului Bisericii în societate și împlinirea unor obiective majore cum sunt:

- susținerea Bisericii în derularea unor programe sociale, educaționale, caritabile, de orientare socio-profesională și formare continuă, în cooperare cu autoritățile publice
- dezvoltarea educației religioase în școli
- sprijinirea unor activități de reconstrucție și de restaurare a spațiului eclezial
- încurajarea construirii și finalizării unor noi lăcașuri de cult
- perfecționarea legislației privitoare la salarizarea integrală, de la bugetul de stat, a clerului și a unor categorii de personal al Bisericii
- încheierea retrocedării imobilelor cultelor religioase și extinderea ariei de aplicare a Legii nr. 501/2002 și pentru terenurile intravilane și construcții demolate
- adoptarea normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 66/2004 privind restituirea imobilelor care au aparținut comunităților minorităților naționale și finalizarea acestui proces de retrocedare
- sporirea, inclusiv prin pârgii bugetare, a rolului social al Bisericii

În ce privește susținerea Cultelor Religioase, Guvernul României va avea în vedere promovarea următoarelor măsuri:

- susținerea finalizării integrale a împrumutării centrelor eparhiale, protopopiatelor, parohiilor rurale, mănăstirilor și schiturilor, unităților de cult îndreptățite cu suprafețe de teren arabil sau silvic, viticole sau pomicole, de pășune sau lacustre, după cât este cazul, aplicând legile în vigoare, din fondul de rezervă al primăriilor, din fondul fostelor IAS-uri, din cel al ocolurilor silvice și din alte disponibilități patrimoniale;
- încurajarea continuă a dezvoltării și obligativității învățământului religios, predat de persoane calificate, în cadrul școlilor publice la clasele primare, gimnaziale și liceale, necesar pentru educația sănătoasă a tineretului și, implicit, pentru asanarea morală a societății românești;
- sprijinirea unor activități de reconstrucție și de restaurare a spațiului eclezial (prin realizarea de programe cu finanțare internă și externă);
- urmărirea și susținerea fermă a construirii Catedralei Patriarhale a „Mântuirii Neamului” în Capitală;
- susținerea perfecționării legislației privitoare la salarizarea integrală a clerului și a unor categorii de personal al Bisericii de la bugetul de stat;
- monitorizarea inventarierii și retrocedării patrimoniului religios mobil și imobil (în funcție de criteriile specifice vieții religioase, de necesitățile și de posibilitățile actuale ale Bisericii și implicit ale societății românești);
- susținerea implicării Bisericii, la nivel parohial, eparhial, unitate de cult, în derularea unor programe social-economice, educaționale, caritabile, de

Program de Guvernare

2005-2008

orientare socio-profesională și formare continuă, aici avându-se în vedere proiecte cum ar fi:

- proiectul "Grădina Maicii Domnului sau Ecologizarea României" – susținerea prin unitățile de cult a unor acțiuni de refacere a echilibrului mediului natural;
- proiectul "Casa Bunului Păstor" – înființarea și dezvoltarea unei instituții social-caritabile care să cuprindă cabinete juridice, medicale etc.;
- proiectul "Turismul cultural-religios din România - imaginea unei Europe Creștine" – sprijinirea ființării unui tip de turism cultural-religios, specializat, îmbinat, unde este cazul, cu cel agro-rural (în special din zona submontană și montană).

Capitolul 24

Politica în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni

I. Cadrul instituțional

Guvernul României are datoria a acționa pentru sprijinirea dezvoltării și exprimarea identității culturale a românilor din afara granițelor României.

Cadrul instituțional de acțiune este reprezentat de legislația europeană (Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Convenția – cadru pentru protecția minorităților naționale și culturale, documentele Consiliului Europei), tratatele politice bilaterale încheiate de România, precum și legislația internă a statelor în care trăiesc comunitățile românești.

Strategia Guvernului României de dezvoltare a identității culturale a românilor de pretutindeni are la bază:

- dialogul permanente cu comunitățile românești și cu autoritățile statelor în care există acestea;
- acordul deplin cu constituția și legile României, precum și cu legislația internațională;
- aplicarea, în relațiile cu statele în care trăiesc etnici români, a unor norme europene privind dezvoltarea identității culturale similare cu cele pe care România le promovează în tratamentul minorităților naționale de pe teritoriul său.

Guvernul României va acționa pentru în cooperare cu celelalte instituții publice cu atribuții în domeniul sprijinirii românilor din afara granițelor din Guvern, cu reprezentanții cultelor și ai organizațiilor societății civile.

II. Direcții de acțiune

- includerea aspectelor legate de păstrarea și dezvoltarea identității culturale a etnicilor români pe agenda dialogului Guvernului României cu statele vecine și organismele internaționale;
- alocarea de fonduri pentru înființarea, susținerea școlilor, instituțiilor de cult, instituțiilor culturale și pentru burse de studiu, de care pot beneficia membrii

Program de Guvernare 2005-2008

- comunităților românești de pretutindeni, o atenție deosebită acordându-se etnicilor români din statele vecine;
- vor fi identificate și susținute centrele universitare și de cercetare din Occident care au potențialul de a face cunoscută cultura română în străinătate;
 - guvernul va stimula identificarea și cercetarea contribuțiilor personalităților și comunităților românești de pretutindeni de-a lungul întregii istorii și va asigura circulația acestor valori în întreg mediul românesc;
 - o atenție specială se va acorda cultivării limbii române vorbite în afara granițelor României prin sprijinirea editării și circulației cărților, ziarelor, revistelor sau producțiilor audio-vizuale;
 - va fi încurajată difuzarea în România a presei scrise și audio-vizuale din comunitățile românești de peste hotare, pentru asigurarea unei bune cunoașteri a preocupărilor conaționalilor noștri;
 - va fi sprijinită difuzarea informațiilor despre comunitățile românești din vecinătate în rândul comunităților românești din emigrație și ale originarilor din România, astfel încât aceștia să poată veni în ajutorul etnicilor români din țările vecine, aflați în dificultate;
 - o atenție deosebită va fi dedicată relațiilor cu Republică Moldova.

Capitolul 25

Politici în domeniul relațiilor interetnice

Guvernul României se va implica pentru asigurarea dreptului de a-și păstra și dezvolta liber exprimarea identității etnice pentru toți cetățenii aparținând minorităților naționale, astfel încât să se poată manifesta pe deplin în sfera culturii, limbii, religiei, educației, vieții publice, în conformitate cu angajamentele României în procesul de integrare în Uniunea Europeană, precum și cu documentele europene și internaționale în materie. Va fi stimulat efortul comun și dialogul cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional și afirmării identității etnice.

Principiul de bază în relațiile interetnice trebuie să fie egalitatea deplină de drepturi și șanse egale de afirmare a identității.

Politica față de minorități va avea drept obiective de principiu:

- păstrarea, afirmarea și dezvoltarea identității etnice, culturale, religioase și lingvistice prin politici afirmative
- combaterea discriminării și promovarea toleranței;
- aducerea la suprafață a valorilor diversității culturale;
- încurajarea dialogului interetnic;
- eliminarea oricărei forme de extremism, șovinism, antisemitism;
- îmbunătățirea situației romilor și continuarea politicilor de reducere a decalajelor dintre populația romă și societate în ansamblu.

Pe plan legislativ se vor iniția următoarele acte normative:

- legea privind statutul minorităților naționale din România, precum și cadrului juridic corespunzător privind organizarea și funcționarea sistemului instituțional al minorităților naționale, conform art. 73 alin. 3 punctul r) din Constituția României, asigurându-se atribuțiile necesare reprezentanților minorităților naționale în înființarea și conducerea instituțiilor culturale și educaționale în limba maternă, în vederea creării cadrului legal și instituțional al autonomiei culturale;
- legea privind ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare.

De asemenea, în conformitate cu prevederile Constituției revizuite, se vor realiza următoarele:

- crearea cadrului legal privind utilizarea limbii materne în structurile deconcentrate ale statului.

În ceea ce privește aspectele instituționale:

- se va înființa Institutul pentru studierea problemelor minorităților naționale, având secții speciale pentru problemele comunităților maghiare și rome.

Program de Guvernare 2005-2008

Pentru continuarea și consolidarea protecției sectoriale a drepturilor minorităților naționale, în acord cu cerințele integrării României în Uniunea Europeană, se au în vedere următoarele direcții de acțiune:

- lărgirea cadrului existent al învățământului în limba maternă pe specialități și niveluri de instruire – primar, profesional, gimnazial, universitar;
- consolidarea cadrului instituțional necesar reprezentării proporționale și consultării politice a minorităților la nivel legislativ și executiv, atât la nivel național cât și la nivel local;
- finanțarea unor programe de dezvoltare culturală și interculturală specifice, atât la nivel comunitar, cât și la nivel național;
- asigurarea unor programe în limba maternă la radio și televiziune pentru toate minoritățile naționale, în special pentru comunitatea magiar, astfel încât să se asigure satisfacerea nevoilor culturale și de comunicare în limba maternă la nivel național – în acest sens vor fi extinse emisiunile studiourilor publice de radio și televiziune finanțate din buget pentru ca acestea să emită în limba maghiară pe tot parcursul zilei;
- asigurarea condițiilor pentru conservarea și dezvoltarea patrimoniului confesional, în contextul respectului pentru principiile libertății de conștiință și al pluralismului religios.

Pentru a se realiza eficient aceste obiective, este necesară orientarea resurselor financiare spre proiecte viabile. În acest sens se vor avea în vedere:

- promovarea valorilor ce decurg din diversitatea etnică și culturală la nivel național și local prin finanțarea unor activități pe bază de proiecte;
- orientarea resurselor financiare publice către finanțarea unor activități specifice pe bază de proiecte;
- promovarea diversității culturale în scopul eliminării prejudecăților și recunoașterea valorilor comune;
- sprijinirea și încurajarea programelor regionale, a accesului la fonduri de dezvoltare comunitare, în vederea realizării unei dezvoltări durabile în zone tradiționale.

Problematica legată de comunitatea romilor reprezintă un domeniu aparte, care necesită atât eforturi pe plan intern, cât și corelarea cu eforturile europene de eliminare a decalajelor în societate. Considerăm necesare aplicarea mult mai eficientă a strategiei naționale și reorientarea acestei strategii spre programe specifice, menite să asigure îmbunătățirea substanțială a situației romilor, prin:

- consolidarea structurilor de implementare a strategiei naționale pentru romi la nivel local;
- realizarea unui parteneriat viabil între structurile administrației publice și comunităților de romi;
- rezolvarea problemelor legate de dreptul de proprietate asupra terenurilor și locuințelor deținute de romi și implementarea unor programe de reabilitare a locuințelor din zonele locuite de romi prin asigurarea energiei electrice, a apei potabile, a canalizării, a gazului metan, a salubrității;

Program de Guvernare

2005-2008

- eficientizarea măsurilor ce vizează aspecte sectoriale (accesul pe piața muncii, promovarea de activități generatoare de venit, accesul la servicii medicale, reducerea abandonului școlar, promovarea valorilor artistice, crearea unor programe de educație civică, prevenirea infraționalității).

Capitolul 26

Politica în domeniul justiției

În raport cu disfuncțiile structurale ale justiției, intervenția guvernamentală va fi structurată pe trei obiective fundamentale:

- garantarea unei independențe efective a puterii judecătorești
- garantarea accesului cetățeanului la justiție, prin îmbunătățirea funcționării sistemului judiciar ca serviciu public
- dezvoltarea cadrului instituțional

Guvernul României, prin Ministerul Justiției va prezenta și va lansa aplicarea strategiei actualizate de reformă a sistemului judiciar până cel mai târziu în luna martie 2005.

Garantarea unei independențe efective a puterii judecătorești

Guvernul va aplica următoarele măsuri:

- consolidarea rolului de garant al puterii judecătorești a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) prin:
 - reglementarea CSM ca organ cu activitate permanentă;
 - atribuirea către CSM a calității de ordonator principal de credite pentru puterea judecătorească (instanțe judecătorești);
 - stabilirea, prin lege, a unui mandat de 6 ani pentru secretarul general al CSM, care să asigure continuitatea și un echilibru în raporturile cu ministrul Justiției, în condițiile în care mandatul președintelui CSM nu asigură o asemenea contrapondere;
 - introducerea obligativității suspendării membrilor CSM, pe durata exercitării mandatului, din eventualele funcții de conducere deținute în cadrul instanțelor și parchetelor;
- instituirea obligației Consiliului Superior al Magistraturii de a da anual publicității și supune dezbaterii Parlamentului Raportul privind starea justiției, cuprinzând datele concrete privind funcționarea completă a sistemului în anul de referință: activitatea puterii judecătorești și a Ministerului Public, inclusiv a Parchetului Național Anticorupție (PNA). Dezbaterea Raportului în Parlament va fi centrată pe măsurile necesare pentru întărirea independenței și creșterea eficienței, celerității și calității actului de justiție, precum și pe măsurile pe care CSM înțelege să le aplice pentru a-și îndeplini misiunea de garant al independenței și

Program de Guvernare 2005-2008

- eficienței sistemului judiciar în ansamblul său, inclusiv prin sancțiunile pe care le aplică;
- clarificarea statutului procurorilor și a rolului Ministerul Public, a conținutului juridic al stabilității procurorilor și al subordonării ierarhice a acestora. Aceste principii vor sta la baza unei legi speciale privind statutul procurorilor și al Ministerului Public;
 - reducerea la minimum necesar a participării procurorului în litigiile civile; participarea procurorului la ședințele de judecată se va întemeia pe principiul egalității de statut („acuzarea” trebuie să fie pe picior de strictă egalitate cu „apărarea”);
 - adoptarea măsurilor de asigurare a integritatii profesionale a magistratilor și combaterea actelor de corupție care afectează actul de justiție. Îmbunătățirea continuă a stării materiale a magistraților și a personalului auxiliar.
 - revizuirea dispozițiilor Constituției Românie în sensul transformării autorității judecătorești în putere judecătorească; definirea acesteia ca fiind compusă exclusiv din instanțele judecătorești, sub conducerea CSM, ca organ colegial;
 - eliminarea dreptului de vot al ministrului justiției în cadrul CSM; stabilirea la 6 ani a mandatului președintelui CSM; interzicerea realegerii membrilor CSM în această calitate; suspendarea acestora, pe timpul exercitării mandatului, din funcțiile de judecători și, pe cale de consecință, din cele de conducere eventual deținute.

Garantarea accesului la justiție

Guvernul este obligat să monitorizeze și să evalueze accesul cetățeanului la justiție și să adopte politici adecvate care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului judiciar și sporirea încrederii cetățeanului în actul de justiție. În acest scop, Guvernul României va adopta în următorii ani, următoarele măsuri:

- reforma unitară a codurilor de procedură și a celorlalte acte normative relevante în vederea simplificării procedurilor judiciare și a celor administrative prealabile, pentru asigurarea celerității soluționării litigiilor;
- reforma sistemului de asistență juridică obligatorie în vederea asigurării caracterului efectiv și eficient al dreptului la apărare printr-o remunerare corespunzătoare a asistenței din oficiu, precum și suportarea de la bugetul statului (din veniturile sistemului judiciar) a tuturor cheltuielilor ocazionate de realizarea acestui serviciu public; extinderea accesului persoanelor cu venituri reduse la actul de justiție;
- abrogarea O.G. nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, act normativ neconstituțional, care face practic imposibilă recuperarea de către cetățeni și de către persoanele juridice de drept privat (comercianți, organizații neguvernamentale etc.) a creanțelor pe care le au împotriva statului și a instituțiilor publice;
- perfecționarea mecanismului procedural penal, introdus prin modificarea Codului de procedură penală, potrivit căruia măsurile procesual penale care aduc atingere drepturilor omului au fost date în competența magistraților judecători;

Program de Guvernare 2005-2008

- conceperea, aplicarea și încurajarea utilizării procedurilor pre-judiciare și alternative de soluționare a litigiilor – medierea, concilierea, arbitrajul, concordatul preventiv;
- generalizarea unui sistem adecvat de distribuire imparțială a cauzelor în ședințele de judecată și în vederea efectuării urmăririi penale (pe baza criteriului alfabetic sau al altor criterii, al căror caracter aleatoriu poate fi verificat și nu poate fi pus la îndoială);
- adaptarea structurii instanțelor în funcție de specificul cauzelor. Crearea de secții specializate – pentru minori, de dreptul familiei etc. Crearea unor instanțe separate – tribunale, judecătoria – nu se justifică din punctul de vedere al numărului cauzelor în diferite zone, este birocratică și costisitoare din punct de vedere economic;
- reanalizarea și recorelarea numărului de instanțe și parchete, precum și a numărului de magistrați, cu sarcinile reale ale sistemului judiciar;
- perfecționarea competențelor privind organizarea și funcționarea sistemelor de executare a pedepselor în regim privativ de libertate și în regim de libertate; îmbunătățirea funcționării acestor sisteme, inclusiv a serviciilor de probațiune (create în perioada 1997-2000) prin sporirea resurselor financiare și umane alocate, prin formarea acestora din urmă și prin extinderea și modernizarea programelor educative privind subiecții executării;
- informatizarea justiției – prin înzestrarea completă a serviciilor publice ale tuturor instanțelor și parchetelor, precum și a fiecărui magistrat, cu computere. Rețeaua informatică națională a Justiției este menită să asigure, pe de o parte, accesul justițiabililor, al avocaților și al altor persoane interesate la evidența activității judiciare și pe de altă parte, accesul direct al magistraților la sursele de informare privind legislația, doctrina și jurisprudența relevantă.

Dezvoltarea cadrului instituțional

Guvernul României va depune toate diligențele necesare pentru dezvoltarea cadrului instituțional, cu scopul de a conferi suport atât pentru asigurarea independenței puterii judecătorești, cât și a accesului cetățenilor la justiție. În acest scop, Guvernul României va adopta următoarele politici:

- restrângerea treptată a competențelor Ministerului Justiției corespunzător creșterii competențelor Consiliului Superior al Magistraturii. Stabilirea principiilor care vor governa raporturile cu Consiliul Superior al Magistraturii;
- elaborarea – în cooperare cu CSM și cu reprezentanții organizațiilor profesionale, inclusiv cu cei ai profesiei de avocat – a legislației privind sistemul judiciar și urmărirea aplicării acesteia;
- definitivarea și adoptarea legislației care trebuie să asigure implementarea *acquis*-ului comunitar: Codul civil; Codul de procedură civilă; Codul de procedură penală;
- reglementarea exercitării competențelor de consilier juridic al Guvernului; creșterea eficienței și profesionalismului acestei activități, în special atribuirea competențelor de verificare a fundamentării proiectelor; verificarea urgenței proiectelor de ordonanțe de urgență și a propunerilor de ordonanțe pentru legile de abilitare; verificarea compatibilității cu *acquis*-ul comunitar;

Program de Guvernare 2005-2008

- clarificarea statutului Parchetului Național Anticorupție în scopul asigurării independenței efective a acestuia;
- desființarea instanțelor și parchetelor militare, cu trecerea magistraților, personalului auxiliar și competențelor acestora în cadrul instanțelor și parchetelor civile;
- integrarea strictă și completă a poliției judiciare în subordinea Ministerului Public și sub autoritatea Ministrului Justiției, cu asigurarea statutului și resurselor bugetare corespunzătoare;
- clarificarea raporturilor parchet – poliție judiciară, prin trecerea integrală și efectivă a poliției judiciare în structura Ministerului Public, sub autoritatea Ministrului Justiției, și eliminarea dualismului dintre poliția economică și Garda Financiară, prin absorbirea celei dintâi de către cea din urmă, precum și clarificarea raporturilor dintre Garda Financiară și Ministerul Public;
- susținerea reformei și modernizării regulilor de organizare și funcționare a instanțelor și parchetelor;
- asigurarea resurselor financiare necesare – prin bugetul CSM – pentru buna funcționare a Institutului Național al Magistraturii și a Școlii Naționale de Grefieri, în scopul îndeplinirii complete a funcției lor de formare inițială și continuă a magistraților și a personalului auxiliar;
- restructurarea destinației și utilizării veniturilor publice generate de sistemul judiciar și de taxele notariale și redirecționarea lor în favoarea acoperirii nevoilor acestuia prin modificarea legilor speciale și redactarea corespunzătoare a legilor bugetare anuale; elaborarea unei perspective bugetare multianuale privind reforma și reșezarea sistemului judiciar;
- reforma activității de statistică judiciară prin unificarea la nivel central și la nivelul instanțelor și parchetelor, precum și la nivelul poliției și al altor autorități de urmărire a aplicării legii; statistica judiciară va constitui o bază pentru formularea politicilor legislative și judiciare;
- încurajarea constituirii și funcționării organizațiilor profesionale ale magistraților și ale personalului auxiliar. Asigurarea cooperării dintre CSM, Ministerul Justiției și aceste organizații;
- reglementarea statutului serviciului de informații al Ministerului Justiției prin lege și punerea sa efectivă sub control parlamentar;
- concesionarea activităților Registrului Comerțului și Cărtii funciare către sisteme profesionale de tip liberal, care să funcționeze autonom, sub autoritatea Ministerului Justiției;
- preluarea, de la Ministerul de Externe, a competențelor de reprezentare a statului în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și pregătirea exercitării competențelor de reprezentare a statului în fața Curții Europene de Justiție de la Luxemburg.

Capitolul 27

Politica de securitate națională

I. Apărare națională

Odată cu admiterea României ca stat membru cu drepturi depline în NATO, politica de apărare națională dobândește un caracter pro-activ mai pronunțat. Pe cale de consecință, responsabilitățile României nu se mai limitează la politici care asigură apărarea teritoriului național, ori la diplomația preventivă dar și la politici care promovează ofensiv interesele României și care sprijină stabilitatea globală în orice regiune în care NATO are misiuni.

Pentru acest prim deceniu al secolului al XXI-lea obiectivele politicii de apărare a României sunt:

- consolidare statutului României ca Stat membru NATO, integrarea în UE și dezvoltarea unui profil strategic adecvat în cadrul acestor organizații
- continuarea reformei organismului militar pentru dezvoltarea unei capacități de apărare credibile, moderne și eficiente
- întărirea controlului civil și democratic asupra armatei și perfecționarea mecanismelor de realizare a acestuia, în conformitate cu principiile și valorile democrației constituționale
- consolidarea statutului României de contributor la securitatea regională și globală

În concordanță cu poziția geostrategică a României în spațiul sud-est european – țară de frontieră a NATO și a Uniunii Europene – politica de apărare națională va avea ca obiectiv apărarea și promovarea intereselor vitale ale României, precum și participarea activă a țării noastre la asigurarea securității zonelor de interes NATO, UE și SUA. În acest sens, Guvernul României va avea în vedere realizarea următoarelor ținte:

- dezvoltarea capacității instituționale și combative a structurilor militare
- înzestrarea armatei și logistica în raport cu misiunile de securitate și apărare colectivă;
- participarea la politica europeană de securitate și apărare;
- participarea la realizarea obiectivelor Pactului de Stabilitate în Europa de Sud-Est, menținerea stabilității în zona caucazo-caspică a Mării Negre și a Balcanilor;
- lupta împotriva terorismului;

Program de Guvernare 2005-2008

- continuarea programelor de reconversie și de perfecționare a managementului resurselor umane;
- desființarea stagiului militar obligatoriu și revizuirea structurii de forțe a armatei;
- dezvoltarea relațiilor civili-militari.

Continuarea procesului de reformă a armatei depinde de resursele financiare ale țării, de capacitatea instituțională a Ministerului Apărării Naționale de a implementa politici, precum și de corelația acestor politici cu măsurile de reformă economică și capacitatea instituțională a altor ministere și agenții de a-și îndeplini la timp funcțiile cu care au fost investite. Având în vedere aceste cerințe de ordin instituțional, cheltuielile militare anuale vor avea o pondere de 2,38% în Produsul Intern Brut, nivel ce va fi menținut în intervalul 2005-2008.

Aplicarea politicii de naționale de apărare se va face respectând următoarele condiții:

- consolidarea controlului democratic civil asupra Armatei și pe cale de consecință, respectarea deciziilor adoptate de structurile politice ale țării: Presedinția, Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Parlamentul, Guvernul, precum și colaborarea cu societatea civilă;
- participarea activă la elaborarea și adoptarea deciziilor strategice în cadrul NATO și îndeplinirea angajamentelor asumate în calitate de aliat.

Astfel România trebuie să își dezvolte propriul său profil strategic în condițiile unei stabilități politice interne și ale unei dezvoltări economice reale, să participe la efortul de apărare colectivă în cadrul NATO și la construcția dimensiunii militare a UE, precum și la întreaga gamă de misiuni pentru îndeplinirea angajamentelor de cooperare și parteneriat asumate pe plan internațional.

A. Dezvoltarea capacității instituționale

În domeniul dezvoltării capacității instituționale se vor adopta următoarele politici:

- dezvoltarea capacității operaționale a elementelor componente ale sistemului național de apărare: forțe armate, servicii de informații, ministere, care trebuie să fie apte să ofere opțiuni, soluții fundamentale de acțiune pentru noile provocări la adresa securității și apărării naționale;
- îmbunătățirea managementului resurselor umane – formare profesională și formare profesională continuă prin implementarea de programe care au drept scop creșterea gradului de profesionalizare a personalului armatei. Concomitent se va acorda atenție creșterii calității învățământului militar (sistemului educațional militar instituționalizat), precum și extinderii cooperării cu învățământul militar din state membre NATO și cu țări partenere și nemembre NATO, cum sunt Japonia, China. De asemenea, în cadrul programului privind managementul resursei umane în Armata României vor fi incluse măsuri ce privesc reabilitarea carierei militare;
- modernizarea structurală a sistemelor de instruire;
- continuarea armonizării cadrului legislativ național din domeniul apărării cu cel existent în țările membre NATO;
- asigurarea interoperabilității cu forțele Alianței Nord-Atlantice;

Program de Guvernare 2005-2008

- optimizarea capacității de apărare, prin îndeplinirea tuturor obiectivelor de reformă structurală a forțelor armate și a serviciilor de informații, conform standardelor NATO și UE;
- dezvoltarea unui sistem de management al crizelor;
- finalizarea procesului de redimensionare negativă a structurilor de conducere și a corpului de comandă în concordanță cu cerințele NATO și natura noilor misiuni ale armatei;
- elaborarea și aplicarea mecanismelor de monitorizare și evaluare permanentă a politicilor din domeniul apărării;
- îmbunătățirea planificării situațiilor de urgență civilă și asigurarea interoperabilității între armată, forțele civile și ale Ministerului de Interne care asigură protecția civilă și serviciul de urgență, conform procedurilor fixate în cadrul Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- susținerea fundațiilor și instituțiilor de cercetare și studii în domeniul securității și strategiei militare pentru a evalua și monitoriza politicile de securitate, precum și pentru a promova noi politici în domeniu, ori în managementul cunoașterii și informației;
- continuarea procesului de unificare a planificării apărării cu bugetarea.

În acest cadru, Armata României își va putea asuma responsabilități sporite, în acord cu statutul de membru al Alianței, precum și cu evoluțiile din mediul de securitate pentru apărarea intereselor naționale și colective, pentru integrarea în UE, pentru participarea la lupta împotriva terorismului internațional, pentru consolidarea încrederii și cooperării în plan regional și în Europa.

B. Înzestrare și logistică

B.1. Înzestrarea Armatei

Înzestrarea armatei, dezvoltarea cercetării științifice românești și achiziția licențelor de fabricație pentru armanent modern vor fi priorități în politica de apărare a României în următorii ani în raport cu necesitatea optimizării capacității de securitate și apărare. În acest sens, Guvernul României va urmări:

- sincronizarea permanentă a politicii de înzestrare cu planificarea apărării;
- dezvoltarea sistemului de management al resurselor pentru evaluarea și fixarea fondurilor finanțate în comun (cheltuielile de echipament cât și cheltuielile pentru utilizarea efectivelor militare și civile cerute pentru realizarea oricărei misiuni în cadrul NATO);
- planificarea investițiilor în domeniul înzestrării în conformitate cu misiunile fixate Armatei Române în cadrul NATO și cu nevoile de securitate internă, în funcție de forța angajată pentru NATO și UE. Planificarea se va face conform sistemului de planificare, programare, bugetare și evaluare (SPPBE). Se va urmări o creștere a cheltuielilor de capital pentru înzestrare în structura bugetului apărării în raport cu cheltuielile pentru operare-mentenanță, personal și infrastructură;
- îmbunătățirea sistemului de planificare a înzestrării (SIMAPA – Sistemul Integrat de Management al Achizițiilor pentru Apărare) în concordanță cu misiunile ce îi sunt fixate României în cadrul NATO, precum și cu nevoile de securitate și apărare internă. În acest sens, în baza unei evaluări prealabile pe

Program de Guvernare 2005-2008

costuri, se va urmări înzestrarea acelor arme care contribuie la asigurarea securității naționale, securității regionale și la specializarea armatei noastre (capabilitățile) în cadrul NATO, precum și la echiparea forțelor care execută misiuni în străinătate;

- achiziția de licențe pentru producția în țară de echipament militar necesar îmbunătățirii înzestrării și standardizării echipamentelor de luptă și comunicație;
- participarea la programe NATO și cooperarea cu țările membre ale acestei alianțe pentru dezvoltarea industriei naționale de apărare; producția în comun de echipament militar pentru modernizarea echipamentelor de luptă și comunicație;
- testarea armelor noi și modernizate în condiții de luptă și îmbunătățirea tehnologică a armelor existente în condiții reale de luptă;
- armonizarea planurilor de achiziție în domeniul apărării în conformitate cu orientările fixate prin Sistemul de Planificare a Armamentelor Convenționale (SPOAC);
- dezvoltarea sistemelor IT și de comunicație, inclusiv prin implementarea sistemelor C4 I 2 (comandă, control, comunicații, computere, informație și informatică);
- continuarea programelor de modernizare a blindatelor, concomitent cu evaluarea posibilității de susținere a cercetării în domeniu și achiziției de licențe pentru îmbunătățirea performanțelor blindatelor;
- dezvoltarea sistemelor de simulare pentru pregătirea militarilor din forțele terestre și aeriene;
- continuarea la scară limitată a programului de modernizare a sistemelor de navigație la aeronavele MIG 21 Lancer. Concomitent se va face evaluarea, planificarea, programarea și se va fixa bugetul pentru echiparea forțelor aeriene cu noi aeronave de luptă pentru perioada 2007-2015, prin înlocuirea totală a aeronavelor MIG 21 Lancer;
- evaluarea, planificarea, programarea și fixarea bugetului pentru fabricarea unor tipuri noi elicoptere de luptă;
- introducerea unor noi sisteme de luptă antiaeriene;
- finalizarea programelor de dotare a forțelor navale cu nave de luptă tip fregată și nave mai mici;
- stabilirea planificării financiare și a obiectivelor pentru programele de cercetare științifică;
- asigurarea stocurilor de muniție și materiale pentru asigurarea instrucției;
- modernizarea facilităților pentru Sprijinul Național Gazdă (HNS – Host National Support).

De asemenea, prin politica de înzestrare și de dezvoltare a logisticii, Guvernul va avea în vedere creșterea performanței acționale a structurilor, asigurarea interoperabilității în NATO, revitalizarea unor mijloace de luptă mai vechi, păstrarea și dezvoltarea potențialului militar de cercetare, expertiză și consultanță tehnică și tehnologică.

B.2. Logistică

Guvernul României, prin Ministerul Apărării Naționale va realiza sistemul logistic integrat, prin adaptarea conceptuală și structurală a logisticii actuale la noile realități

Program de Guvernare 2005-2008

privind dimensionarea, configurația și misiunile Armatei României, astfel încât asigurarea forțelor pentru securitatea și apărarea acțională și colectivă să se realizeze în strânsă concordanță cu cerințele de compatibilitate ale NATO.

În baza Conceptului Managementului Logisticii statul român va acorda cu prioritate:

- efectuării investițiilor în sistemul național de logistică pe componentele sale;
- compatibilizării și, pe cât posibil, standardizării echipamentelor și sistemelor de aprovizionare cu cel NATO pentru asigurarea interoperabilității operaționale;
- dezvoltării procedurilor de cooperare între sectorul civil și militar la nivel național pentru asigurarea funcționării sistemului de logistică.

B.3. Infrastructură

Principalele direcții de acțiune se vor concentra asupra:

- modernizării facilităților și capacităților în bazele aeriene desemnate pentru dislocarea forțelor NATO;
- îmbunătățirii facilităților în baze maritime și fluviale pentru acostare nave, încărcare – descărcare, depozitare și manipulare;
- dezvoltării depozitelor de combustibil și materiale;
- dezvoltării infrastructurii în bazele de instrucție disponibile pentru forțele NATO;
- continuării lucrărilor de amenajare/modernizare a spațiilor de cazare și hrănire, a bazelor de refacere și recuperare, precum și a facilităților tehnice și spațiilor administrative și de depozitare pentru marile unități și unitățile nominalizate să participe la misiuni NATO.

Dezvoltarea, modernizarea și întreținerea infrastructurii sunt acțiuni ce se vor corela cu ansamblul procesului de perfecționare a sistemului militar românesc.

B.4. Sectorul de cercetare–dezvoltare din industria de apărare

Restructurarea sectorului de cercetare–dezvoltare va trebui să contribuie în egală măsură la creșterea economică și la întărirea capacității de apărare a țării. În acest sens, politica în domeniul cercetării–dezvoltării din sectorul de apărare va fi reajustată, astfel încât achizițiile în sectorul militar să aibă la bază un sistem competitiv în privința acordării ajutorului financiar nerambursabil pe teme de cercetare aplicată sau fundamentală, pentru dezvoltarea de noi tehnologii în raport cu strategia națională de apărare. În acest sens, va fi implementat un regim competitiv și nediscriminatoriu de acordare a ajutoarelor financiare nerambursabile pe teme de cercetare și dezvoltare tehnologică aplicabil pentru toate întreprinderile, indiferent de forma de proprietate. Totodată, companiile care produc pentru industria de apărare și dispun de filiale, sucursale, ori unități/secții de cercetare–dezvoltare vor trebui să păstreze aceste structuri odată cu privatizarea lor. Întrucât structura centrelor de cercetare–dezvoltare din România este de tip „dual” - stat-privat - se va utiliza atât finanțarea publică direcționată către centrele de cercetare aflate în proprietate publică până la restructurarea acestora, dar bazată pe criterii de performanță, cât și finanțarea realizată în sistem competitiv, în care treptat cel de al doilea sistem se va generaliza. Politica de cercetare–dezvoltare în industria de apărare va trebui să facă obiectul

Program de Guvernare 2005-2008

cooperării între Ministerul Apărării Naționale cu ministerele și agențiile care elaborează și aplică politici în domeniul industrial și al cercetării, în scopul integrării acestor politici și fixării de o manieră coerentă a competențelor și mecanismelor de colaborare. Totodată, politica de cercetare–dezvoltare în industria de apărare și achizițiile publice în acest domeniu se vor realiza cu condiția instituirii controlului informației de cercetare conform clasificării NATO. În acest mod, se va pune mai bine în valoare și se va dezvolta potențialul științific românesc ca o componentă și resursă esențială a apărării.

C. Participarea la politica europeană de securitate și apărare

Ca viitor membru al Uniunii Europene, România va participa mai activ la strategia UE de edificare a unei politici de securitate comună. În acest sens, România își va fixa în mod concret contribuția la realizarea Proiectului Headline Goal 2010. Se are în vedere, în acest sens, interesul nostru de asociere la formele de cooperare europeană deja existente ale Comisiei Europene.

D. Participarea la realizarea obiectivelor Pactului de Stabilitate din Europa de Sud-Est, menținerea stabilității în spațiul caucazo-caspic, în zona Mării Negre și a Balcanilor

România va participa la misiunile organizate sub egida UE și NATO care au drept scop realizarea păcii și stabilității în Balcani și în zona Mării Negre. În acest sens, România va depune toate diligențele necesare pentru:

- acordarea de expertiză statelor din Balcanii de Vest care se integrează în UE ori aderă la NATO sau sunt membri ai Parteneriatului pentru Pace pentru reforma sistemului lor militar;
- pregătirea permanentă a Brigăzii Sud-Este Europene (SEEBRIG) pentru a se angaja în operațiuni de prevenire a conflictelor și în alte operațiuni în sprijinul păcii, precum și în operațiuni umanitare, sub mandat ONU sau OSCE, NATO sau UE;
- dezvoltarea activităților Grupului de cooperare navală din Marea Neagră, BLACKSEAFOR, pentru realizarea interoperabilității forțelor participante în misiuni specifice, inclusiv combaterea contrabandei și terorismului în domeniul naval.

E. Lupta împotriva terorismului

Acțiunile de luptă împotriva terorismului vor urmări:

- aplicarea măsurilor de tip anticipativ;
- managementul rezultatelor aplicat de autoritățile civile și militare pentru a limita consecințele unui act terorist;
- combaterea actelor de terorism prin măsuri de tip ofensiv. În acest sens, structurile de forțe ale României vor dobândi capacitatea de participare la acțiunile de contracarare a amenințărilor teroriste;
- cooperarea militară internațională.

Program de Guvernare 2005-2008

F. Continuarea și îmbunătățirea programelor de reconversie

Direcția de Reconversie Profesională din cadrul Departamentului de Resurse Umane din Ministerul Apărării Naționale va coopera cu agențiile de dezvoltare regională pentru înființarea și funcționarea unor centre de înaltă tehnologie, precum și cu agențiile de dezvoltare economică înființate la nivel local sau regional în scopul susținerii cu capital de pornire sau consolidare a micilor afaceri pentru personalul de înaltă calificare disponibilizat din armată. De asemenea, în cele 8 regiuni de dezvoltare economică se va înființa câte un centru de cercetare aplicată (în cazul care nu s-a înființat un tehnopol) în scopul asigurării transferului tehnologic din centrele de cercetare în întreprinderi mici și mijlocii înființate de foste cadre militare, precum și pentru susținerea instruirii și reconversiei profesionale a personalului militar disponibilizat

Programul de microcreditare început în anii anteriori și susținut de Grupul Băncii Mondiale cu 3 milioane de dolari SUA va trebui prelungit și suplimentat, astfel încât să cuprindă ca subcomponentă dezvoltarea și consolidarea afacerilor începute de personalul militar disponibilizat.

Principala corespondentă în cadrul măsurilor care se vor lua, o constituie reconversia profesională în ocupații cerute pe piața muncii.

D. Eliminarea stagiului militar obligatoriu

Cel mai târziu până în 2007 se va elimina prin lege organică efectuarea stagiului militar obligatoriu, ținându-se însă cont de realizarea planificării în domeniul redimensionării efectivului armatei la 90.000 persoane în timp de pace și în raport cu resursele financiare disponibile la acel moment în același timp, procesul de eliminare a efectuării stagiului militar obligatoriu va ține cont de menținerea și optimizarea unei capacități militare adecvate, care să răspundă pe deplin noilor misiuni ce revin armatei în noul context geostrategic și în conformitate cu interesele și obiectivele de securitate și apărare proprii.

II. Politică externă

A. Obiectivele politicii externe

Politica externă se va focaliza asupra protejării intereselor sociale și economice ale cetățenilor români, precum și promovării și protejării intereselor economice, politice și militare ale României, în concordanță cu poziția sa geostrategică. De asemenea, politica externă trebuie să ia în considerare participarea activă la construcția instituțională și culturală a Marii Europe.

În raport cu interesele economice, politice și militare ale României pe termen lung, politica externă se va concentra asupra realizării următoarelor obiective:

- dezvoltarea relațiilor bi și multilaterale

Program de Guvernare

2005-2008

- buna vecinătate și cooperarea regională
- dezvoltarea diplomației parlamentare
- promovarea diplomației economice
- extinderea diplomației culturale
- dinamizarea relațiilor cu românii de pretutindeni, păstrarea identității naționale și culturale

Politica externă a României, va ține cont de respectarea următoarelor condiții:

- coeziune la nivel comunitar, cât și bilateral – dintre obiectivele strategice de politică externă ale României și obiectivele țărilor membre UE și NATO;
- coordonarea interministerială și întărirea comunicării în cadrul guvernului, pentru a conferi substanță, credibilitate și coerență politicii externe și corelării și integrării politicilor sectoriale;
- respectarea și aplicarea efectivă a angajamentelor asumate în cadrul NATO.

A.1. În planul dezvoltării relațiilor bilaterale, Guvernul României va avea în vedere:

- consolidarea prioritară a relațiilor cu țările Uniunii Europene și SUA;
- dezvoltarea cooperării economice, tehnico-științifice și culturale cu China, spațiul vest-balcanic, Asia Centrală, Orientul Mijlociu și țările Americii Latine;
- consolidarea și extinderea relațiilor de cooperare cu Sfântul Scaun, Israel și Japonia.

A.2. În planul relațiilor cu organisme internaționale și dezvoltării relații multilaterale, Guvernul României va aplica următoarele politici:

- integrarea României în Uniunea Europeană conform calendarului asumat unilateral de Guvernul României în anul 2000. În acest sens, reforma instituțională, cu precădere în domeniul justiției și în sfera administrației publice, va trebui accelerată în perioada 2005-2006 pentru a crea pilonul de sprijin ce contribuie la finalizarea negocierilor de aderare și aplicarea efectivă a obligațiilor asumate în capitolele de negociere;
- consolidarea poziției României în cadrul NATO, corelativ cu respectarea angajamentelor asumate și asocierea în acțiuni comune, inclusiv oferirea și dezvoltarea facilităților de infrastructură și logistică pentru trupele NATO;
- implicarea diplomației românești în restructurarea sistemului internațional de securitate, cooperare economică și adaptarea normelor și principiilor de drept internațional la evoluțiile determinate de procesul globalizării. Se va acorda atenție reformei structurilor ONU, respectiv redimensionării comisiilor și organismelor sale de specialitate, precum și lărgirii Consiliului de Securitate cu noi membri permanenți, cum ar fi Japonia și Germania;
- sprijinirea Curții Internaționale de Justiție, a Curții Penale Internaționale, precum și a Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv respectarea hotărârilor acesteia;
- fundamentarea diplomației globalizării care să ia în considerare:
 - obținerea pentru România a statutului de membru OECD;
 - implicarea mai activă în activitatea OMC, OSCE, UE, NATO și în structurile specializate ale ONU;
 - propuneri ofensive pentru alegerea României ca sediu pentru diferite Secretariate ale Convențiilor/Protocoalelor ONU, Programe OSCE, UE,

Program de Guvernare 2005-2008

NATO, OMC, OECD, precum și pentru organizarea în România a unor reuniuni internaționale de impact sub egida și cu finanțarea organizațiilor internaționale.

B. Guvernul României va dezvolta relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională în spațiul sud-est european și al Mării Negre, prin:

- promovarea relațiilor de bună vecinătate și cooperarea cu țările Europei de Sud-Est în realizarea pactului de stabilitate pentru asigurarea păcii, consolidarea democrației respectarea drepturilor omului și prosperitatea economică;
- protejarea intereselor României și ale UE în spațiul sud-est european și rezolvarea de o manieră coerentă și ofensivă a problemelor cu Ucraina în baza normelor de drept internațional public;
- promovarea relațiilor cu Republica Moldova în baza unei orientări pro-active ce vizează pe de o parte respectarea drepturilor omului, consolidarea cadrului democratic și al reformelor economice, iar pe de altă parte susținerea culturii române. În acest sens, România își va direcționa asistența către acordarea de burse, susținerea drepturilor culturale ale românilor, sprijinirea activităților care susțin aplicarea reformelor democratice și respectarea drepturilor omului. De asemenea, România va monitoriza respectarea cu strictețe a acordurilor bilaterale;
- cooperarea în cadrul Procesului de Cooperare în Europa de Sud-Est (SEEC) pentru promovarea procesului de stabilizare și asociere inițiat de Uniunea Europeană pentru statele din Balcanii Occidentali și stabilirea unei legături structurale între UE și SEEC;
- valorificarea mecanismelor și resurselor Centrului SECI pentru combaterea crimei organizate, în vederea promovării unor politici coerente de combatere a riscurilor neconvenționale la adresa securității în regiune;
- întărirea colaborării în cadrul Organizației de Cooperare Economică a Mării Negre pentru derularea și aplicarea efectivă a proiectelor deja agreeate (energie, sistem financiar-bancar, transport, turism), în scopul racordării mai eficiente a activităților acestora la prioritățile economiei naționale și interesele cercurilor oamenilor de afaceri români;
- folosirea infrastructurii, a instalațiilor existente și a specialiștilor români, ca avantaj în creșterea implicării României în politica de securitate energetică regională: transport, depozitare, procesare și comercializarea energiei electrice, petrol, gaze.

C. Diplomația parlamentară

Guvernul României va colabora cu Parlamentul pentru a fixa mecanismele de informare, comunicare, gestiune a informațiilor și monitorizare, în scopul promovării de o manieră coerentă a intereselor economice și politice ale României în străinătate prin relațiile parlamentare bi- și multilaterale, precum și pentru a urmări modul în care inițiativele parlamentare ori guvernamentale în planul cooperării economice și politice pot fi sincronizate și susținute reciproc.

Program de Guvernare 2005-2008

D. Diplomația economică

Guvernul României va coopera cu Președinția, Parlamentul României și comunitatea oamenilor de afaceri pentru:

- elaborarea unei strategii comune de acțiune privind promovarea intereselor economice ale României în străinătate;
- clarificarea și fixarea mecanismelor de comunicare, gestiune a informațiilor și cooperare în structurile administrației publice centrale, precum și între acestea, Parlament și asociațiile oamenilor de afaceri.

E. Diplomația culturală

Diplomația culturală constituie un suport pentru promovarea relațiilor bilaterale și pentru cunoașterea civilizației românești în lume. În acest scop, Guvernul României va avea în vedere:

- elaborarea unui plan de acțiune pentru expansiunea diplomației culturale;
- extinderea centrelor de cultură românească în străinătate, cu precădere în țările membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică;
- fixarea managementului de proiect în cadrul misiunilor diplomatice care să faciliteze organizarea evenimentelor culturale și înființarea centrelor culturale și de documentare, pe lângă misiunile diplomatice.

F. Dinamizarea relațiilor cu românii de pretutindeni, păstrarea identității naționale și culturale

- monitorizarea tratamentului aplicat comunităților românești din afara granițelor, cu precădere din Ucraina, Serbia și zona transnistreană;
- alocarea fondurilor pentru susținerea unităților de învățământ de toate gradele, instituțiilor de cult și instituțiilor culturale, precum și acordarea de burse de studiu românilor aflați în afara granițelor;
- îmbunătățirea comunicării dintre comunitățile românești cu autoritățile publice, fundațiile și comunitatea de afaceri din România;
- promovarea și protejarea investițiilor economice în zonele locuite de comunitățile românești din afara granițelor;
- sprijinirea editării și circulației ziarelor, revistelor și producțiilor audio-vizuale; sprijinirea înființării de posturi radio și televiziune.

G. Capacitate instituțională

Guvernul României va acorda prioritate dezvoltării capacității instituționale a Ministerului Afacerilor Externe, iar în acest scop va aplica următoarele măsuri:

- analiza, evaluarea și revizuirea planului de acțiune privitor la dezvoltarea resursei umane angajate în diplomație, precum și a consilierilor economici din ambasade; promovarea tinerilor în cariera diplomatică și în consiliere

Program de Guvernare 2005-2008

- economică, stabilirea unor criterii de performanță pentru cei angajați în diplomație: diplomați și personal auxiliar;
- organizarea departamentelor, direcțiilor și serviciilor în raport cu obiectivele politicii externe, precum și fixarea misiunii, țărilor și a criteriilor de performanță pentru aceste structuri interne ale Ministerului Afacerilor Externe;
 - elaborarea și aplicarea mecanismului de monitorizare și evaluare a activității misiunilor diplomatice, fixarea numărului acestora în raport cu interesele politice, economice și militare ale României, precum și cu performanțele individuale ale corpului diplomatic;
 - dezvoltarea interoperabilității între Președinție – Parlament - Guvern prin corelarea și asigurarea coordonării activităților de diplomație parlamentară cu cele realizate la nivelul puterii executive - Președinție și Guvern, în scopul comunicării, evaluării relațiilor, asigurării schimbului și gestiunii de informații, implementării angajamentelor asumate și monitorizării implementării acestor angajamente;
 - dezvoltarea unui sistem de management al crizelor în cadrul Ministerului Afacerilor Externe care să ia în considerare riscurile politice, militare, economice și de mediu ce afectează relațiile bi – și multilaterale;
 - clarificarea și stabilirea mecanismelor de cooperare între Ministerul Afacerilor Externe și celelalte ministere din cadrul guvernului în scopul corelării politicilor, comunicării, asigurării schimbului și gestiunii de informații, implementării angajamentelor asumate de Guvernul României în raporturile cu țări sau UE și monitorizării modului de aplicare a acestor angajamente.

III. Afaceri interne

În domeniul afacerilor interne, Guvernul României va urmări reconstrucția instituțională a autorității centrale din acest domeniu, corelativ cu implementarea unor politici care se vor orienta preponderent asupra prevenirii și combaterii criminalității, introducerii standardelor de calitate pentru servicii publice, precum și asupra implementării reglementărilor și directivelor emise de Consiliul European privind controlul frontierelor și acordarea vizelor.

A. Capacitatea instituțională

Guvernul României va adopta măsuri ce urmăresc întărirea capacității de a utiliza într-un mod eficient și sustenabil resursele financiare și umane existente, în scopul prestării unor servicii publice de calitate. Întărirea capacității instituționale va urmări managementului resurselor, stabilirea unor standarde minime de calitate pentru servicii publice, precum și înființarea unui sistem de monitorizare și evaluare a serviciilor publice și funcționarilor publici.

Program de Guvernare

2005-2008

A. Măsuri de dezvoltare a capacității instituționale

Guvernul României va aplica următoarele măsuri:

- definirea și elaborarea standardelor de calitate pentru serviciile publice. Acestea vor cuprinde și procedurile standard de operare/intervenție a polițiștilor. În acest sens, se va înființa în cadrul ministerului o unitate de elaborare a standardelor în domeniul serviciilor publice;
- elaborarea și implementarea unui sistem de management al resurselor umane, pentru susținerea formării profesionale continue și reformei serviciilor publice. Pregătirea va fi un suport pentru aplicarea nedistorsionată a măsurilor de reformă. Politica de recrutare, selecție și promovare se va focaliza asupra tinerilor absolvenți cu studii superioare, în special în poliție și servicii de informații subordonate afacerilor interne;
- elaborarea unor proceduri standard în managementul resurselor financiare și managementul proceselor în luarea deciziilor, pentru a asigura predicibilitatea activității ministerului și a angajaților săi;
- pentru toate serviciile publice și funcționari se va introduce sistemul de monitorizare și evaluare a acestora: „Cadrul de Lucru pentru Evaluarea Performanțelor”. Se vor fixa indicatori de performanță pe fiecare serviciu public și funcționar public în raport cu obligațiile sale și gradul de satisfacție al cetățeanului față de modul în care un serviciu public este prestat;
- descentralizarea unor servicii publice aflate pe măsura transferului de resurse către autoritățile administrației publice locale. În acest sens, Guvernul României va evalua și va decide înființarea și funcționarea poliției comunitare și metropolitane (pentru Municipiul București), prin descentralizarea acestui serviciu către primării;
- stabilirea planificării strategice/planificare multianuală pe politici, programe și proiecte în concordanță cu interesul cetățeanului și a comunităților locale;
- îmbunătățirea sistemului de achiziții publice, în scopul asigurării transparenței financiare. Sistemul va cuprinde componenta de planificare, evaluare și finanțare în baza căruia se vor fixa prioritățile alocării resurselor pentru achiziții, precum și componenta de conducere a programelor de achiziție;
- utilizarea mecanismelor de consultare publică în orice moment de definire și identificare a problemelor și de elaborare a politicilor prioritare, publicarea programelor și a proiectelor de lege promovate de minister pentru a facilita dialogul public înainte de elaborarea definitivă și adoptarea acestora;
- organizarea departamentului afacerilor interne pentru identificarea și cercetarea activităților ilegale ale polițiștilor;
- dezvoltarea capacității instituționale a serviciilor de informații din structura afacerilor interne, instituirea controlului parlamentar efectiv asupra activității lor, corelativ cu asigurarea transparenței financiare. Direcțiile principale de acțiune a acestor servicii vor fi stabilite de minister și se vor limita la prevenirea și combaterea terorismului, prevenirea și combaterea crimei organizate, spălarea banilor, infracțiuni din domeniul bancar și al pieței de capital, protecția informațiilor clasificate, cooperarea cu poliția de frontieră și autoritățile vamale în scopul culegerii de informații, schimbul de date și procesarea acestora, precum și pentru intervenția în traficul de ființe umane, traficul de droguri,

Program de Guvernare 2005-2008

- traficul internațional cu autoturisme furate, traficul cu monedă falsă, cekuri de călătorie și cărți de credit/debit, trafic cu materiale strategice și nucleare;
- reorganizarea structurii Inspectoratului General al Poliției, pentru a evita suprapunerile de atribuții și pentru a optimiza costurile de operare și investițiile de capital.

B. Politici publice - priorități

B.1. Prevenirea și combaterea criminalității

Guvernul României va colabora cu Președintele României în cadrul Consiliului Suprem de Apărare al Țării pentru aplicarea unei Strategii Naționale de Prevenire a Criminalității. Strategia va stabili obiectivele și rolul autorităților, școlilor, familiei și societății civile în prevenirea criminalității.

Obiectivele strategiei țin cont de factorii și condițiile care contribuie la angajarea într-un comportament infracțional și au în vedere:

- protecția comunităților locale și a școlilor;
- aplicarea unor programe speciale pentru tinerii și familiile lor care trăiesc într-un mediu cu risc infracțional ridicat ce generează violență domestică, abuz sexual, consumul de droguri, ori promovarea unei culturi infracționale, cum sunt zonele sărace și periferice din localitățile urbane, ori din zonele periurbane;
- aplicarea unor programe speciale destinat persoanelor marginalizate ce trăiesc în zonele industriale aflate în declin. Aceste programe se vor integra în programele de dezvoltare locală și regională;
- combaterea traficului și consumului de droguri;
- programe speciale pentru tinerii cu probleme de comportament (agresivitate) ori care s-au asociat în bande pentru savârșirea de activități infracționale;
- programe speciale pentru comunitatea rromilor.

Măsurile de prevenire și combaterea a criminalității se vor aplica la nivel comunitar, în baza evaluărilor și soluțiilor propuse de reprezentanții comunităților locale și autoritățile teritoriale de ordine publică organizate potrivit Legii nr. 218/2002, ținând cont de mecanisme de organizare instituțională ce se referă la:

- implementarea mecanismelor de comunicare și parteneriat între poliție și reprezentanții comunității locale pentru a identifica cele mai bune soluții pentru prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea protecției/ partrulării străzilor, parcurilor și școlilor;
- formarea unor rețele locale între orașe și municipii și a unei rețele regionale pentru a realiza schimbul de informații și bune practici în prevenirea și combaterea criminalității;
- informarea publicului despre mecanismele de prevenție a criminalității.

Program de Guvernare

2005-2008

B.2. Combaterea crimei organizate

- aplicarea strategiei naționale de combatere a crimei organizate, în special a traficului de droguri, traficului de ființe umane, traficului de arme, autoturisme furate, cu monedă falsă, cekuri de călătorie și cărți de credit/debit, traficului cu materiale strategice și nucleare;
- organizarea de o manieră neechivocă în cuprinsul acestei strategii a managementului integrat între structurile ministerului ce gestionează politicile privitoare la afaceri interne, precum și a mecanismelor de cooperare cu alte ministere, ori cu organisme internaționale, cum sunt INTERPOL și EUROPOL, ori poliții naționale din alte țări.

B.3. Refugiați, imigrare ilegală, readmisie

- extinderea și îmbunătățirea condițiilor de locuit în centrele de cazare aflate în gestiunea Oficiului Național pentru Refugiați;
- constituirea unui fond special pentru returnarea/expulzarea persoanelor aflate ilegal pe teritoriul României și cărora nu li se poate acorda statutul de refugiat sau a căror cereri de azil au fost respinse de instanțele judecătorești;
- cooperarea cu organizații neguvernamentale pentru elaborarea și aplicarea unor programe de inserție socială a refugiaților;
- întărirea managementului în domeniul politicilor de combatere a imigrației ilegale, pentru a reduce pe cât posibil numărul imigranților ilegali și tranzitarea teritoriului României;
- elaborarea unui plan de acțiune care va prevedea măsuri standard pentru facilitarea reintegrării persoanelor care doresc să se repatrieze voluntar. În acest sens, România va solicita începând cu anul 2007 și asistența financiară a UE prin Fondul European pentru refugiați.

B.4. Traficul și consumul de droguri

- aplicarea strategiei naționale de combatere a consumului și traficului de droguri în conformitate cu Strategia UE de combatere a traficului de droguri;
- întărirea controlului vamal;
- folosirea investigatorilor acoperiți în acțiunile de combatere a rețelelor de narco-traffic;
- întărirea Brigăzii Antidrog, din cadrul Direcției Generale de Combatere a Crimei Organizate și Antidrog din Poliția Română;
- realizarea unui management integrat în domeniul politicilor de combatere a traficului și consumului de droguri între Direcția Generală de Combatere a Crimei Organizate și Antidrog din Poliția Română, Direcția pentru Combaterea Infraționalității Transfrontaliere din Poliția de Frontieră Română, Direcția Generală a Vămirilor și Ministerul Sănătății și Familiei. Sistemul va fi aprobat prin ordin comun al ministerelor de resort.

B.5. Serviciul de urgență

- elaborarea regulamentului cadru pentru fixarea structurii organizatorice, precum și funcționarea și dotarea comitetelor, centrelor operaționale și centrelor operative pentru situații de urgență;
- clarificarea prin regulament în cel mai scurt timp a conducerii și coordonării unitare a forțelor de intervenție;

Program de Guvernare 2005-2008

- organizarea pe lângă centrul național operational a 8 centre operaționale regionale corespunzător regiunilor de dezvoltare economică, pentru coordonarea activității centrelor operaționale organizate la nivel de județ în caz de intervenție;
- emiterea de standarde și fixarea protocoalelor de cooperare cu poliția de frontieră pentru intervenții în cazul producerii unui eveniment excepțional în zona de graniță;
- evaluarea cerințelor și efectuarea investițiilor în centrele operaționale.

B.6. Cyberspace

În următorii ani, Poliția Română va trebui să acorde un rol important combaterii infracțiunilor săvârșite pe Internet. În acest sens, va trebui înființat un departament în cadrul Inspectoratului General al Poliției pentru:

- organizarea, conducerea și coordonarea investigațiilor legate de infracțiuni săvârșite pe Internet;
- colaborarea cu sectorul privat pentru educarea și instruirea permanentă a resursei umane din cadrul IGP, ori pentru achiziție de software;
- cooperarea cu organizații neguvernamentale pentru elaborarea programelor de prevenție și combatere a criminalității pe Internet, având ca țintă cu precădere educarea copiilor și a tinerilor;
- protecția sistemelor informatice din cadrul Poliției Române.

B.7. Cooperarea internațională

Guvernul României va sprijini Poliția Română să stabilească în mod efectiv o cooperare permanentă cu Europol pentru:

- schimbul de informații;
- elaborarea de către Europol a rapoartelor ce privesc analiza fenomenului infracțional din țara noastră;
- furnizarea de expertiză și suport tehnic pentru efectuarea investigațiilor și realizarea operațiunilor de cercetare.

C. Înzestrare

Guvernul României va aplica un sistem integrat de management al achizițiilor publice, prin îmbunătățirea celui actual fixat în scopul planificării achizițiilor și asigurării transparenței financiare. Sistemul va cuprinde componenta de planificare, evaluare și finanțare în baza căruia se vor fixa prioritățile alocării resurselor pentru achiziții, precum și componenta de conducere a programelor de achiziție. Prin utilizarea acestui sistem se vor evalua corect cerințele investițiilor de capital în raport cu resursele financiare disponibile, se va stabili momentul și locul în care este nevoie de o achiziție și se va controla acest proces.

În concordanță cu cerințele de asigurare a ordinii publice, se va ține cont de realizarea următoarelor investiții cu caracter prioritar:

- Sistemul Integrat de Observare, Supraveghere și control la Marea Neagră;
- Centrul de comandă și control al Poliției Capitalei;
- dotarea cu aparatură și mijloace tehnice de apărare pentru poliție;

Program de Guvernare

2005-2008

- achiziția de mașini, echipamente și aparatură pentru funcționarea serviciului de urgență;
- achiziția de aparatură și echipamente destinate cercetării și probării faptelor infracționale;
- modernizarea și achiziția de echipamente în domeniul comunicațiilor și IT;
- schimbarea uniformelor polițiștilor pentru asigurarea respectului și autorității acestora.